

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 113

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

55 tomas
2012 m. balandžio 18 d.

Pranešimo Nr. Turinys Puslapis

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Regionų komitetas

94-oji plenarinė sesija, 2012 m. vasario 15–16 d.

2012/C 113/01	Regionų komiteto rezoliucija 2012 m. pavasario Europos Vadovų Tarybai dėl sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje	1
2012/C 113/02	Regionų komiteto rezoliucija dėl Europos informacijos centrų „Europe Direct“	5

NUOMONĖS

Regionų komitetas

94-oji plenarinė sesija, 2012 m. vasario 15–16 d.

2012/C 113/03	Regionų komiteto nuomonė. Bendra finansinių sandorių mokesčio sistema	7
2012/C 113/04	Regionų komiteto nuomonė. Naujoji Europos integracijos darbotvarkė	11

LT

Kaina:
4 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys (tęsinys)	Puslapis
2012/C 113/05	Regionų komiteto nuomonė. Europos kultūros sostinės ateitis	17
2012/C 113/06	Regionų komiteto nuomonė. ETBG reglamento peržiūra	22
2012/C 113/07	Regionų komiteto nuomonė. Vaikų skurdas	34
2012/C 113/08	Regionų komiteto nuomonė. Aplinkos triukšmo direktyva. Tolesnis kelias	40
2012/C 113/09	Regionų komiteto nuomonė. Aukštojo mokslo modernizavimas	45
2012/C 113/10	Regionų komiteto nuomonė. ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė	52
2012/C 113/11	Regionų komiteto nuomonė. Teisės aktų dėl aukų teisių rinkinys	56
2012/C 113/12	Regionų komiteto nuomonė. Daugiapakopio valdymo kultūros kūrimas Europoje. Regionų komiteto baltosios knygos stebėseną	62

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

94-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2012 M. VASARIO 15–16 D.

Regionų komiteto rezoliucija 2012 m. pavasario Europos Vadovų Tarybai dėl sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje⁽¹⁾

(2012/C 113/01)

Pateikė ELP, ESP, LDAE ir EA frakcijos

Susipažinęs su Europos Vadovų Tarybos 2012 m. sausio 30 d. išvadomis, Regionų komitetas gerai supranta, kokių tiesioginių padarinių Europos Sąjungos regionų ir vietos valdžios institucijoms turės numatoma pasirašyti Sutartis dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje (toliau – naujoji sutartis).

REGIONŲ KOMITETAS

I. Dėl Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje

1. yra visiškai pasiryžęs atlikti savo vaidmenį sprendžiant dabartinės krizės iškeltus uždavinius ir pritaria siekiamis plėtoti geresnį koordinavimą ir valdyseną ekonominėje ir pinigų sąjungoje, kad užtikrinus tvirtą valstybės finansų padėtį ir tvarumą būtų galima įveikti nuosmukį bei valstybių skolos krizę;

2. pabrėžia, kad reikia ne tik griežčiau laikytis biudžeto drausmės ir akivaizdžiai sumažinti skolos lygius, bet ir imtis skubių augimo, teritorinės sanglaudos, darbo vietų kūrimo ir tvaraus užimtumo skatinimo priemonių, siekiant sukurti prielaidas Europos ekonomikos augimui atkurti ir Europos integracijos projekto ateičiai užtikrinti;

3. apgailestauja, kad naujoji sutartis buvo parengta ne kaip esamos pirminės ES teisės dalis ir kad Europos Parlamentas tik

minimaliai dalyvavo ją rengiant – šiame procese svarbiausias vaidmuo teko tarpvyriausybiniams deryboms, spręsti klausimai, kurių dauguma į ES teisės aktus jau įtraukti pagal įprastas demokratines Sąjungos procedūras;

4. ir toliau yra pasiryžęs laikytis „bendrijos metodo“, kaip paties legitimiausio Europos Sąjungos, kaip bendros politinės erdvės, kūrimo būdo;

5. primena, kad ES turi skubiai susigrąžinti savo piliečių pasitikėjimą ir atkurti ekonomikos augimą, kartu skatindama socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą;

6. reikalauja, kad naujojoje sutartyje būtų aiškiai išsipareigota laikytis subsidiarumo ir proporcingumo principų bei prašo pripažinti regionų ir vietos valdžios institucijų teisinę kompetenciją spręsti ekonomikos valdysenos klausimus;

7. pabrėžia, kad sutarties šalių pasiūlymai taikyti „**auksinę taisyklę**“ – subalansuoti valstybės sąskaitas, galioja ne tik centrinės valdžios institucijų kompetencijai priklausančiam viešųjų finansų sektoriui, bet **paveiks ir regionų bei vietos valdžios institucijų viešuosius biudžetus**;

8. remia gilesnę ekonominę integraciją ir **didesnę regionų, vietos, nacionalinių ir ES biudžetų sąveiką**, atsižvelgiant į tai, kad regionų ir vietos valdžios institucijos turi teisinės kompetencijos būti finansiškai savarankiškos;

⁽¹⁾ Regionų komitetas parengė šią rezoliuciją ruošdamasis 2012 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimui, joje atsižvelgiama į Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje projektą ir į Europos Vadovų Tarybos narių 2012 m. sausio 30 d. pareiškimą „Siekiant augimui palankaus konsolidavimo ir darbo vietų kūrimui palankaus ekonomikos augimo“.

9. palankiai vertina idėją dėl nepriklausomos ir objektyvios Europos reitingų agentūros, kuria siekiama užtikrinti, kad reitingų agentūros viešųjų finansų, įskaitant Europos regionų ir vietos valdžios institucijų skolinius išpareigojimus, analizę atliktų veiksmingiau, atsakingiau ir patikimiau; tai taip pat padėtų užtikrinti pusiausvyrą dabartinėje sistemoje, kurioje dominuoja kelios reitingų agentūros, ir pasiekti, kad reitingų vertinimai būtų skaidresni;

10. ragina, kad Komisija, atlikdama metinę Europos Sąjungos valstybių viešųjų finansų stebėseną ir rengdama metinę augimo apžvalgą, dėl kurios Regionų komitetas gali pareikšti savo nuomonę, **atsižvelgtų į regionų ir vietos viešųjų finansų padėtį;**

Teisinis naujosios sutarties pobūdis ir derybų procesas

11. ragina sutarties šalis **užtikrinti Europos teisės darną ir viršenybę** ir svarbiausias naujosios sutarties nuostatas įtraukti į ES sutartį ne vėliau kaip per penkerius metus nuo jos įsigaliojimo;

12. mano, kad naujojoje tarptvirausybėje sutartyje neturi būti nustatytas joks sankcijų mechanizmas, kuris būtų tiesiogiai susijęs su biudžeto asignavimais ES politikai įvairiose srityse, pavyzdžiui, sanglaudos srityje, įgyvendinti; primena, kad jis prieštarauja bet kurioms makroekonominėms sąlygoms, pagal kurias regionų ir vietos valdžios institucijos būtų baudžiamos už nacionalinių vyriausybių priimtus sprendimus ekonomikos ir biudžeto klausimais;

13. apgailestauja, kad nepavyko **pasikonsultuoti su Teisingumo Teismu**, ar numatomas tarptautinis susitarimas atitinka ES sutartį ir ar laikomasi subsidarumo principo;

14. pabrėžia, kad daugelis naujojoje sutartyje siūlomų priemonių jau įtrauktos į vadinamąjį „šešto paketą“ – Stabilumo ir augimo pakto stiprinimo priemonių paketą – arba galėjo būti priimtos kaip to paketo papildomosios priemonės;

15. prašo, kad įsigaliojus naujamai sutarčiai **būtų sušauktas konventas** siekiant pagrindines naujosios sutarties nuostatas įtraukti į Europos Sąjungos teisės sistemą; taigi mano, kad **ateityje tuo tikslu keičiant sutartį ypač svarbu** įprasta procedūra **įtraukti Regionų komitetą kaip vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėją;**

Vietos ir regionų valdžios institucijų rekomendacijos dėl naujosios sutarties turinio

16. palankiai vertina siekį kuo glaudžiau koordinuoti ekonomikos politiką ir ryžtingai pabrėžia svarbų regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmenį Europos ekonomikoje⁽²⁾; todėl ragina sutarties šalis:

- a) **į naująją sutartį įtraukti nuostatas, kuriomis būtų pripažįstama regionų ir vietos valdžios institucijų teisinė kompetencija** svarbiausiose viešųjų finansų ir ekonomikos valdysenos srityse, laikantis ES sutartyje įtvirtinto subsidarumo principo;
- b) užtikrinti, kad skolos vertybinių popierių emisijos planai, ekonominės partnerystės programos valstybėse narėse bus rengiami ir išpareigojimai pagal paketą „Euro plus“ bus prisiimami **glaudžiai bendradarbiaujant su regionų ir vietos valdžios institucijomis pagal tvirtus daugiapakopio valdymo principus**⁽³⁾;
- c) prirėikus, prieš kiekvieną euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimą konsultuotis su regionų ir vietos valdžios institucijomis;
- d) **įtraukti Regionų komitetą į būsimas naujojoje sutartyje numatytas Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų konferencijas** ekonomikos valdysenos klausimais; ir pabrėžti, kad **nacionaliniai parlamentai turėtų konsultuotis su atitinkamais regioniniais parlamentais** ir, jei reikia, juos įtraukti į procesą;
- e) nuostatą dėl nacionalinių parlamentų atsakomybės taikyti ir regioniniams parlamentams, kuriems suteikta teisėkūros galių;
- f) užtikrinti, kad **regionų ir vietos valdžios institucijoms būtų suteikta galimybė prisidėti prie keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais svarbiausių ekonomikos politikos reformų srityje**, numatant nuostatą dėl pažangos lyginamosios analizės sistemos taikymo;
- g) pažymi, kad teisinė prievolė į nacionalinę teisę perkelti reikalavimą, kad centrinės valdžios institucijų biudžetas būtų subalansuotas arba perteklinis (**„subalansuoto biudžeto taisyklė“**) stipriai paveikia **regionų ir vietos valdžios institucijų biudžetus;**
- h) turėti omenyje, kad tokios taisyklės įgyvendinimas be lygiagretaus daugiapakopio valdymo ir partnerystės gali paskatinti naują centralizacijos procesą nacionaliniu lygmeniu valstybėse narėse sustiprėjus biudžeto koordinavimui pagal principą „iš viršus į apačią“.

II. Siekiant ekonomikos augimui palankaus konsolidavimo ir darbo vietų kūrimą skatinančio augimo

17. pabrėžia, kad **94,5 proc. ES biudžeto iš esmės skiriama investicijoms nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis** ir pabrėžia, kad reikia siekti gilesnės fiskalinės ir ekonominės integracijos bei regionų, vietos, nacionalinių ir ES biudžetų sinergijos;

⁽²⁾ Pvz. regionų ir vietos valdžios institucijų investicijos sudaro 2 / 3 visų valstybės investicijų ES.

⁽³⁾ Tai galėtų būti teisinė prievolė, įtvirtinta Europos elgesio kodekse dėl partnerystės principo įgyvendinimo regioninėje politikoje.

18. pabrėžia didžiulę **sanglaudos politikos** papildomą vertę, visų pirma jos sukuriama **sverto poveikį** investicijoms, skirtoms augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti besivejančiuose regionuose, ir nurodo, kad **dabartinių struktūrinių fondų prioritetų nereikia keisti, bet reikia tobulinti procedūras**, kad išsipareigojimai dėl lėšų būtų priimami ir jos būtų išmokamos operatyviau ir veiksmingiau, kartu būtina stiprinti paramos gavėjų gebėjimus;

19. reikalauja, kad visi sprendimai dėl nepanaudotų struktūrinių fondų lėšų būtų priimami atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno regiono socialinę ir ekonominę padėtį ir laikantis subsidiarumo bei proporcingumo principų. Todėl prioritetus privalo nustatyti visi atitinkamai partneriai, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas;

20. ragina Europos Komisiją ir centrinės valdžios institucijas užtikrinti, kad tais atvejais, kai persikratos **sanglaudos politikos lėšos**, į naujų politikos priemonių, skirtų darbo vietų kūrimui ir augimui skatinti, rengimo ir įgyvendinimo procesą **būtų visapusiškai įtrauktos regionų ir vietos valdžios institucijos**, taip siekiant **išvengti politikos renacionalizavimo**;

Užimtumo, visų pirma jaunimo užimtumo, skatinimas

21. palankiai vertina **Europos Komisijos pagalbą valstybėms narėms** siekiant geriausiai panaudoti nepanaudotus struktūrinių fondų išteklius ir **ketina aktyviai prisidėti prie šios iniciatyvos** teikdamas politikos rekomendacijas ir siūlydamas pasitelkti geriausią praktiką, kurią yra įdiegusios regionų ir vietos valdžios institucijos, turinčios patirties, kaip geriausiai panaudoti struktūrinių fondų lėšas užimtumo, švietimo, mokymo srityse;

22. prašo, kad visos **papildomos nacionalinių užimtumo planų priemonės būtų priimanamos dalyvaujant regionų ir vietos valdžios institucijoms**, pritaria Komisijos pasiūlytai idėjai, kad kiekviename nacionalinio užimtumo plane būtų skiriamas prioritetas iniciatyvai „Jaunimo garantija“, kuria užtikrinama, kad visi jauni žmonės per keturis mėnesius nuo mokyklos baigimo rastų darbą arba pradėtų profesinį rengimąsi ir mokymąsi; siūlo labiau skatinti jaunimo verslumą kaip galimą jaunimo karjeros kelią;

23. pabrėžia, kad užimtumo ir socialinio solidarumo programa „Progress“ būtų galima sukurti papildomos vertės, jei ši programa būtų tinkamai viešinama, paramos gavėjams joje būtų paprasta dalyvauti ir pagal ją būtų įgyvendinamos tvarios ilgalaikės struktūrinės priemonės;

Vidaus rinkos sukūrimas, ekonomikos, ypač MVĮ, finansavimo didinimas

24. palankiai vertina Europos Vadovų Tarybos išsipareigojimą kuo skubiau įgyvendinti Komisijos pasiūlymus dėl bendrosios rinkos, ypač pasiūlymą modernizuoti ES viešųjų pirkimų teisės aktus, atsižvelgiant į strategijos „Europa 2020“ tikslus;

25. pabrėžia **esminį MVĮ vaidmenį regionų ir vietos ekonomikoje**; ragina sukurti papildomas priemones, kuriomis būtų remiama MVĮ palanki aplinka Europoje, ypač MVĮ galimybes pasinaudoti rizikos kapitalu;

26. ragina kurti „**Smulkiojo verslo akto partnerystes**“, kad Smulkiojo verslo aktas (toliau – SVA) būtų toliau įgyvendinamas regionų lygmeniu; **pabrėžia**, kad Verslaus Europos regiono apdovanojimas, kurį Regionų komitetas skiria nuo 2010 m., yra svarbi priemonė skatinti regionų, plėtojančių specialias regionines verslumo skatinimo ir inovacijų diegimo versle strategijas, bendradarbiavimą;

27. ragina Komisiją užtikrinti, kad pirmiausia būtų išsamiai analizuojamas kiekvieno teisės akto teritorinis poveikis;

28. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą vykdyti **strategijos „Europa 2020“ projektų obligacijų iniciatyvos** bandomąjį etapą strategijai „Europa 2020“ įgyvendinti.

III. Pasirengimas pavasario Europos Vadovų Tarybai. Laikas pašalinti „partnerystės spragą“ įgyvendinant strategiją „Europa 2020“

29. palankiai vertina tai, kad Europos Parlamentas pripažįsta jog ES, nacionalinio, regionų ir vietos viešojo administravimo kokybė, kaip ir veiksmingas bendro intereso paslaugų teikimas, yra lemiamas konkurencingumo ir našumo veiksnys;

30. primygtinai tvirtina, kad **strategijoje „Europa 2020“ turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į teritorinį lygmenį** ir apgailestauja, kad Europos Komisijos parengtoje metinėje augimo apžvalgoje retai užsimenama, kad į nacionalinių reformų programų įgyvendinimą reikia įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas;

31. pabrėžia, kad Regionų komiteto strategijos „Europa 2020“ stebėsenos ataskaitos rodo, jog **strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo procese esama partnerystės spragų** ir apgailestauja, kad daugumoje valstybių narių regionai ir miestai nebuvo laiku, pakankamai ir veiksmingai įtraukti į nacionalinių reformų programų rengimo procesą;

32. atkreipia dėmesį į savo **pasiūlymą** kiekvienoje valstybėje narėje priimti **teritorinius paktus**, taip siekiant garantuoti, kad nacionalinės reformų programos būtų įgyvendinamos pagal daugiapakopio valdymo ir partnerystės principus visų teisiskai kompetentingų viešosios valdžios institucijų susitarimu;

33. ragina Komisiją operatyviai pasiūlyti **Europos elgesio kodeksą partnerystės principui įgyvendinti sanglaudos politikoje**, kuriuo būtų pagerintas strategijos „Europa 2020“ veiksmingumas ir valdysena;

34. išnagrinės **Europos Komisijos parengtas 2012 m. konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas** ir 2013 m. metinę augimo apžvalgą, kad galėtų nuodugniai įvertinti regionų ir vietos valdžios institucijų aktyvumo lygį; prašo **Tarybą priimti konkrečioms šalims skirtą rekomendaciją dėl strategijos valdy-senos aspektų;**

35. prašo savo pirmininkės nusiųsti šią rezoliuciją ES institucijoms ir valstybėms narėms.

2012 m. vasario 16 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

Regionų komiteto rezoliucija dėl Europos informacijos centrų „Europe Direct“

(2012/C 113/02)

REGIONŲ KOMITETAS

1. Europos informacijos centrus „Europe Direct“ laiko svarbia Europos Sąjungos komunikacijos politikos dalimi. Visuomenės susidomėjimas Europos Sąjungos reikalais nuolat didėja, auga ir poreikis kuo operatyviau ir kuo paprasčiau gauti informaciją apie Europos Sąjungos aktualijas ir veiksmus;
2. nurodo, kad ES šiuo metu veikia apie 480 „Europe Direct“ informacijos centrų, už kuriuos dažniausiai atsako vietos arba regionų valdžios institucijos, tačiau yra ir nevyriausybinų organizacijų administruojamų centrų;
3. supranta, kad „Europe Direct“ tikslas yra ne tik skleisti bendrą informaciją apie ES ir atsakyti į piliečių klausimus, bet ir (o tai labai svarbu) kurti teigiamą Europos įvaizdį;
4. mano, kad to reikėtų siekti organizuojant informacinio, švietėjiško pobūdžio renginius, kuriant svetaines, skelbiant publikacijas ir bendraujant su vietos žiniasklaida;
5. pabrėžia, kad informacijos centrai „Europe Direct“ veikia decentralizuotai, o tai suteikia galimybę informuoti apie Europą visame žemyne, gilintis į regionams būdingą specifiką ir tuo remiantis kryptingai tenkinti konkrečios informacijos poreikį;
6. todėl labai palankiai vertina Europos Komisijos pirmininko pavaduotojos Viviane Reding poziciją, kad informacijos centrų „Europe Direct“ veiklą reikėtų tęsti, o jiems skiriamos lėšos neturėtų būti mažinamos;
7. tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad lėšų, kurias Europos Komisija skiria informacijos centrams „Europe Direct“, užtenka padengti tik labai nedidelę tikrųjų šių centrų išlaidų dalį;
8. atkreipia dėmesį į dideles finansines, personalo ir administracines vietas ir regionų valdžios institucijų pastangas Europos viešųjų ryšių srityje;
9. yra susirūpinęs dėl to, kad vis mažėjant už informacijos centrų „Europe Direct“ atsakingų įstaigų biudžetams, kyla pavojus jų išlikimui Europos Sąjungoje;
10. galvodamas apie būsimą konkursą sudaryti sutartis dėl informacijos centrų „Europe Direct“ priimančiųjų struktūrų 2013–2016 m. laikotarpiui, nerimauja, kad daugelis dabartinių regionų ir vietos lygmens partnerių negalės tęsti savo veiklos be papildomo ES finansavimo;
11. mano, kad tai gali lemti didelį regresą pilietinės visuomenės informavimo Europos politikos klausimais srityje;
12. todėl tikisi, kad bus skirtas pakankamo dydžio ES finansavimas, kuris atitiks šios partnerystės pagrįstos veiklos svarbą;
13. pabrėžia, kad teikti informaciją yra Europos institucijų uždavinys, nes jos pačios labai suinteresuotos teikti bazinę informaciją apie Europos Sąjungos struktūrą ir politiką. Tai ypač akivaizdu todėl, kad teisiniu pagrindu laikoma Finansinio reglamento 49 straipsnio 6 dalis. Todėl „Europe Direct“ veiklai (jos turiniui ir administravimo būdai) taip pat taikomi pagrindiniai Komisijos kriterijai. Tai, kad už „Europe Direct“ veiklą atsakingos institucijos pačios jaučia pareigą skleisti informaciją apie Europos politiką ir šviesti žmones šiomis temomis ir pačios deda nemažai pastangų siekiant šių tikslų, yra labai svarbus aspektas, užtikrinant sėkmingą šių informacijos centrų veiklą. Atsižvelgiant į tai, dabartinį paramos lygį reikėtų iš esmės padidinti;
14. ragina Europos Komisiją, iš esmės padidinti bendrą informacijos centrams „Europe Direct“ skiriamą finansavimą ir padvigubinti bazinę kiekvienam informacijos centrui „Europe Direct“ skiriamą sumą (nuo 12 000 eurų iki 24 000 eurų);
15. norėdamas, kad darbas būtų turiningesnis, pasisako už tai, kad būtų mažinama biurokratija, visų pirma, supaprastinant konkreitiems tikslams skirtų lėšų tvarkymo modulinę sistemą;
16. dar kartą pabrėžia akivaizdžią būtinybę toliau nevaržomai plėtoti informacijos centrų „Europe Direct“ veiklą. Tam reikia ne tik išlaikyti tokį patį finansavimo lygį, bet ir jį padidinti;
17. nepritaria minčiai pritraukti lėšas iš trečiųjų šalių, nes taip kiltų pavojus informacijos nešališkumui. Be to, lėšų pritraukimo veikla tokiose mažose įstaigose kaip „Europe Direct“ centrai reiškia, kad reikės padidinti (gal net iki nepagrįstai didelio masto) ir taip mažų pajėgumų užimtumą;
18. skeptiškai vertina ir finansavimo didinimą iš viešųjų įstaigų biudžetų, nes, kaip jau minėta, nešališką informaciją ES klausimais visų pirma turi teikti ES institucijos;
19. primygtinai ragina Europos Komisiją, užtikrinti, kad dėl reikalingų lėšų sumažinimo arba apribojimo iki dabartinio lygio nekiltų pavojus veiksmingai ir itin sėkmingai veikiančiai priemonei „Europe Direct“;

20. paveda Regionų komiteto pirmininkei pateikti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Europos Parlamentui, Europos Komisijai ir ES Tarybai pirmininkaujančiai Danijai.

2012 m. vasario 16 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

94-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2012 M. VASARIO 15–16 D.

Regionų komiteto nuomonė. Bendra finansinių sandorių mokesčio sistema

(2012/C 113/03)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl bendros ES finansinių sandorių mokesčio sistemos, kurį RK prašė pateikti savo 2011 m. darbo programoje
- mano, kad Europos finansinių sandorių mokesčio (FSM) įvedimas yra dar vienas svarbus žingsnis atkuriant skubiai reikalingą demokratinės politikos viršenybę esamų rimtų finansų rinkų veikimo nesklandumų atžvilgiu
- pabrėžia, kad finansinių sandorių mokestis yra svarbi priemonė siekiant, kad finansų sektorius dirbtų taip, kad būtų užtikrintas didesnis solidarumas ir teisingumas bei pažabota spekuliacija, kaip Regionų komitetas yra pareiškęs savo nuomonėje dėl naujosios daugiametės finansinės programos po 2013 m.
- pritaria tikslui planuojamą suderinimą taikyti ES mastu, o jei to, nepaisant dedamų pastangų, įgyvendinti neįmanoma, ragina, naudojantis tvirtesnio bendradarbiavimo priemone, nedelsiant sukurti Europos finansinių sandorių mokesčio sistemą bent jau euro zonoje.

Pranešėjas	Ralf CHRISTOFFERS (DE / ESP), Brandenburgo žemės ekonomikos ir Europos reikalų ministras
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl bendros finansinių sandorių mokesčio sistemos ir kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/7/EB COM(2011) 594 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrieji principai

1. palankiai vertina Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl bendros ES finansinių sandorių mokesčio sistemos, kurį RK prašė pateikti savo 2011 m. darbo programoje;

2. laiko jį tvirtu Europos Sąjungos politiniu signalu, išreiškiančiu jos norą ir pasirengimą atremti globalizuotos finansų rinkos iššūkius ir visapusiškai tvariai stiprinti šalių ūkius valstybių narių ir Sąjungos piliečių labui;

3. be to, mano, kad Europos finansinių sandorių mokesčio (FSM) įvedimas yra dar vienas svarbus žingsnis atkuriant skubiai reikalingą demokratinės politikos viršenybę esamų rimtų finansų rinkų veikimo nesklaidumui atžvilgiu;

4. pabrėžia, kad finansinių sandorių mokestis yra svarbi priemonė siekiant, kad finansų sektorius dirbtų taip, kad būtų užtikrintas didesnis solidarumas ir teisingumas bei pažabota spekuliacija, kaip Regionų komitetas yra pareiškęs savo nuomonėje dėl naujosios daugiametės finansinės programos po 2013 m.;

5. atkreipia dėmesį į Europos Komisijos 2011 m. rugsėjo mėn. paskelbtą poveikio vertinimą ir jame taikomus labai netikslius „Dinaminius stochastinius bendrosios pusiausvyros“ (DSBP) modelius; pažymi, kad Komisijos pateiktame poveikio vertinime neprieita griežtų išvadų, o nuostatos yra neaiškios ir neryžtingos, paliekama daug atvirų galimybių; daro išvadą, kad Europos Komisijos pateiktas vertinimas yra šališkas ir netikslus; palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą pateikti naują poveikio vertinimą;

6. pažymi akivaizdžius Jungtinės Karalystės žyminio mokesčio sistemos trūkumus, ypač tai, kad sistema neapsaugota nuo geografinio sandorių perkėlimo, taip pat pažymi, kad tokioje sistemoje paskata pereiti prie išvestinių finansinių priemonių yra labai didelė;

Bendra teisinė aplinka

7. kaip ir Komisija mano, kad atsižvelgiant į didėjantį taikomų nekoordinuojamų nacionalinių mokestinių priemonių

skaičių būtinas šios srities suderinimas, siekiant išvengti finansinių paslaugų vidaus rinkos susiskaidymo bei užtikrinti šios srities vidaus rinkos veikimą ir išvengti konkurencijos iškraipymo;

8. palankiai vertina Komisijos pasirinktą suderinimo būdą, kuriuo siekiama:

— užtikrinti, kad finansų įstaigos būtų apmokestinamos tinkamai palyginti su kitais ūkio sektoriais ir atsižvelgiant į pastarosios krizės kainą, ir

— sukurti mokesčių mechanizmus, skirtus atgrasyti finansų rinkų dalyvius nuo ekonomikai žalingų sandorių ir tokiu būdu padėti išvengti krizių ateityje;

9. pritaria tikslui planuojamą suderinimą taikyti ES mastu, o jei to, nepaisant dedamų pastangų, įgyvendinti neįmanoma, ragina, naudojantis tvirtesnio bendradarbiavimo priemone, nedelsiant sukurti Europos finansinių sandorių mokesčio sistemą bent jau euro zonoje;

10. atsižvelgdamas į būtinybę kiek įmanoma skubiau pradėti taikyti bendrą Europos finansinių sandorių mokesčio sistemą, primygtinai ragina Europos Sąjungos teisėkūros institucijas visomis priemonėmis, su visu deramu dėmesiu ir visa politine atsakomybe stengtis, kad būtų kuo greičiau užbaigtas teisėkūros procesas;

11. palankiai vertina tai, kad dėl Komisijos pareigos teikti reguliarias ataskaitas apie direktyvos taikymą, bus vykdomos nuolatinės struktūruotos stebėsenos procedūros; tačiau apgailestauja, kad tokią ataskaitą Komisija privalo pateikti tik Tarybai, nes taip neatsižvelgiama į Parlamento vaidmenį teisėkūros procedūroje, pagal kurią Taryba šią direktyvą turi priimti dalyvaujant Europos Parlamentui. Be to, mano, kad dėl šio apribojimo nepakankamai įvertinamas Regionų komiteto kaip Europos Sąjungos vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėjos ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto vaidmuo – jų pagrindinė sutartyse numatyta užduotis yra konsultuoti teisėkūros institucijas;

12. pažymi, kad reikia atkreipti ypatingą dėmesį ir į galimą finansinių sandorių mokesčio sistemos poveikį savivaldybių ir regionų mokestinėms pajamoms;

Finansinių sandorių mokesčio tikslas ir taikymo sritis

13. pritaria, kad mokestis turėtų būti mokamas finansų įstaigos įsisteigimo šalyje; toks reguliavimo principas sumažina galimybes vengti mokesčių ir geriau atspindi finansų rinkų sąsajas su realiaja ekonomika, negu tuo atveju, jei mokestis būtų mokamas šalyje, kurioje vyko sandoris; atkreipia dėmesį į būtinybę numatyti taisykles, skirtas užkirsti kelią arba sumažinti galimybes mokesčių vengimui perkeliančią veiklą į kitą šalį arba sukuriant naują įmonę;

14. siūlo tiksliau apibrėžti sąvokas „finansų įstaigos“ ir „finansinės priemonės“;

15. pritaria plačiai finansinių sandorių mokesčio taikymo sričiai. FSM iš esmės taikomas visiems visų rūšių finansinių priemonių sandoriams, įskaitant galimus pakaitalus ir nebiržinės prekybos sandorius;

16. pritaria sprendimui netaikyti finansinių sandorių mokesčio pirminės rinkos sandoriams, nes taip sumažinamas nepageidaujamas mokesčių poveikis realiajai ekonomikai. Tačiau Komitetas apgailestauja, kad ši išimtis netaikoma vyriausybių sandoriams antrinėje rinkoje, nes, vykdydamos fiskalinę politiką, vyriausybės priverstos naudotis ir antrinės rinkos finansinėmis priemonėmis;

17. apgailestauja, kad finansinių sandorių mokestis bus taikomas ne visoms valiutos sandorių rūšims, nes taip bus prarandama daug potencialių pajamų ir sumažės FSM reguliuojamasis poveikis; mano, kad valiutos sandorių apmokestinimas plačiai taikomu finansinių sandorių mokesčiu nepažeidžia laisvo kapitalo judėjimo, nes dėl plačios savo taikymo srities finansinių sandorių mokestis valiutos sandoriams būtų taikomas neatsižvelgiant į tarpvalstybinį jų pobūdį, o tik kaip visiems kitiems finansiniams sandoriams;

18. mano, kad nuo finansinių sandorių mokesčio turėtų būti atleistos tam tikros kredito įstaigos, kurios teikia paskolas tik viešajam sektoriui;

FSM apmokestinamoji vertė, struktūra ir tarifai

19. iš esmės palankiai vertina pasiūlytą apmokestinamosios vertės nustatymo būdą, įskaitant sąlyginės sumos, kaip išvestinių priemonių apmokestinamosios vertės, taikymą. Tačiau, Komiteto nuomone, reikėtų platesnio paaiškinimo, visų pirma, kaip planuojama užkirsti kelią realiam pavojui, kad sudėtingų išvestinių finansinių priemonių atveju sąlyginė suma bus dirbtinai mažinama;

20. palankiai vertina tai, kad nustatyti tarifai yra minimalūs, taip sudarant valstybėms narėms galimybę nustatyti aukštesnius tarifus, nes tai visiškai atitinka subsidiarumo principą; tačiau kartu primygtinai ragina taikant direktyvą atidžiai stebėti, ar vis dėlto dėl kai kuriose valstybėse narėse nustatytų aukštesnių

mokesčio tarifų tarp valstybių narių neatsiranda žalinga konkurencija mokesčių srityje, kuriai būtent direktyva ir turėtų užkirsti kelią;

21. atkreipia dėmesį į būtinybę visas apmokestinamas finansines priemones turinio prasme vertinti visiškai vienodai, tačiau būtinai atsižvelgti į realius skirtumus, siekiant išvengti nepageidaujamų spragų ir tinkamai atsižvelgti į sąžiningo apmokestinimo principą; todėl ragina dar kartą, atsižvelgiant į šį aspektą, peržiūrėti mokesčių tarifus akcijoms, obligacijoms ir išvestinėms finansinėms priemonėms;

Finansinių sandorių mokesčio mokėjimas

22. kritiškai vertina tai, kad pagal SESV 290 straipsnį Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus, kuriuose būtų nurodytos priemonės, kurių turi imtis valstybės narės, siekdamos užkirsti kelią mokesčių slėpimui, vengimui ir piktnaudžiavimui jais. Priemonės, skirtos užtikrinti veiksmingą direktyvos įgyvendinimą, priklauso valstybių narių kompetencijai. Laikydamosi SESV 291 straipsnio 1 dalies nuostatų, valstybės narės imasi visų reikalingų priemonių, būtinų įgyvendinti Europos teisės aktus, ir tik tuo atveju, jei šie aktai turi būti įgyvendinami vienodomis sąlygomis, suteikiami atitinkami įgyvendinimo įgaliojimai Komisijai, tačiau šiuo atveju sutartyje numatyta priemonė būtų įgyvendinimo aktų priėmimas pagal SESV 291 straipsnį; vis dėlto esminius klausimus, ypač susijusius su baudžiamosiomis sankcijomis, daugeliu atveju turi būti palikta spręsti valstybėms narėms;

23. pabrėžia, kad įgaliojimų delegavimo būdu Komisijos nustatytų priemonių būtinumas ir veiksmingumas taip pat turėtų būti privaloma reguliarių Komisijos ataskaitų dėl direktyvos taikymo dalis;

Iš finansinių sandorių mokesčio gautų pajamų naudojimas

24. pasisako už tai, kad finansinių sandorių mokestis būtų laikomas nauja Sąjungos nuosavų išteklų sistemos kategorija ir, laikantis proporcingumo principo, surinktos pajamos būtų paskirstytos tarp Sąjungos ir mokesčių surinkusios valstybės narės; taip bus galima sumažinti valstybių narių įmokas į nuosavų išteklų sistemą atsižvelgiant į surinktą FSM sumą;

Tolesnių priemonių poreikis

25. mano, kad, be Europos finansinių sandorių mokesčio sistemos sukūrimo, reikalinga išsamesnė finansų rinkų veikimo ES sąlygų reforma siekiant pasipriešinti galimam neigiamam jų poveikiui realiajai ekonomikai;

26. pažymi, kad dėl šios priežasties būtų tikslinga užtikrinti tinkamą su finansinių sandorių mokesčiu susijusios informacijos kaupimą ir valdymą;

27. mano, kad norint įveikti veikiančios vidaus rinkos ir bendrą valiutą turinčios ekonominės ir pinigų sąjungos iššūkius, skubiai reikalingos tolesnės priemonės, neapsiribojančios tik finansų sektoriumi, pradedant nuo gerokai sustiprinto valstybių narių ekonomikos ir fiskalinės politikos koordinavimo Europos lygiu ir baigiant veiksmingu, institucijoms pavestu ir demokratijos požiūriu legitimu ekonomikos valdymu ES lygiu;

28. mano, kad reikia ne tik šios Europos masto iniciatyvos, bet ir pasauliniu lygiu koordinuotų veiksmų, todėl ragina ES ir valstybes nares dėti pastangas tarptautiniu lygiu išorės santykių su ne ES šalimis srityje pradėti vykdyti Didžiojo dvidešimtuko (G 20) valstybių finansų rinkų taisyklių reformą ir platų finansinių sandorių apmokestinimą.

II. REKOMENDUOJAMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

1 straipsnio 4 (d) dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK rekomendacija
(d) sandoriams su valstybių narių centriniais bankais.	d) sandoriams su valstybėmis narėmis, valstybių narių centriniais bankais, <u>regionų arba vietos valdžios institucijomis ar kitomis valstybės institucijomis.</u>

2 pakeitimas

16 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK rekomendacija
Kas penkerius metus, o pirmą kartą iki 2016 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Tarybai šios direktyvos taikymo ataskaitą ir prireikus pasiūlymą dėl jos keitimo.	Toje ataskaitoje Komisija bent jau išnagrinėja FSM poveikį tinkamam vidaus rinkos, finansų rinkų ir realiosios ekonomikos veikimui, taip pat atsižvelgia į tarptautiniu mastu padarytą pažangą, susijusią su finansų sektoriaus apmokestinimu.
Kartą per penkerius metus, o pirmą kartą iki 2016 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia <u>Europos Parlamentui ir Tarybai</u> šios direktyvos taikymo ataskaitą ir prireikus pasiūlymą dėl jos keitimo. <u>Su šia ataskaita Komisija supažindina Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą ir Regionų komitetą.</u>	Toje ataskaitoje Komisija bent jau išnagrinėja FSM poveikį tinkamam vidaus rinkos, finansų rinkų ir realiosios ekonomikos veikimui, taip pat atsižvelgia į tarptautiniu mastu padarytą pažangą, susijusią su finansų sektoriaus apmokestinimu. Komisija taip pat atlieka <u>igaliojimų delegavimo būdu vienodam direktyvos įgyvendinimui nustatytų priemonių vertinimą.</u>

2012 m. vasario 15 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. Naujoji Europos integracijos darbotvarkė

(2012/C 113/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti strategijoje „Europa 2020“ nustatytus ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslus, būtina užtikrinti, kad imigrantai aktyviai dalyvautų juos priimančiųjų miestų ir regionų ekonominiame, socialiniame ir politiniame gyvenime,
- mano, kad daugiapakopio valdymo metodas yra tinkamiausias būdas pasiekti optimalią imigrantų integraciją,
- teigiamai vertina Europos Komisijos poziciją, kad integracijos politika turi būti plėtojama vietos lygmeniu laikantis „iš apačios į viršų“ principo,
- mano, kad teritoriniai paktai sukuria pagrindą lanksčiai įgyvendinti integracijos politiką, kadangi leidžia taikyti konkrečiam teritoriniam vienetui geriausiai tinkančias priemones ir derančius teminius prioritetus, juose taip pat atsižvelgiama į kiekvienos valstybės narės konstitucines nuostatas, galių pasiskirstymą tarp įvairių valdymo lygmenų ir laikomasi subsidiarumo ir proporcingumo principų,
- teigiamai vertina Europos Komisijos iniciatyvą sukurti „europinį integracijos modelį“,
- mano, kad būtų naudinga imtis veiksmų sukurti RK, Europos Komisijos ir Europos miestų ir regionų tinklų strateginę partnerystę,
- ši partnerystė galėtų būti plėtojama sukuriant vietos ir regionų valdžios institucijų integracijos tinklą, kurio veikloje galėtų dalyvauti visų valdymo lygmenų atstovai, atsakingi už politikos formavimą, ir pilietinės visuomenės organizacijos. Komitetas tikisi, kad Europos Komisija suteiks politinę, finansinę ir veiklos paramą, kad būtų galima visiškai įgyvendinti strateginę partnerystę, ir mano, kad šis pasiūlymas bus įtrauktas į jau esamus mechanizmus ir iniciatyvas.

Pranešėjas	Dimitrios KALOGEROPOULOS (EL / ELP), Egalėjo miesto tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas „Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkė“ COM (2011) 455 final

1. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Pagrindas

1. atkreipia dėmesį, kad imigracijos klausimas šiandien aktualus visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, ypač po Arabų pavasario įvykių, paskatinusių naują gyventojų judėjimo bangą į Europą;

2. pažymi, kad per pastarąjį dešimtmetį didėjo ne tik migrantų skaičius, bet ir labai keitėsi migrantų kategorijos, taip pat migracijos srautų forma ir struktūra;

3. pabrėžia, kad imigrantų integracijos strategijos yra susijusios su Europos integracijos politika, kuri, kad būtų veiksminga, turi būti nuosekli ir derinama su imigrantų kilmės ir tranzito šalių vystymuisi skirta parama;

4. mano, kad migracijos reiškinys įgavo tokį mastą, kad būtina skubiai įgyvendinti veiksmingą socialinės, ekonominės ir kultūrinės teisėtai gyvenančių imigrantų iš trečiųjų šalių integracijos politiką;

5. primena, kad migrantų integracija pirmiausia priklauso valstybių narių kompetencijai. Būtent nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos yra atsakingos už integracijos politikos įgyvendinimą švietimo, sveikatos, gyvenamojo būsto ir darbo rinkos srityse. Lisabonos sutartyje numatyta stiprinti Europos Sąjungos vaidmenį trečiųjų šalių piliečių integracijos politikoje, tačiau nenumatyta, kad valstybių narių teisės aktai ar kitos teisės normos turėtų būti suderintos;

6. primena, kad 2004 m. Tarybos priimtuose vienuolikoje bendrųjų pagrindinių principų ir 2005 m. Europos Komisijos paskelbtoje Bendroje integracijos darbotvarkėje teigiama, kad trečiųjų šalių piliečių integracija – tai „dinamiškas, ilgalaikis procesas, kuriam palaikyti būtinos įvairių dalyvių pastangos skirtingose politikos srityse ir įvairiais lygmenimis“;

7. primena, kad 2008 m. lapkričio mėn. Viši mieste vykusioje trečiojoje Europos ministrų konferencijoje integracijos klausimais pabrėžta, kad būtina užtikrinti vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą formuojant, įgyvendinant ir vertinant integracijos politiką ir atkreiptas dėmesys į jų labai svarbų vaidmenį padedant migrantams integruotis į vietos visuomenės gyvenimą;

8. primena, kad 2010 m. balandžio mėn. Saragojoje, Ispanijoje, vykusios ministrų konferencijos integracijos klausimais išvadose pabrėžiama būtinybė nurodyti teigiamą imigracijos poveikį Europos lygmeniu, o integraciją bei kultūrų įvairovę laikyti vystymosi ir socialinės sanglaudos varomąja jėga;

9. primena, kad pastaraisiais metais Europos Sąjungoje sukurta keletas naudingų priemonių, kurias taikydamos valstybės narės gali parengti geresnę integracijos politiką ir sėkmingai įgyvendinti veiksmus. Buvo sukurta: Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai ir Europos integracijos forumas. Šiame forume vyksta reguliarūs susitikimai ir suteikiamos galimybės pilietinės visuomenės ir imigrantų organizacijų atstovams dalyvauti politinėse diskusijose. Be to, sukurtas ir jau pradėjo veikti ES imigracijos portalas, kuriame pateikiama daug informacijos integracijos klausimais, taip pat parengti trys vadovai, kuriuose pateikiami naudingi pavyzdžiai ir aprašoma geroji praktika;

10. mano, kad Komiteto surengta konsultacija yra naudinga ir džiaugiasi, kad į konsultacijos rezultatus ir joje suformuluotus pasiūlymus atsižvelgė Europos Komisija rengdama naująją integracijos darbotvarkę ⁽¹⁾;

11. atkreipia dėmesį, kad naujojoje Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkėje Europos Komisija integraciją vertina kaip kintantį procesą, už kurį bendrai atsako įvairių lygmenų valdžios institucijos ir kurio sėkmei užtikrinti būtinos ilgalaikės suinteresuotųjų subjektų pastangos ir nuolatinis bendradarbiavimas;

12. pabrėžia, kad šios nuomonės pagrindas – sistema, išdėstyta Regionų komiteto nuomonėje savo iniciatyva „Vietos ir regionų valdžios institucijos integracijos politikos priešakyje“, ir jos tikslas – pristatyti Regionų komiteto veiksmus, skirtus ateities iššūkiams spręsti, pabrėžiant vietos ir regionų valdžios institucijų indėlį į teisėtų trečiųjų šalių migrantų integracijos politikos formavimą ir įgyvendinimą. Be to, nuomonėje pateikiama Regionų komiteto pozicija dėl Komiteto ir Europos Komisijos strateginės partnerystės kūrimo;

Principai

13. mano, kad integraciją reikėtų vertinti kaip rezultatą proceso, kuris sudaro galimybę trečiųjų šalių piliečiams gyventi savarankiškai be išorės paramos ir užimti socialinę padėtį, panašią į šalies, kurioje jie gyvena, piliečių ir kitų Europos piliečių padėtį;

⁽¹⁾ CdR 261/2011.

14. primena, kad integracija yra dvišalis procesas, kuriame dalyvauja ir priimančioji visuomenė ir imigrantai, reikalaujantis abipusių išsipareigojimų ir apimantis abiejų šalių teises ir pareigas. Taigi, šiame procese būtinas tiek imigrantų noras prisiimti atsakomybę už integravimąsi priimančiojoje visuomenėje, tiek ir Europos piliečių noras priimti ir integruoti imigrantus;

15. pabrėžia, kad integracija turėtų būti suvokiama ir pripažįstama kaip tęstinis procesas, o ne kaip tarpinis etapas prieš migrantams asimiliuojantis juos priimančiojoje visuomenėje;

16. atkreipia dėmesį, kad imigrantų integracijos politika turi derėti su pagrindinėmis Europos vertybėmis: pagarba žmogaus teisėms ir įvairovei, kova su diskriminacija, pakantumas ir lygios galimybės. Be to, ši politika turi derėti su ES sanglaudos, užimtumo, vystymosi, išorės santykių, taip pat laisvės, saugumo ir teisingumo politika;

17. mano, kad vienodo požiūrio principo laikymasis lemia demokratiškų sistemų kokybę ir yra esminis ES kultūros pasiekimas ir neatskiriama jos dalis;

Integracijos politikos įgyvendinimas

18. pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti strategijoje „Europa 2020“ nustatytus ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslus, būtina užtikrinti, kad imigrantai aktyviai dalyvautų juos priimančiųjų miestų ir regionų ekonominiame, socialiniame ir politiniame gyvenime;

Metodas

19. mano, kad daugiapakopio valdymo metodas yra tinkamiausias būdas pasiekti optimalią imigrantų integraciją. Šis metodas turi atitikti subsidiarumo principą, kuriuo grindžiamas ES, valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų bendradarbiavimas;

20. teigiamai vertina Europos Komisijos poziciją, kad integracijos politika turi būti plėtojama vietos lygmeniu laikantis „iš apačios į viršų“ principo;

21. pabrėžia, kad būtina laikytis holistinio požiūrio, kurį taikant būtų atsižvelgta ne tik į ekonominius ir socialinius integracijos aspektus, bet ir į klausimus, susijusius su kultūrų ir religijų įvairove, pilietybe, politinėmis teisėmis ir teisėtai gyvenančių imigrantų dalyvavimu visuomeniniame gyvenime;

22. primygtinai pabrėžia, kad būtinas kompleksinis požiūris ir mano, kad migrantų integracijai užtikrinti skirti veiksmai apima įvairių sričių politiką, pavyzdžiui, švietimo, užimtumo ir socialinę, visuomenės sveikatos, ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ir kt.

23. mano, kad norint pasiekti pažangos, reikia įtraukti visus susijusius vietas, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens daly-

vius. Būtina įtraukti kompetentingas ES institucijas, nacionalines, regionų ir vietos valdžios institucijas, NVO (nevyriausybines organizacijas), socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės atstovus, įskaitant pačius imigrantus – tiek naujai atvykusius, tiek imigrantų antros ar trečios kartos palikuonis – taip pat ir visus kitus sporto, kultūros ir socialinės sanglaudos srityse sėkmingai veikiančius subjektus;

24. laikosi nuomonės, kad būtina imtis veiksmų visų imigrantų atžvilgiu ir būtų neteisinga integracijos politika sutelkti dėmesį tik į neseniai į miestus ar regionus atvykus imigrantus. Integracijos priemonės turėtų būti skiriamos ir antrosios ar net trečiosios kartos migrantams, jei tai būtina siekiant veiksmingai spręsti diskriminacijos problemas;

25. primena, jog labai svarbu, kad vietos ir regionų valdžios institucijos užtikrintų migrantams vienodas galimybes patekti į darbo rinką ir naudotis viešosiomis gėrybėmis, sveikatos ir socialinės apsaugos paslaugomis. Toks požiūris būtinas siekiant kovoti su diskriminacijos, rasizmo ir ksenofobijos apraiškomis;

26. pabrėžia, kad formuojamoje integracijos politikoje turėtų būti atsižvelgiama į pažeidžiamų trečiųjų šalių piliečių grupių ypatumus ir poreikius. Prie tokių grupių priskiriami tarptautinės apsaugos prašantys asmenys arba asmenys, kuriems tokia apsauga suteikta, nelydimi nepilnamečiai, moterys migrantės, vyresnio amžiaus imigrantai, neįgalieji ir kitoms pažeidžiamoms grupėms priklausantys asmenys, pavyzdžiui, romai;

27. tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad į kitą valstybę narę gyventi ir dirbti persikeliantiems ES piliečiams taip pat gali reikėti padedančių integruotis paslaugų, pavyzdžiui, galimybės mokytis kalbos;

Priemonės

28. pritaria priemonių, leidžiančių užtikrinti palankesnes sąlygas migrantams patekti į darbo rinką ir įgyti profesinę kvalifikaciją, skatinimui. Darbas imigrantams yra svarbiausias sklandžios integracijos į priimančiąją visuomenę veiksnys;

29. atkreipia dėmesį į švietimo reikšmę integracijai, visų pirma priimančiosios šalies kalbos mokymosi, kartu būtina išsaugoti teisę mokytis gimtosios kalbos;

30. mano, kad migrantų vaikų ugdymas turi tapti prioritetu ir pritaria įvairovės skatinimui nacionalinėse švietimo sistemose. RK mano, kad skatinant įvairovę nacionalinėse švietimo sistemose valstybės narės ir vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų įdarbinti migrantų kilmės šalių mokytojus. Todėl Komitetas tikisi, kad švietimo procesas taps kultūriniu tiltu, sujungiančiu priimančiąją visuomenę su trečiųjų šalių piliečiais, taip pat impulsas kurti produktyvią ir darnią visuomenę;

31. remia pastangas užtikrinti, kad būtų pripažįstamas migrantų savo šalyje įgytas išsilavinimas ir įgūdžiai. Tokios pastangos jiems padėtų patekti į priimančiosios šalies darbo rinką ir suteiktų didesnes galimybes įgyti joje išsilavinimą ir mokytis;

32. pabrėžia, kad migrantų švietimo, mokymo ir užimtumo lygių galimybių skatinimas – tai tinkamas pasirinkimas išvengti socialinės atskirties. Mano, kad toks pozityvus požiūris, t. y. reikalauti lygių galimybių priimančiojoje visuomenėje, yra geriausias būdas užkirsti kelią smurtui, kuris pasireiškė daugelyje Europos miestų;

33. pabrėžia, kad labai svarbus aktyvus migrantų dalyvavimas priimančiosios visuomenės struktūrų ir institucijų veikloje ir mano, kad suteikęs migrantams galimybių aktyviai ir nevaržomai dalyvauti vietos arba regionų lygmens politiniame gyvenime, būtų užtikrintas didesnis migrantų ir priimančiosios visuomenės abipusis pasitikėjimas;

34. laikosi nuomonės, kad reikėtų skirti ypatingą dėmesį migrantėms moterims ne tik todėl, kad jos atlieka svarbiausią vaidmenį auklėjant vaikus ir perduodant kultūrinį modelį, bet ir todėl, kad būtent jos dažniausiai susiduria su atskirtimi, smurtu ir diskriminacija;

35. mano, kad kultūrų dialogas – tai integracijai ypatingai svarbus klausimas, todėl vietos ir regionų valdžios institucijos privalo ir toliau įgyvendinti šiam dialogui plėtoti skirtas iniciatyvas. Jo nuomone, geresnis imigrantų kultūros išmanymas padeda veiksmingai kovoti su rasizmo ir ksenofobijos apraiškomis;

36. mano, kad žiniasklaida atlieka labai svarbų vaidmenį supažindinant visuomenę su imigracijos reikšme, atskirties, rasizmo ir ksenofobijos reiškinių mažinimu;

37. pritaria Europos Komisijos komunikatui, kuriame pripažįstama imigracijos politikos išorės matmuo ir būtinybė bendradarbiauti su migrantų kilmės šalimis įgyvendinant priemones, susijusias su pasirengimu jų integracijai;

Novatoriškos priemonės

38. mano, kad teritoriniai paktai sukuria pagrindą lanksčiai įgyvendinti integracijos politiką, kadangi leidžia taikyti konkrečiam teritoriniam vienetui geriausiai tinkančias priemones ir derančius teminius prioritetus, juose taip pat atsižvelgiama į kiekvienos valstybės narės konstitucines nuostatas, galių pasiskirstymą tarp įvairių valdymo lygmenų ir laikomasi subsidarumo ir proporcingumo principų;

39. teigiamai vertina Europos Komisijos iniciatyvą sukurti „europinį integracijos modelį“. ir mano, jog tai padės skleisti geriausiąją praktiką ir bus dar viena lanksti priemonė, kuria galima remtis kuriant nacionalinę, regioninę ir vietos integra-

cijos politiką. RK tikisi, kad turimos kompetencijos mobilizavimas bus naudingas vietos lygmeniui ir padės siekti geresnių rezultatų;

Vietos ir regionų valdžios institucijų indėlis

40. teigiamai vertina, kad naujoji Europos integracijos darbotvarkė laikoma bendra visų susijusių valdymo lygmenų institucijų atsakomybe ir džiaugiasi, kad pripažįstamas svarbus vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo įgyvendinant integracijos politiką;

41. palankiai vertina Europos Komisijos sprendimą užtikrinti aktyvesnį vietos ir regionų subjektų dalyvavimą kuriant integracijos strategijas pagal ES programas ir siekį geriau koordinuoti dabartinę ES finansavimą bei skatinti imtis priemonių vietos lygmeniu;

42. primeba, kad vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ypač svarbus sudarant tinkamas sąlygas trečiųjų šalių piliečiams gauti informaciją ir paslaugas, susijusias su švietimu, sveikata, užimtumu, gyvenamuoju būstu ir kitomis visuomenės gyvenimo sritimis; vietos ir regionų valdžios institucijos yra tarsi jungiamoji grandis, užtikrinanti tvirtą ir dalykišką migrantų ir priimančiosios visuomenės ryšį. Dėl šio vaidmens vietos ir regionų lygmens valdžios institucijos patiria papildomų išlaidų, nes dažniausiai joms tenka spręsti su integracija susijusius uždavinius;

43. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat yra ir paslaugų teikėjos, įgyvendindamos integracijos politiką jos glaudžiai bendradarbiauja su įmonėmis, organizacijomis ir kitų valdymo lygmenų subjektais. Vykdamos savo įsipareigojimus, regionų ir vietos valdžios institucijos prisideda prie vietos įmonių socialinės atsakomybės stiprinimo;

44. atkreipia dėmesį į vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį panaudojant Europos patirtį ir praktiką. Tai jos gali daryti keisdamosi geriausiąją praktiką, skleisdamos dalyvavimo ES programų (pavyzdžiui, CLIP, ERLAIM, ROUTES, City2City, INTI-EUROCITIES) įgyvendinime rezultatus, taip pat skatindamos tarpreiginių tinklų veiklą;

45. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijų indėlis labai svarbus sudarant sąlygas trečiųjų šalių piliečiams gauti informaciją ir paslaugas, susijusias su užimtumu, švietimu, sveikatos priežiūra, būstu, kultūra ir kitomis viešosiomis gerybėmis, taip sudarant galimybes užmegzti tvirtus ryšius su priimančiąja visuomene;

46. pabrėžia, kad būdamos arčiausiai visuomenės, vietos ir regionų valdžios institucijos skiria ypatingą dėmesį bendradarbiavimui, komunikacijai ir informacijos mainams su piliečiais, migrantų organizacijomis ir NVO. Tokiu būdu jos padeda kurti pasitikėjimo atmosferą, palaikyti sanglaudą priimančiojoje visuomenėje, taigi ir pripažinti, kad imigracija yra vienas vystymosi ir pažangos veiksnių;

Rezultatų stebėseną

47. džiaugiasi, kad valstybės narės Saragosoje susitarė dėl bendrų Europos rodiklių, ir mano, kad šie rodikliai galėtų būti veiksminga integracijos politikos stebėsenos ir vertinimo priemonė;

48. mano, kad labai svarbus Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai indėlis formuojant ir įgyvendinant integracijos politiką, ir primena, kad nors šiuo metu vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka esminį vaidmenį įgyvendinant integracijos politiką, jos vis dar nepakankamai aktyviai dalyvauja finansavimo prioritetų nustatymo ir rezultatų vertinimo procesuose. Laikosi nuomonės, kad Komiteto dalyvavimas rezultatų vertinimo veikloje galėtų padėti nustatyti tikslingesnius metodus ir sukurti nuoseklesnes integracijos strategijas;

Strateginė partnerystė su Europos Komisija

49. teigiamai vertina Komisijos požiūrį, kad vietos lygmeniu įgyvendinamos priemonės yra svarbiausia integracijos strategijos dalis ir, remdamasis subsidarumo principu ir daugiapakopio valdymo metodu, mano, kad būtų naudinga imtis veiksmų sukurti RK, Europos Komisijos ir Europos miestų ir regionų tinklų strateginę partnerystę, kurios tikslas būtų pasinaudoti vertinga vietos ir regionų valdžios institucijų patirtimi, sudaryti sąlygas keistis geriausia praktika ir nuomonėmis, užtikrinti geresnį iniciatyvų koordinavimą ir platesnę pasiektų rezultatų sklaidą;

Pasiūlymai tikslams įgyvendinti

50. mano, kad migrantų integracija turėtų tapti vienu Sąjungos prioritetu ir remia Europos Sąjungos iniciatyvas rengti pasiūlymus, kurti naujas priemones ir vykdyti veiksmingą politiką;

51. laikosi nuomonės, kad vykstant ekonominėms ir demografinėms permainoms būtina parengti bendrą Europos strategiją, kuri leistų tinkamai valdyti migracijos srautus ir skatinti integraciją;

52. pabrėžia, kad reikėtų imtis bendrų veiksmų ir skatinti su integracija susijusį vietos, regionų, nacionalinių ir Europos subjektų bendradarbiavimą ir dialogą;

53. ragina valstybes nares ir suinteresuotąsias vietos ir regionų valdžios institucijas imtis priemonių, kurios supaprastintų migrantų profesinės kvalifikacijos įvertinimą ir pripažinimą;

54. siūlo rengti kalbų mokymo programas atsižvelgiant į konkrečių imigrantų grupių poreikius;

55. rekomenduoja skatinti vietos ir regionų lygmeniu taikyti novatoriškas integracijos priemones, kuriomis būtų galima veiksmingai spręsti kai kuriuose regionuose išylančias demografines problemas;

56. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas skatinti vietos įmones stiprinti socialinę atsakomybę savo lygmeniu;

57. ragina valstybes nares ir Europos Komisiją teikti politinę ir finansinę paramą vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios atlieka pagrindinį vaidmenį įgyvendinant integracijos politiką;

58. mano, kad integracijos procedūros turėtų būti pradėtos migrantų kilmės šalyse ir siūlo remtis jau įgyvendinamomis vietos ir regionų valdžios institucijų, esančių valstybėse prie ES išorinių sienų, tarpvalstybinio bendradarbiavimo iniciatyvomis;

59. siūlo vietos ir regionų valdžios institucijų atstovams diskutuoti darbo jėgos migracijos ir integracijos klausimais svarstant Europos kaimynystės politiką. Mano, kad šiais klausimais galima išsamiai ir naudingai diskutuoti Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių regionų ir vietos asamblėjoje (ARLEM) ir neseniai sukurtoje ir kasmet vykstančioje Rytų partnerystės šalių ir Europos Sąjungos vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijoje (CORLEAP);

60. laikosi nuomonės, kad integracijos politika turi būti skirta ir laikiniams, ir apykaitiniams migrantams. Primena, kad apykaitinė migracija negali pakeisti nuolatinės migracijos ir siūlo išnagrinėti galimybes įtraukti migrantų kilmės šalių ir priimančiųjų šalių vietos ir regionų valdžios institucijas į judumo partnerystės iniciatyvas ir į dėl šių partnerystės vykstančias derybas;

61. pakartoja savo prašymą sudaryti galimybes vietos ir regionų valdžios institucijoms aktyviai dalyvauti jau ankstyvajame integracijos strategijų rengimo etape ir jų įgyvendinimo procesuose;

62. prašo suteikti galimybę RK dalyvauti nustatant integracijai skirtą finansavimo ES prioritetus ir vertinant integracijos programų rezultatus;

63. pritaria, kad būtų įsteigtas imigracijos ir prieglobsčio fondas ir prašo skirti būtinus išteklius, kurie leistų užtikrinti tinkamą imigrantų integracijos vietos ir regionų lygmeniu finansavimą, įskaitant projektų finansavimą regionų lygmeniu, ir veiksmingą jos skatinimą. Turėdamas omenyje bendras išlaidas vidaus reikalų srityje, pabrėžia, kad būtina užtikrinti saugumui ir sienų kontrolei skirtų lėšų ir sektoriams, kuriuose vietos ir regionų valdžios institucijos gali būti tikrai naudingos, t. y. imigrantų integracijai ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygoms užtikrinti skiriamų išteklių pusiausvyrą;

64. norėtų aktyviau dalyvauti koordinuojant Europos lygmens veiksmus. Todėl prašo sudaryti sąlygas RK, kaip vietos ir regionų valdžios institucijų atstovui, aktyviai dalyvauti

Europos ministrų konferencijose integracijos klausimais, taip pat norėtų turėti daugiau galimybių prisidėti prie Integracijos forumo veiklos ir yra pasirengęs atlikti svarbų vaidmenį propaguojant teritorinius paktus;

65. yra pasirengęs dalyvauti kuriant bendrais rodikliais pagrįstą Europos migrantų integracijos pažangos stebėsenos sistemą;

66. mano, kad reikia sudaryti palankesnes sąlygas naudotis naujomis priemonėmis, pavyzdžiui, teritoriniais paktais, ir numatyti jų finansavimą struktūrinių fondų lėšomis, taip pat numatyti temines finansavimo priemones naujuoju programavimo laikotarpiu;

67. siūlo įsteigti apdovanojimą už trečiųjų šalių piliečių integraciją, kuris būtų skiriamas imigrantams ir (arba) su imig-

rantų integracija susijusiems subjektams (vietos ir regionų valdžios institucijoms, įmonėms, organizacijoms, sąjungoms, fondams ir pan.). Šią iniciatyvą būtų galima susieti su jau vykdomomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, su JT tarptautine migrantų diena;

68. norėtų plėtoti strateginę partnerystę su Europos Komisija ir Europos miestų ir regionų tinklais siekiant sklandesnės migrantų integracijos ir veiksmingesnės politikos. Ši partnerystė galėtų būti plėtojama sukuriant vietos ir regionų valdžios institucijų integracijos tinklą, kurio veikloje galėtų dalyvauti visų valdymo lygmenų atstovai, atsakingi už politikos formavimą, ir pilietinės visuomenės organizacijos. Komitetas tikisi, kad Europos Komisija suteiks politinę, finansinę ir veiklos paramą, kad būtų galima visiškai įgyvendinti strateginę partnerystę, ir mano, kad šis pasiūlymas bus įtrauktas į jau esamus mechanizmus ir iniciatyvas.

2012 m. vasario 15 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. Europos kultūros sostinės ateitis

(2012/C 113/05)

REGIONŲ KOMITETAS

- pripažįsta, kad Europos kultūros sostinės programa yra vertingas renginys, pabrėžiantis Europos kultūrų turtingumą, įvairovę ir bendrus aspektus, ir atkreipia dėmesį į tai, kad šia programa buvo reikšmingai prisidėta prie europinės tapatybės atsiradimo spartaus Europos kultūros augimo laikotarpiu,
- pažymi, kad dėl didėjančio šio vardo prestižo valstybių narių vyriausybių, regionų ir miestų politinėse darbotvarkėse kultūrai buvo skirta svarbi vieta,
- dar kartą pabrėžia, jog yra įsitikinęs, kad kultūrų dialogas, kartu su socialine ir teritorine sanglauda, gali padėti įdiegti tokias privataus, socialinio ir pilietinio gyvenimo pagrindines vertybes kaip solidarumas, atsakomybė, tolerancija, pagarba; jis taip pat gali ugdyti gebėjimą tarpusavyje bendrauti skirtingų kultūrų pavieniams asmenims bei grupėms ir padėti jiems solidariai gyventi,
- atkreipia dėmesį į tai, kad miestuose, kuriems buvo suteiktas Europos kultūros sostinės vardas, labai sustiprėjo kultūros sektorius ir nuolat daugėjo kultūriniuose renginiuose dalyvaujančių žmonių, ypač jaunimo,
- pabrėžia, kad Europos kultūros sostinės projektas turi būti procesas, kurio metu būtų formuojama vietos auditorija įgyvendinant švietimo programas, vykdamas dalyvavimą skatinančias priemones ir informuojant apie vietos ir Europos aktualijas.

Pranešėjas Pranešėjas Anton ROMBOUTS (NL / ELP), Hertongenboso meras

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios aplinkybės

1. palankiai vertina tai, kad Komisija rengia naują teisinį Europos kultūros sostinės programos pagrindą ir 2010–2011 m. surengė konsultacijas internetu ir viešą posėdį; pakartotinai išipareigoja prisidėti prie diskusijų, kaip nurodyta jo nuomoneje dėl *Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, iš dalies keičiančio Sprendimą Nr. 1419/1999/EB, nustatantį Bendrijos veiksmus dėl Europos kultūros sostinės renginių 2005–2019 m.* ⁽¹⁾;

2. pabrėžia, kad svarbu tęsti Europos kultūros sostinės programą po 2019 m.;

3. pripažįsta, kad Europos kultūros sostinės programa yra vertingas renginys, pabrėžiantis Europos kultūrų turtingumą, įvairovę ir bendrus aspektus, ir atkreipia dėmesį į tai, kad šia programa buvo reikšmingai prisidėta prie europinės tapatybės atsiradimo spartaus Europos kultūros augimo laikotarpiu;

4. pažymi, kad dėl didėjančio šio vardo prestižo valstybių narių vyriausybių, regionų ir miestų politinėse darbotvarkėse kultūrai buvo skirta svarbi vieta. Be to, moksliniai tyrimai ir investicijos į kultūrą yra svarbi priemonė užtikrinti miestų ir regionų klestėjimą ir socialinę sanglaudą tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu;

5. mano, kad suteikiant jaunuoliams galimybę dalyvauti įvairiuose kultūriniuose renginiuose galima praplėsti jų akiratį ir padėti jiems įveikti išankstines nuostatas bei svetimų, nežinomų dalykų baimės jausmą ir skatinti daugiakultūrinį dialogą;

6. dar kartą pabrėžia, jog yra įsitikinęs, kad kultūrų dialogas, kartu su socialine ir teritorine sanglauda, gali padėti įdiegti tokias privatus, socialinio ir pilietinio gyvenimo pagrindines vertybes kaip solidarumas, atsakomybė, tolerancija, pagarba, socialinės pažangos siekis ir socialinės bei kultūrų įvairovės suvokimas. Jis taip pat gali ugdyti gebėjimą tarpusavyje bendrauti skirtingų kultūrų pavieniams asmenims bei grupėms ir padėti jiems solidariai gyventi ⁽²⁾;

7. pripažįsta, kad Europos kultūros sostinės programa daro plataus masto ekonominį, socialinį ir kultūrinį poveikį; suteikiamas vardas duoda stiprų postūmį kūrybiniam sektoriui, kuris Europoje pats atlieka svarbų ekonominį vaidmenį ir yra kitų sektorių ekonominė varomoji jėga;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad miestuose, kuriems buvo suteiktas Europos kultūros sostinės vardas, labai sustiprėjo kultūros sektorius ir padaugėjo kultūriniuose renginiuose dalyvaujančių žmonių, ypač jaunimo;

9. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos geriausiai supranta Europos kultūros sostinių (ar miestų kandidatų) aktualijas ir padėti, todėl jos veiksmingiausiai gali padėti organizuoti šios programos renginius nepažeidžiant subsidarumo principo; be to, daugumoje valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka tiesioginė atsakomybė užtikrinti, kad kultūros renginiai būtų gerai organizuoti, todėl jos yra sukaupusios daug žinių ir patirties, kurios gali padėti rasti novatoriškus ir kūrybiškus sprendimus;

Rekomendacijos

A. Europos kultūros sostinės programos tęsimas ir aktyvesnis vykdymas

10. pritaria Europos Komisijos išvadai, kad Europos kultūros sostinės vardas ir toliau labai vertinamas, skatina kurti plataus masto kultūros programas ir daro didelį poveikį ⁽³⁾; todėl ragina tęsti šią iniciatyvą, kuri turėtų toliau skatinti piliečių dalyvavimą ir ilgalaikį vystymąsi; pažymi, kad Europos kultūros sostinės programa po 2019 m. turėtų būti siekiama suformuoti darnų požiūrį į kultūrą ir jį stiprinti ne tik kaip priemonės realiai ir kiekybiškai įvertinamai investicijų grąžai užtikrinti, bet ir dėl jo tikrosios vertės;

11. mano, kad Europos kultūros sostinės programa gali padėti kurti ateities Europą. Būtina skirti dėmesio tokioms tendencijoms kaip nacionalizmas, individualizmas ir vartotojiškumas, taip pat socialinės infrastruktūros irimas. Globalizacija, aktyvesnis judumas ir atviros sienos praplečia mūsų pasaulėžiūrą. Europiečiai taip pat yra „pasaulio piliečiai“, tačiau kartu reikia apsaugoti ir puoselėti savąją vietinę liaudies kultūrą. Ugdydama įtraukiąją europinę tapatybę, Europa turi sugebėti leisti klestėti vietinėms kultūroms; pramonės, socialinės ir aplinkos apsaugos inovacijos yra labai svarbus svirtas suteikti postūmį Europos konkurencingumui, padėsiančiam stiprinti teritorinę sanglaudą;

12. pažymi, kad Europos kultūros sostinės programa turi būti įgyvendinama vietos ir regionų kultūros lygmeniu, todėl labai svarbu, kad piliečiai ir teritorijoje veikiantys viešieji ir privatus subjektai dalyvautų visuose skirtinguose šio projekto etapuose; pabrėžia, kad Europos kultūros sostinės projektas turi būti procesas, kurio metu vietos auditorija formuojama įgyvendinant švietimo programas, vykdančias dalyvavimą skatinančias priemones ir informuojant apie vietos ir Europos aktualijas.

⁽¹⁾ CdR 393/2003 fin.

⁽²⁾ CdR 251/2008 fin.

⁽³⁾ 2010 m. Europos kultūros sostinių (Eseno Rūro sričiai, Pėčo, Stambulo) baigiamasis vertinimas, COM(2011) 921 final.

Europos kultūros sostinės turi aktyviau dalyvauti veiksmuose ir iniciatyvose, kurių ES imasi siekdama įgyvendinti savo dabartines ar būsimas kultūros programas, bėgant laikui sudarant galimybę šioms sostinėms netgi tapti šios veiklos vykdymo vieta;

13. pripažįsta, kad Europos kultūros sostinės projektas veiksmingai padeda kurti programas, skatinančias įtraukti ir kultūrų dialogą, ir pažymi, kad daugelis ankstesnių Europos kultūros sostinės renginių vyko miestuose, kuriems tenka spręsti socialinės sanglaudos ir integracijos problemas; kultūra yra vienas pagrindinių veiksmų, galinčių skatinti didesnę atsakomybę ir pilietiškumą, asmeninę ir kolektyvinę gerovę, socialinį judumą, solidarumą ir kt.; todėl piliečiai ir pilietinė visuomenė turi būti Europos kultūros sostinės programos branduolys;

14. dar kartą patvirtina, jog yra įsitikinęs, kad kultūros sektorius atlieka svarbų vaidmenį siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų; atkreipia dėmesį į ypatingą kultūrinio turizmo potencialą vystyti daugelio regionų ekonomiką, tačiau perspėja, jog nereikėtų vienpusiškai pabrėžti išimtinai kultūros ekonominės svarbos. Kultūra ne mažiau svarbi kuriant tinkamą ir dinamišką aplinką, kuri yra būtina vystymosi sąlyga ⁽⁴⁾;

15. pritaria minčiai, kad Europos kultūros sostinės programą reikėtų tęsti ir po 2019 m., ir siūlo ją išplėsti, kad būtų galima sutelkti dėmesį į europiečių daugialypės kultūrinės tapatybės (tapatybių) paiešką ir atradimą. Todėl programos turinys turėtų būti atviresnis kitoms, ne europietiškomis kultūroms ir partneriams, kad būtų galima dar veiksmingiau pabrėžti Europos kultūrų vertę ir turtingumą;

B. Daugiametė raida

16. pažymi, kad per pastaruosius 25 metus Europos kultūros sostinės programa iš vasaros festivalio virto visus metus trunkančiu kultūros renginiu, apimančiu svarbius kultūrinės, socialinės ir ekonominės raidos aspektus. Kai kurie miestai išplėtė šios programos trukmę ir jos renginius rengė keletą metų prieš vardo suteikimą ir po jo. Tokia praktika pasirodė labai sėkminga ir paskatino vietos gyventojus dalyvauti pačių Europos kultūros sostinės metų programoje, suteikė impulsą kultūros vystymuisi ir domėjimuisi ja, paskatino informacijos sklaidą tarptautiniu mastu ir bendradarbiavimo vystymą;

17. pakartoja, kad daugiamečio renginio praktika pasiteisina, nes padeda konsoliduoti miestų ir regionų gaunamas pajamas, taip pat padeda stiprinti naujus (europinius) tinklus, kuriams gavus Europos kultūros sostinės vardą. Ji taip pat padeda užtik-

rinti, kad investicijos į kultūrą išliktų ilgesnės perspektyvos politinėje darbotvarkėje, ypač šiais finansinių sunkumų laikais. Taikant dabartinį „miesto ir miestiečių“ kriterijų reikalaujama, kad renginys būtų tvarus ir neatsiejamas nuo ilgalaikės kultūrinės ir socialinės raidos. Nepaisant to, dauguma Europos kultūros sostinių vis dar organizuoja kultūros renginius tik vardo suteikimo metais. Šioje srityje būtų naudingas labiau struktūruotas dabartinių, buvusių ir būsimų Europos kultūros sostinių bendradarbiavimas;

18. pakartoja, jog mano, kad miestai turėtų naudotis Europos kultūros sostinės programa kaip ilgalaikę kultūros vystymo strategiją, siekdami skatinti tvaresnius kultūros vystymo metodus ir didinti Europos kultūros sostinių kultūrinį palikimą bei renginio poveikį miestuose, kaip nurodyta nuomonėje dėl *Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, nustatančio Bendrijos veiksmus dėl Europos kultūros sostinės renginių 2007–2019 m.*; dar kartą pabrėžia, kad, norint plėtoti šias ilgalaikes strategijas ir taip įveikti naujus vietas ir regionų lygmens iššūkius, reikia parengti ir įgyvendinti suderintą vidutinės trukmės ir ilgalaikę kultūros politiką, o tam būtina aiški institucinė valia ir aktyvus viešųjų ir privačių socialinių partnerių dalyvavimas;

19. pripažįsta, kad Europos kultūros sostinės vardas suteikiamas vieneriems konkrečioms metams; primena, jog svarbu organizuoti renginius atsižvelgiant į daugiametę raidą ir įtraukti juos į ilgalaikę kultūrinio, ekonominio, socialinio ir teritorinio vystymosi politiką;

20. pabrėžia, kad valstybės narės privalo skirti Europos kultūros sostinės projekto įgyvendinimui visą reikiamą dėmesį, ypač jo tvarumo aspektui. Būtina, kad su projektu susijusi valstybė narė deramai paremtų kiekvieną atskirą Europos kultūros sostinės projektą, o Europos kultūros sostinės projektas būtų įtrauktas į tos valstybės ilgalaikę strategiją ir politiką;

C. Skatinimas dalyvauti aplinkinį regioną

21. pripažįsta, kad Europos kultūros sostinės programa keitėsi ir dalyvaujančių miestų ir regionų įvairovės požiūriu. Pradžioje valstybės narės paprastai skirdavo sostines ar kitus didmiesčius dalyvauti šioje programoje. Vėliau, laikui bėgant, šis vardas vis dažniau būdavo suteikiamas mažesniems miestams („antros eilės miestams“ arba regionų kultūros centrams). Mažėjant paraiškas teikiančių miestų dydžiui, vis reikalingesnis tapdavo aplinkinio regiono dalyvavimas; miestai ir didmiesčiai yra susibūrimo vietos, prekybos, pramonės, švietimo ar valdymo centrai, ir, būdami regiono centre, atspindi viso regiono tipą; pabrėžia, kad tokia raida buvo pripažinta po 2007 m., kai į Europos kultūros sostinės programą buvo įtraukti regioniniai aspektai; todėl pabrėžia, kad skatinant į Europos kultūros sostinės vardą įtraukti regioninį matmenį sukuriama pridėtinė

⁽⁴⁾ CdR 172/2007 fin.

vertė; turima omenyje ir galimybė Europos kultūros sostinės programą įgyvendinti regionų lygmeniu, kai regionas tampa pagrindiniu kultūros židiniu, už kurį yra atsakingas pagrindinis to regiono miestas;

22. pabrėžia, kad ateityje reikėtų dar labiau skatinti paraiškas teikiančių miestų į Europos kultūros sostinės programą įtraukti aplinkinį regioną arba netgi europinį regioną, jei tas miestas yra prie valstybės sienos, sudarant partnerystės sutartis, užtikrinančias sėkmingą visų bendrų darbų baigtį kiekviename šios iniciatyvos etape; pabrėžia tvirtos valdymo sistemos svarbą norint užtikrinti politinio ir finansinio įsipareigojimo tęstinumą. Svarbiausi valdymo sistemos veiksniai turėtų būti tvirta įvairių partijų politinė parama, įskaitant garantiją, kad biudžete tam bus numatytos lėšos ir bus užtikrinta menininkų nepriklausomybė bei piliečių dalyvavimas;

23. atkreipia dėmesį į gyvybiškai svarbų tinklų ir kūrybiškų miestų vaidmenį šiuolaikinėje ekonomikoje atvirų inovacijų ekosistemos atveju, nes miestai, regionai, universitetai ar mokslinių tyrimų institutai ir įmonės vis dažniau bendradarbiauja tarpusavyje strateginiais klausimais siekdami masto ir apimties ekonomijos, žinių sklaidos ir infrastruktūros planavimo koordinavimo; ragina vietos ir regionų valdžios institucijas aktyviai dalyvauti rengiant teisinę sistemą ir finansavimo programas;

24. primena šios programos europinio matmens svarbą⁽⁵⁾; sutinka, kad Europos kultūros sostinės programos tikslas – skatinti Europos bendradarbiavimą, pabrėžti Europos kultūros turtingumą, ir įtraukti bei sutelkti piliečius; pakartoja, kad skatinant aplinkinį regioną aktyviai dalyvauti Europos kultūros sostinės programoje būtų propaguojamas šis tikslas ir užtikrinta, kad teigiamas poveikis būtų jaučiamas (platesnėje) regioninėje plotmėje;

25. pakartoja, kad Europos Komisija turėtų atidžiai stebėti ir apsvarstyti Europos kultūros sostinės programos naujausią raidą ir ją skatinti; primena, kad Europos Komisija, rengdama programas, turėtų tinkamai atsižvelgti į visai visuomenei svarbų kultūrinį miestų ir regionų partnerystės potencialą ir įtraukti į tas programas naujas kokybines permainas⁽⁶⁾;

D. Skatinimas dalyvauti pirminėje atrankoje

26. pripažįsta, kad Europos kultūros sostinė yra viena sėkmingiausių ES programų, nes ji suteikia priimančiajam miestui ir aplinkiniam regionui ir netgi miestams kandidatams unikalią galimybę padaryti kultūrinį, socialinį ir ekonominį „šūolį“ ir per keletą metų įgyvendinti tokias permainas, kurioms paprastai prireiktų ištisos kartos pastangų;

27. todėl ragina skatinti kuo daugiau miestų kandidatų dalyvauti atrankoje dėl Europos kultūros sostinės vardo; pažymi, kad

pastarųjų metų patirtis rodo, jog miestams kandidatams naudos novatoriškos ūkinės veiklos ir įvaizdžio požiūriu duoda jau vien tai, kad jie pateikė paraiškas dalyvauti atrankoje; varžymasis dėl vardo taip pat skatina kurti naujus (tarptautinius) tinklus ir gerina partnerių bendradarbiavimą regione;

28. pripažįsta, kad valstybėms narėms ir Europos atrankos komisijai iškilo problemų dėl didėjančio paraiškas teikiančių miestų skaičiaus, augančių dalyvavimo konkurse sąnaudų ir su konkursu susijusių organizacinių reikalų. Komitetas ragina Komisiją teigiamai įvertinti didėjančių paraiškas teikiančių miestų skaičių ir atsižvelgti į šią padėtį atrankos procedūroje po 2019 m.;

29. pabrėžia, kad Europos Komisija, valstybės narės ir miestai kandidatai turėtų glaudžiai bendradarbiaudami informuoti miestų ir regionų visuomenę apie šį vardą. Komisija turėtų ir toliau stiprinti Europos kultūros sostinės vardo ženklo vertę, valstybės narės – nacionaliniu lygiu plačiai viešinti konkursą, o miestams tenka ypatinga pareiga – pasinaudojant savo tiesioginiais ryšiais su gyventojais aiškinti ir informuoti apie šios iniciatyvos naudą. Iš tiesų, jei gyventojai aiškiai nesuvoks, ko siekiama Europos kultūros sostinės vardu, miestui bus sunku užsitikrinti visuomenės paramą savo paraiškai. Dėl to kai kurie potencialūs kandidatai gali nuspręsti neteikti paraiškų šiam vardui gauti;

30. nurodo, kad būtų tikslinga nustatyti tvirtesnę konkurso pagrindą; siūlo „konkursą“ organizuoti taip, kad visi paraiškas teikiantys miestai galėtų prisidėti prie kultūros vystymo Europos, nacionaliniu ir (arba) regionų lygmeniu. Paraiškų teikimo etape planuojami renginiai galėtų būti parengti taip, kad atskleistų kiekvieno miesto ar regiono indėlį siekiant kultūros politikos tikslų; turėtų būti numatyta galimybė miestams prisidėti įsipareigojimą keletą metų tęsti šį darbą iki Europos kultūros sostinės metų (nesvarbu, kuris iš jų taps „nugalėtoju“). Aiškesnis konkurso pagrindas padėtų sumažinti trintį tarp miestų bei regionų ir leistų kandidatams prisidėti prie platesnio masto ES ir nacionalinių darbotvarkių. Iš esmės tai skatina sveiką „konkuravimo bendradarbiaujant“ jausmą;

31. ragina Komisiją skatinti valstybės nares per savo nacionalinės valdžios institucijas ir įstaigas kaip tik įmanoma padėti kultūros sostinėms paskelbtiems miestams;

E. Atrankos procedūra

32. remia dabartinę Europos kultūros sostinės vardo suteikimo valstybėms narėms rotacijos principu sistemą (taikomą nuo 2007 m.), nes mano, kad ši sistema mažesniems miestams ir valstybėms narėms užtikrina vienodas galimybes gauti šį vardą nepaisant riboto biudžeto;

⁽⁵⁾ CdR 393/2003 fin.

⁽⁶⁾ CdR 172/2007 fin.

33. ragina Europos Komisiją svarstyti galimybę naujuose Europos kultūros sostinės programos įstatuose nustatyti galimybę ne valstybių narių miestams teikti paraiškas dėl Europos kultūros sostinės vardo suteikimo; Stambulo 2010 m. patirtis ragina eiti šia linkme ⁽⁷⁾;

34. dar kartą patvirtina, kad Regionų komiteto atstovas atrankos komisijoje ir toliau turėtų būti vienas iš renkamų jo narių, kaip buvo įprasta anksčiau; tačiau pripažįsta, kad buvimas šios komisijos nariu nėra garbės pareigos, jos susijusios su didžiuliu darbo krūviu ir didele atsakomybe prieš konkurse dalyvaujančius miestus; prašo Komisijos patvirtinti Regionų komiteto vaidmenį monitoringo komisijoje ir mano, kad ši komisija turi toliau atlikti aktyvų vaidmenį užtikrinant, kad programos rengimo laikotarpiu būtų sukurta paskirtų miestų kultūrinių programų sinergija ⁽⁸⁾. Mano, kad reikėtų nustatyti objektyvesnius vertinimo kriterijus, kurie leistų neatrinktiems miestams pasimokyti iš klaidų, ir kuriais galėtų vadovautis būsimi miestai kandidatai;

2012 m. vasario 15 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

⁽⁷⁾ 2010 m. Europos kultūros sostinių (Eseno Rūro sričiai, Pėčo, Stambulo) baigiamasis vertinimas, COM(2011) 921 final.

⁽⁸⁾ CdR 251/2005 fin.

Regionų komiteto nuomonė. ETBG reglamento peržiūra

(2012/C 113/06)

REGIONŲ KOMITETAS

- džiaugiasi, kad Europos Komisijos pasiūlymas atitinka Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 nuostatų koncepciją ir juo pagerinamas Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių (ETBG) steigimas ir jų veikimas,
- prašo aiškiau apibrėžti susitarimo tvirtinimo arba prašymo kurti ETBG atmetimo kriterijus,
- nori, kad būtų sustiprintas RK, kuris šiuo metu yra atsakingas už ETBG registrą ir ETBG platformos veiklą, vaidmuo numatant pranešimą naudojantis „ETBG forma“ ir paskelbimą ES OL,
- atkreipia Europos Komisijos dėmesį, kad susitarime labai sunku, ar netgi neįmanoma *ex ante* pateikti išsamaus Europos, nacionalinės ir regionų teisės aktų, kurie bus taikomi ETBG veiklai, sąrašo,
- siūlo sudaryti galimybę naujojo reglamento nuostatas, kurios yra palankesnės nei šiuo metu galiojančio Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 nuostatos, taikyti jau sukurtoms ETBG,
- primygtinai rekomenduoja prie įmonių, galinčių dalyvauti ETBG, priskirti ir tas, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas.

Pranešėjas

Michel DELEBARRE (FR / ESP), Diunkerkio meras

Pamatinis dokumentas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) atsižvelgiant į patikslintas, supaprastintas ir pagerintas tokių grupių steigimo ir jų veiksmų įgyvendinimo sąlygas

COM(2011) 610 final – 2011/0272 (COD)

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS**REGIONŲ KOMITETAS**

1. džiaugiasi, kad Europos Komisijos pasiūlymas atitinka Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 nuostatų koncepciją ir juo pagerinamas Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių (ETBG) steigimas ir jų veikimas;

2. teigiamai vertina Europos Komisijos siekį pasiūlyme atsižvelgti į Lisabonos sutarties *acquis* ir, visų pirma, į teritorinės sanglaudos tikslą;

3. džiaugiasi, kad Europos Komisijos pasiūlyme atsižvelgta į daugelį rekomendacijų, pateiktų ankstesnėse Komiteto nuomonėse ⁽¹⁾;

Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių rezultatai

4. norėtų atkreipti dėmesį, kad per mažiau nei ketverius metus sukurtos 25 ETBG, kurios jungia 550 vietos ir regionų valdžios institucijų 15-oje valstybių narių ir kurių veikla svarbi daugiau nei 22 milijonams Europos gyventojų;

5. teigiamai vertina tai, kad iki 2011 m. spalio 1 d. steigti ETBG leido daugiau nei pusė valstybių narių (Vokietija, Austrija, Belgija, Kipras, Ispanija, Prancūzija, Graikija, Vengrija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Rumunija, Slovakija ir Slovėnija);

6. primena, kad valstybėse narėse numatoma sukurti keletą dešimčių ETBG arba šiuo metu svarstomi tokių grupių steigimo projektai;

7. mano, kad ETBG turi būti kuriamos savanorišku pagrindu: tik tos teritorijos ar tinklai, kurie tikrai įžvelgs ETBG naudą, šia priemone naudosis siekdamas sustiprinti ir formaliai įtvirtinti bendradarbiavimo iniciatyvas;

8. laikosi nuomonės, kad įgyvendinant Europos teritorinio bendradarbiavimo veiksmus turėtų būti visada remiamasi politiniu, techniniu ir administraciniu projekto partnerių veiksmų koordinavimu, kuriam vadovauja vienas „lyderis“;

9. ragina Europos Komisiją labiau atsižvelgti į ETBG, kaip į pirmąją Europos teritorinio bendradarbiavimo politikos įgyvendinimo priemonę, ir veiksmingiau įtraukti ETBG į teisines priemones, susijusias su 2014–2020 m. sanglaudos politika;

10. pabrėžia, kad sukurtų ir kuriamų ETBG partnerių, užduočių ir teritorijų, kuriose jos veikia, įvairovė rodo didelį šios bendradarbiavimo priemonės potencialą ir lankstumą;

11. mano, kad vienas ETBG naudojimo daugiapakopio valdymo projektuose pranašumų galėtų būti šios grupės suteikiama galimybė įtraukti už tarpvalstybinių teritorijų arba Europos regionų valdymą atsakingus dalyvius;

12. atkreipia dėmesį į ETBG įvairiapusiškumą ir jų pajėgumą valdyti keletą valstybių narių apimančių teritorijų infrastruktūras ir Europos piliečiams teikiamas visuotinės ekonominės svarbos paslaugas;

13. apgailestauja, kad ETBG vis dar mažai skiriama dėmesio Sąjungos sektorių politikoje, išskyrus sanglaudos politiką. Taip pat pabrėžia ETBG potencialą dalyvauti iniciatyvose ir viešuosiuose konkursuose ir prisidėti prie praktinio Europos Sąjungos programų įgyvendinimo, bei mano, kad būtina pripažinti ETBG kaip iniciatyvose ir viešuosiuose konkursuose galinčią dalyvauti struktūrą;

14. pažymi, kad ETBG dar silpnai integruota į Europos ir nacionalinės teisės sistemas;

15. nustatė 79 kompetentingas institucijas (paskirtas 27 valstybių narių), kurioms suteikti įgaliojimai priimti ir išnagrinėti prašymus dėl ETBG steigimo;

16. teigia, kad pirmiau minėtos kompetentingos institucijos gali skirtingai aiškinti Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 nuostatas, kaip tai atsitiko aiškinant ETBG darbuotojų darbo teisės klausimus arba ETBG, kurių narių atsakomybė ribota, veiklą reguliuojančias nuostatas;

17. pritaria Europos Komisijos išvadoms, pateiktoms ataskaitoje dėl Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) taikymo;

⁽¹⁾ CdR 308/2007 fin ir CdR 100/2010 fin.

18. suprantą, kad pasiūlymas dėl reglamento turėtų paskatinti dažniau pasirinkti ETBG priemonę ir padidinti šios priemonės veiksmingumą įgyvendinant teritorinio bendradarbiavimo projektus, taip pat sumažinti būsimų ETBG narių, darbuotojų ir rangovų teisinę ir finansinę riziką, tačiau nedaryti įtakos pasirenkant ETBG taikytiną teisinę sistemą;

19. mano, kad būtina tęsti Regionų komiteto ETBG platformos ⁽²⁾ veiklą (žr. www.cor.europa.eu/egtc), siekiant užtikrinti šių grupių stebėseną ir sudaryti sąlygas dalytis geriausia patirtimi ir kartu spręsti jau veikiančioms ir dar kuriamoms ETBG išskylančius uždavinius bei plačiau naudoti ETBG Sąjungos sektorių politikoje; teigia, kad nuo 2014 m. ETBG platformos galėtų atlikti vaidmenį, analogišką tam kurį atlieka miestų plėtros platforma, kurią Komisija pasiūlė savo pasiūlyme priimti reglamentą dėl Europos regioninės plėtros fondo;

20. norėtų, kad minėta veikla būtų įtraukta į Europos Komisijos ir Regionų komiteto bendradarbiavimo susitarimą;

21. pabrėžia, kad ši specifinė ir konkretaus poveikio Europos Sąjungos biudžetui neturinti reglamentą svarbu priimti kuo skubiau ir nelaukiant, kol bus priimtas visas sanglaudos politikos po 2013 m. teisės aktų rinkinys. Tai sudarytų sąlygas reglamentui kuo greičiau įsigaliooti ir suteiktų naują postūmį naujų ETBG projektų kūrimui remiantis saugiu teisiniu pagrindu;

Pasiūlymo dėl reglamento analizė

22. pritaria tikslams, kurių Europos Komisija siekia savo pasiūlymais: priderinti Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 nuostatas prie esamų ETBG veiklos ir pagerinti jų veikimą;

23. pabrėžia, kad šiais pasiūlymais sustiprinamas teisinis ETBG pagrindas pateikiant vienodus Europos lygmens sprendimus;

24. teigiamai vertina išplėstus ETBG tikslus ir partnerystę, visų pirma tai, kad į ETBG įtrauktos valstybinės įmonės, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/17/EB;

25. todėl siūlo prie įmonių, galinčių dalyvauti ETBG, priskirti ir tas, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, kaip apibrėžta sprendime ⁽³⁾ dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo ⁽⁴⁾;

⁽²⁾ 2011 m. sausio 26 d. 127-asis Regionų komiteto biuro posėdis, 6 punktas, CdR 397/2010.

⁽³⁾ C(2011) 9380 final, priimtas 2011 m. gruodžio 20 d.

⁽⁴⁾ Straipsnis dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamos tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas.

26. pritaria Europos Komisijos pasiūlymui supaprastinti ETBG steigimo procedūrą, t. y. tvirtinti tik susitarimą per privalomą šešių mėnesių laikotarpį;

27. mano, kad taisyklės dėl ETBG užduočių derėjimo su jos narių kompetencija sušvelninimas paskatins naujas daugiapakopio valdymo formas;

28. todėl siūlo paaiškinti susitarimo tvirtinimo arba prašymo kurti ETBG atmetimo kriterijus;

29. pabrėžia, kad ETBG vykdo misijas savo narių nurodymu, tačiau nesinaudoja jų įgaliojimais. ETBG nėra narių įgaliojimus vienijantis instrumentas, o įrankis bendradarbiavimo projektams ir programoms įgyvendinti;

30. džiaugiasi, kad į pasiūlymą dėl reglamento įtrauktos nuostatos dėl nacionalinių taisyklių, taikomų su ETBG darbuotojais sudaromoms sutartims, kadangi tokios taisyklės turės viršenybę ir į jas bus privaloma atsižvelgti įvairiuose šią sritį reguliuojančiuose nacionalinės teisės aktuose;

31. teigiamai vertina įvestas konkrečias nuostatas dėl ES išorės sienų ir dėl galimos užjūrio teritorijų ETBG partnerystės;

32. pritaria galimybei sukurti dvišalę ETBG, kurią gali sudaryti nariai tik iš vienos valstybės narės teritorijos ir nariai tik iš vienos trečiosios šalies arba užjūrio teritorijos;

33. mano, kad siekiant visiškai šios nuostatos įgyvendinimo, tokio pobūdžio ETBG neturi būti steigiamos kiekvienos valstybės narės nuožiūra. Reglamente turi būti objektyviai apibrėžtos jų steigimo sąlygos;

34. teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą informaciją apie naujas ETBG skelbti ne Europos Sąjungos oficialiojo leidinio S serijoje (Viešųjų pirkimų konkursai), kaip tai buvo daroma iki šiol, o leidinio C serijoje (Informacija ir pranešimai) naudojant bendrą šio reglamento priede pateikiamą formą;

35. vis dėlto primena, kad ETBG negali pačios tiesiogiai prašyti skelbti šią informaciją;

36. atsižvelgdamas į tai, siūlo, kad informacijos apie naujas ETBG skelbimą užtikrintų Regionų komitetas, kuris yra atsakingas už ETBG registrą ir ETBG platformos veiklą, o ne Europos Komisija, kaip siūloma pasiūlyme dėl reglamento;

37. pritaria Europos Komisijos nuomonei, kad naudinga numatyti nuostatas, kuriomis ETBG leidžiama nustatyti ETBG valdomo infrastruktūros objekto naudojimo tarifus ir mokesčius;

38. mano, kad reikia šią nuostatą taikyti ir visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms, kurias gali būti pavesta valdyti ir teikti ETBG;

39. tikisi, kad bus priimtas vienas teisinis sprendimas visoms ETBG, kuriuo remiantis to paties pasienio teritorijoje esančios ETBG arba vienai tarptautinio bendradarbiavimo erdvei priklausančios ETBG galės pasirašyti bendradarbiavimo susitarimus, kad sėkmingai įgyvendintų bendrus projektus;

40. mano, kad ETBG turi būti taip pat suteiktos galimybės pasirašyti bendradarbiavimo susitarimus su juridiniu asmeniu, kuris norėtų bendradarbiauti įgyvendinant tik vieną konkretų projektą, tačiau nebūti ETBG nariu ir dalyvauti visose jos užduotyse;

41. atkreipia Europos Komisijos dėmesį, kad susitarime labai sunku, ar netgi neįmanoma *ex ante* pateikti išsamaus Europos, nacionalinės ir regionų teisės aktų, kurie bus taikomi ETBG veiklai, sąrašą;

42. pritaria Europos Komisijos pasiūlymams, susijusiems su nuostatų dėl ETBG atsakomybės išaiškinimu, visų pirma pasiūlymui įvesti draudimo sistemą;

43. tačiau primena, kad sąvoka „ribota atsakomybė“ siejama su tik nedaugelyje ES valstybių narių taikoma „ribotos atsakomybės įmonių“ sistema;

44. mano, kad tik potencialūs ETBG kreditoriai suinteresuoti iš anksto žinoti ETBG narių finansinių įsipareigojimų mastą;

45. siūlo sudaryti galimybę naujojo reglamento nuostatas, kurios yra palankesnės nei šiuo metu galiojančio Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 nuostatos, taikyti jau sukurtoms ETBG;

46. ragina Europos Komisiją ir valstybes nares pateikti susitarimo ir įstatų modelį (neprivalomą), kuris būtų pateiktas reglamento priede, siekiant supaprastinti ir paspartinti leidimo steigti ETBG procedūrą;

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

1 straipsnio 3 dalis

Įrašyti f punktą

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>f) įmonės, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas ir kurioms skiriamas finansavimas kompensacijos už viešąją paslaugą forma remiantis kriterijais, nustatytais Pasiūlyme dėl sprendimo dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas ⁽¹⁾;</u>

⁽¹⁾ COM (2011) 146 final.

Paiškinimas

Žr. šios nuomonės 24 punktą.

2 pakeitimas

1 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
2. ETBG gali sudaryti nariai iš tik vienos valstybės narės teritorijos ir vienos trečiosios šalies arba užjūrio teritorijos, kai ta valstybė narė mano, kad tokia ETBG atitinka jos teritorinio bendradarbiavimo arba dvišalių santykių su trečiąja šalimi arba užjūrio teritorija mastą.	2. ETBG gali sudaryti nariai iš tik vienos valstybės narės teritorijos ir vienos trečiosios šalies arba užjūrio teritorijos, kai <u>ta valstybė narė mano, kad tokia ETBG valstybei narei pateiktame susitarimo projekte nurodytas tikslas ir užduotys atitinka:</u>

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	a) jos teritorinio bendradarbiavimo arba dvišalių santykių su trečiaja šalimi arba užjūrio teritorija mastą tikslą, b) <u>Europos teritorinio bendradarbiavimo su trečiaja šalimi arba užjūrio teritorija programą</u> arba c) <u>valstybės narės</u> dvišalius santykius su trečiaja šalimi arba užjūrio teritorija;

Paaiškinimas

Kriterijai, kuriais remiantis leidžiama arba nepritariama kurti ETBG, kurią sudaro nariai tik iš vienos valstybės narės ir vienos trečiosios šalies arba užjūrio teritorijos, turi būti objektyvūs ir atitikti vieną iš trijų pakeitime pateiktų teiginių. Negalima palikti galimybės valstybėms narėms savo nuožiūra priimti sprendimą dėl tokio pobūdžio ETBG steigimo.

3 pakeitimas

1 straipsnio 5 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
3. Galimam nariui pranešus pagal 2 dalį, atitinkama valstybė narė patvirtina susitarimą, atsižvelgdama į savo konstitucinę sandarą, ir galimo nario dalyvavimą ETBG, išskyrus atvejus, kai, jos nuomone, toks dalyvavimas nėra suderinamas su šiuo reglamentu, kitais Sąjungos teisės aktais, susijusiais su ETBG veikla, arba nacionalinės teisės aktais, susijusiais su galimo nario kompetencija, arba kai toks dalyvavimas nėra pagrįstas dėl priežasčių, susijusių su tos valstybės narės viešuoju interesu arba viešąja tvarka. Tokiu atveju valstybė narė pateikia pareiškimą, kuriame išdėsto savo nepritrimo priežastis, arba pasiūlo būtinus susitarimo pakeitimus, kad galimas narys galėtų dalyvauti.	3. Galimam nariui pranešus pagal 2 dalį, atitinkamos valstybės narės <u>paskirta kompetentinga institucija</u> patvirtina susitarimą, atsižvelgdama į savo konstitucinę sandarą, ir galimo nario dalyvavimą ETBG, išskyrus atvejus, kai, <u>atsižvelgiant į toliau nurodytus teiginius</u>, jos nuomone, toks dalyvavimas: a) nėra suderinamas su šiuo reglamentu, kitais Sąjungos teisės aktais, susijusiais su ETBG veikla, arba b) <u>nedera su nacionalinės teisės aktais, susijusiais su galimo nario kompetencija remiantis 7 straipsnio 2 dalies nuostatomis,</u> c) arba kai toks dalyvavimas nėra pagrįstas dėl priežasčių, susijusių su tos valstybės narės <u>viesuoju interesu arba</u> viešąja tvarka. Tokiu atveju <u>atitinkamos</u> valstybės narės <u>paskirta kompetentinga institucija</u> pateikia pareiškimą, kuriame išdėsto savo nepritrimo priežastis, arba pasiūlo būtinus susitarimo pakeitimus, kad galimas narys galėtų dalyvauti.

Paaiškinimas

Pranešimas siunčiamas vienai iš 79 ES kompetentingų institucijų, kurias skiria 27 valstybės narės. Šios institucijos turi būti paminėtos reglamente.

Pagal Pasiūlymą dėl reglamento vienos valstybės narės kompetencijos pakanka visų narių iš vienos valstybės narės narystei pagrįsti (7 straipsnis 2 dalis). 4 straipsnio 3 dalies nuostatas, pagal kurias nustatomas narių kompetencijos atitikimas ETBG užduotims, reikia suderinti su 7 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

Nepritrimas viešuoju interesu nepagrįstam dalyvavimui yra nereikalingas - turint omenyje tai, kad nario dalyvavimas siekiant įvertinti, ar jis atitinka reglamento nuostatas, jau svarstytas - kadangi ETBG veiklos sritis jau apibrėžta reglamento 1 straipsnio 2 dalyje.

4 pakeitimas

1 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
5 straipsnis keičiamas taip:	5 straipsnis keičiamas taip:
„5 straipsnis	„5 straipsnis
Juridinio asmens statuso įgijimas ir skelbimas Oficialiajame leidinyje	Juridinio asmens statuso įgijimas ir skelbimas Oficialiajame leidinyje
1. Susitarimas ir įstatai bei visi vėlesni jų pakeitimai įregistruojami ir (arba) paskelbiami laikantis valstybėje narėje, kurioje yra atitinkama ETBG registruota buveinė, taikomų nacionalinės teisės aktų. ETBG įgyja juridinio asmens statusą registracijos ar paskelbimo dieną, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta anksčiau. Nariai informuoja atitinkamas valstybes nares, Komisiją ir Regionų komitetą apie susitarimo įregistravimą ir paskelbimą.	1. Susitarimas ir įstatai bei visi vėlesni jų pakeitimai įregistruojami ir (arba) paskelbiami laikantis valstybėje narėje, kurioje yra atitinkama ETBG registruota buveinė, taikomų nacionalinės teisės aktų, <u>po to paskelbiami ETBG narių valstybėse narėse</u> . ETBG įgyja juridinio asmens statusą registracijos ar paskelbimo <u>valstybėje narėje, kurioje yra ETBG registruota buveinė</u> , dieną, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta anksčiau. Nariai informuoja atitinkamas valstybes nares, Komisiją ir Regionų komitetą apie susitarimo įregistravimą ir paskelbimą.
2. ETBG užtikrina, kad per dešimt darbo dienų nuo susitarimo įregistravimo ir paskelbimo Komisijai būtų nusiųstas prašymas, parengtas pagal šio reglamento priede pateiktą šabloną. Tada Komisija perduoda Europos Sąjungos leidinių biurui šį prašymą <i>Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje</i> paskelbti pranešimą apie ETBG įsteigimą, nurodant informaciją, nurodytą šio reglamento priede pateiktoje formoje.“	2. ETBG užtikrina, kad per dešimt darbo dienų nuo susitarimo įregistravimo ir paskelbimo Komisijai <u>Regionų komitetui</u> būtų nusiųstas prašymas, parengtas pagal šio reglamento priede pateiktą šabloną. Tada Komisija <u>Regionų komitetas</u> perduoda Europos Sąjungos leidinių biurui šį prašymą <i>Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje</i> paskelbti pranešimą apie ETBG įsteigimą, nurodant informaciją, nurodytą šio reglamento priede pateiktoje formoje.“

Paiškinimas

Regionų komitetas, kuris yra atsakingas už ETBG registrą ir ETBG platformos veiklą, turi užtikrinti, kad susitarimas bus paskelbtas Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje. Pačios ETBG negali prašyti, kad tai būtų skelbiama.

Regionų komiteto ir Europos Komisijos bendradarbiavimas ir keitimasis informacija turi būti numatytas šių dviejų institucijų bendradarbiavimo susitarime.

Be to, susitarimo ir įstatų paskelbimas tik vienoje valstybėje narėje, kurioje yra ETBG registruota buveinė, būtų diskriminacinio pobūdžio ir prieštarautų skaidrumo ir piliečių informavimo principams.

5 pakeitimas

1 straipsnio 8 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
b) 4 dalis papildoma šia pastraipa:	b) 4 dalis papildoma šia pastraipa:
„Tačiau ETBG asamblėja, nurodyta 10 straipsnio 1 dalies a punkte, gali nustatyti ETBG valdomo infrastruktūros objekto naudojimo sąlygas, įskaitant tarifus ir mokesčius naudotojams.“	„Tačiau ETBG asamblėja, nurodyta 10 straipsnio 1 dalies a punkte, gali nustatyti ETBG valdomo infrastruktūros objekto <u>arba visuotinės ekonominės svarbos paslaugų</u> naudojimo sąlygas, įskaitant tarifus ir mokesčius naudotojams.“

Paiškinimas

Reikia sudaryti galimybę ETBG nustatyti tarifus ir mokesčius už visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, kurias jos organizuoja nevaldydamos atitinkamos infrastruktūros.

6 pakeitimas

1 straipsnio 8 dalis

Irašyti c punktą

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	c) 5 dalis papildoma šia pastraipa: Kiekviena ETBG gali pasirašyti susitarimą su kita ETBG arba bet kokia ETBG nare galinčia tapti struktūra, kad <u>įgyvendintų Europos bendradarbiavimo projektą, susijusį su ETBG arba susitarimą pasirašiusių atitinkamų struktūrų bendrais uždaviniais.</u> Susitarime būtina nurodyti: bendradarbiavimo tikslus, <u>užduočių pasidalijimą tarp jį pasirašiusių šalių, trukmę, preliminarą prisiimtų išpareigojimų sumą, taip pat susitarimui taikytiną teisę.</u>

Paiškinimas

Visoms ETBG turi būti užtikrintas Europos teisinis pagrindas, kuriuo remdamosi jos galėtų užmegzti partnerystę su kitomis ETBG arba kitais juridiniais asmenimis ir įgyvendintų bendrus bendradarbiavimo projektus.

7 pakeitimas

1 straipsnio 9 dalies h punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
(h) ETBG veiklai taikomi konkretūs Sąjungos arba nacionalinės teisės aktai; tokie nacionalinės teisės aktai gali būti tos valstybės narės, kurioje įstatuose numatyti organai vykdo savo įgaliojimus arba kurioje ETBG vykdo savo veiklą;	(h) ETBG veiklai taikomi konkretūs Sąjungos arba nacionalinės teisės aktai; tokie nacionalinės teisės aktai gali būti tos valstybės narės, kurioje įstatuose numatyti organai vykdo savo įgaliojimus arba kurioje ETBG vykdo savo veiklą;

Paiškinimas

Beveik neįmanoma *ex ante* pateikti Europos, nacionalinės ir regionų teisės aktų, kuriuos vykdydamos savo veiklą visoje savo veiklos teritorijoje turėtų taikyti ETBG, sąrašą.

8 pakeitimas

1 straipsnio 12 dalies b (2a) punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
2a. Jeigu bent vieno ETBG nario atsakomybė yra ribota arba pašalinta pagal nacionalinę teisę, pagal kurią narys yra įsteigtas, kiti nariai taip pat gali numatyti susitarime apriboti savo atsakomybę.	2a. Jeigu bent vieno ETBG nario atsakomybė yra ribota arba pašalinta pagal nacionalinę teisę, pagal kurią narys yra įsteigtas, kiti nariai taip pat gali numatyti susitarime apriboti savo atsakomybę.
I ETBG, kurios narių atsakomybė yra ribota, pavadinimą įtraukiami žodžiai „ribotos atsakomybės“.	I ETBG, kurios narių atsakomybė yra ribota, <u>viešuosiuose konkursuose ir pasirašomose sutartyse turi nurodyti, kad ETBG yra „ribotos“ atsakomybės, ir (arba) narius, kurių atsakomybė yra ribota, taip pat pateikti nuorodą į ETBG pasirašytą galimą draudimo sutartį</u> pavadinimą įtraukiami žodžiai „ribotos atsakomybės“.

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Reikalavimas, kad ETBG, kurios narių atsakomybė yra ribota, susitarimas, įstatai ir atskaitomybė būtų skelbiami, yra bent toks pat, kaip reikalaujama kitų juridinių asmenų, kurių narių atsakomybė ribota, įsteigtų pagal valstybės narės, kurioje yra ETBG registruota buveinė, įstatymus, atveju.	Reikalavimas, kad ETBG, kurios narių atsakomybė yra ribota, susitarimas, įstatai ir atskaitomybė būtų skelbiami, yra bent toks pat, kaip reikalaujama kitų juridinių asmenų, kurių narių atsakomybė ribota, įsteigtų pagal valstybės narės, kurioje yra ETBG registruota buveinė, įstatymus, atveju.
Jeigu ETBG narių atsakomybė yra ribota, valstybės narės gali reikalauti, kad ETBG užtikrintų atitinkamą su jos veikla susijusios rizikos draudimą.	Jeigu ETBG narių atsakomybė yra ribota, valstybės narės gali reikalauti, kad ETBG užtikrintų atitinkamą su jos veikla susijusios rizikos draudimą.

Paiškinimas

Tik potencialūs ETBG kreditoriai suinteresuoti iš anksto žinoti ETBG narių finansinių įsipareigojimų mastą. Todėl prie ETBG pavadinimo pateikta nuoroda „ribotos atsakomybės“ neleidžia atsižvelgti į narių finansinių įsipareigojimų mastą ir draudimo nuostatas, kurios gali būti taikomos ETBG.

9 pakeitimas

1 straipsnis 14 dalis

Nuomonės projektas	Pakeitimas
	<u>Europos Komisija įgalioja Regionų komiteto vadovaujamą ETBG platformą stebėti jau sukurtų ir dar besikuriančių ETBG veiklą, organizuoti keitimąsi gerąja praktika, nustatyti bendrus tikslus ir skatinti geriau integruoti ETBG į įvairias ES sektorių politikos sritis.</u>

Paiškinimas

Siūloma į Reglamentą Nr. 1082/2006 dėl ETBG įtraukti naują straipsnį (jis taps šio reglamento 17 straipsniu). Šis pakeitimo pasiūlymas dera su siūlomu 19 punkto pakeitimu.

10 pakeitimas

2 straipsnis

Po 1 punkto įrašyti naują punktą

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>2. ETBG, įsteigtos iki įsigaliojant šiam reglamentui, iš dalies keisdamos savo susitarimą ir (arba) įstatus, gali taikyti šio reglamento nuostatas ir tai nurodo dokumente, skirtame struktūrai, kompetentingai iš dalies keisti ETBG susitarimą ir įstatus.</u>

Paiškinimas

Jau sukurtoms ETBG turi būti sudaryta galimybė taikyti šio reglamento nuostatas, kurios yra palankesnės už Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 nuostatas.

11 pakeitimas

PRIEDAS

Europos Komisijos pasiūlyto teksto siūlomi pakeitimai išskirti geltona spalva.

Pakeitimas*PRIEDAS***Informacijos pateikimo pagal 5 straipsnio 2 dalį pavyzdys****EUROPOS TERITORINIO BENDRADARBIAVIMO GRUPĖS (ETBG) STEIGIMAS**

2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1082/2006

(OL L 210, 2006 7 31, p. 219)

Į ETBG, kurios narių atsakomybė yra ribota, pavadinimą įtraukiami žodžiai „ribotos atsakomybės“ (12 straipsnio 2 dalis)

Būtina užpildyti žvaigždute * pažymėtus langelius.

IV. NARIAI*

IV. 1) Iš viso grupėje narių*:

IV. 2) Grupės narių pilietybė*:

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Kita: _____
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IV. 23) Informacija apie narį*

Oficialus pavadinimas*:

Pašto adresas:

Miestas:

Pašto kodas:

Šalis*:

Kontaktinis (-iai) asmuo (-ys):

Telefonas:

Skirta:

El. paštas:

Faksas:

Interneto svetainės adresas (-ai) (jei taikoma)

Kategorija, kuriai priklauso narys*:

- ☐ Valstybės narė
- ☐ Nacionalinė valdžios institucija
- ☐ Regioninė institucija
- ☐ Vietos institucija
- ☐ Viešosios teisės reglamentuojama įstaiga
- ☐ Valstybinė įmonė
- ☐ Asociacija, kurią sudaro:

- valstybės narės
- nacionalinės valdžios institucijos
- regioninės institucijos
- vietos institucijos
- viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos
- valstybinės įmonės

Iš viso:* Iš viso:* Iš viso:* Iš viso:* Iš viso:* Iš viso:* ☐ Trečioji šalis arba užjūrio teritorija

Regionų komiteto
pirmininkė
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. Vaikų skurdas

(2012/C 113/07)

REGIONŲ KOMITETAS

- patvirtina, kad sprendžiant vaikų skurdo ir išnaudojimo problemas pagrindinis vaidmuo tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms ir pabrėžia, kad jų atsakomybė lemia, kaip bus išvengta visuomenės marginalizacijos ir socialinės atskirties. Komitetas taip pat sutinka, kad vaikų skurdas – daugiabriaunis reiškinys, kurį spręsti reikėtų kompleksiskai, ir teigia, kad pažanga, padaryta nors ir nedideliame skaičiuje kertinių sričių, pavyzdžiui, susitarant dėl minimalių pajamų ir kokybės standartų, gali būti gyvybiškai svarbi sprendžiant vaikų skurdo problemą,
- pabrėžia, kad didelę reikšmę turi mokamas darbas, tačiau kartu atkreipia dėmesį į tai, kad vien užimtumu skurdo problemos išspręsti nepavyks ir kad reikia daugiau pastangų norint įveikti dirbančiųjų skurdą,
- pabrėžia, kad visos valstybės narės turėtų pripažinti, kad vaikų skurdas ir socialinė atskirtis yra svarbios kliūtys, kurias reikia panaikinti, jei jos nori įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ užimtumo, investicijų į mokslinius tyrimus, taikomąją veiklą, energetikos ir tvaraus vystymosi tikslus,
- reiškia susirūpinimą, kad dėl ekonomikos ir finansų krizės bei kai kurių valstybių narių krizės valdymo priemonių, didėja absoliutaus skurdo lygis, darbuotojų skurdo lygis ir auga jaunimo nedarbas.

Pranešėja Doreen HUDDART (UK / LDAE), Niukaslo miesto tarybos narė

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios išanginės pastabos

1. pritaria Komisijos ketinimui 2012 m. paskelbti Rekomendaciją dėl kovos su vaikų skurdu ir dėl vaikų gerovės kėlimo, taip pat džiaugiasi jam suteikta galimybe parengti šią perspektyvinę nuomonę, kuria papildomi Europos kovos su vaikų skurdu ir socialine atskirtimi plano tikslai. Komitetas pritaria trims rekomendacijoje įvardytoms politinėms sritims: tinkami ištekliai; teisė į paslaugas ir aktyvus vaikų ir jaunimo dalyvavimas; pažymi, kad nors ES valstybių vadovai ryžtingai pasisakė už prioriteto suteikimą vaikų skurdo problemai, tačiau ne visose ES valstybėse narėse tai atspindėjo tam skiriamuose ištekluose, veiksmuose, tiksluose ir stebėsenoje;

2. patvirtina, kad sprendžiant vaikų skurdo ir išnaudojimo problemas pagrindinis vaidmuo tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms ir pabrėžia, kad jų atsakomybė lemia, kaip bus išvengta visuomenės marginalizacijos ir socialinės atskirties. Komitetas taip pat sutinka, kad vaikų skurdas – daugiabiaunis reiškinys, kurį spręsti reikėtų kompleksiskai, ir teigia, kad pažanga, padaryta nors ir nedideliame skaičiuje kertinių sričių, pavyzdžiui, susitariant dėl minimalių pajamų ir kokybės standartų, gali būti gyvybiškai svarbi sprendžiant vaikų skurdo problemą;

3. atkreipia dėmesį, kad vaikų skurdas nėra antraeilė ar nereikšminga problema, išnykianti vos tik ekonomika pradės augti⁽¹⁾. 2000–2008 m. ekonomika augo labiau nei anksčiau, tačiau tai neturėjo didelės įtakos vaikų skurdo lygiui; kad vaikų skurdas iki ekonomikos krizės nedarė garbės ES visuomenei, ir Komitetui susirūpinimą kelia tai, kad kai kurių valstybių narių krizės valdymo priemonės gali nenumatyti padidinti vaikų skurdo lygį; Komitetas pripažįsta, kad tam tikros vaikų grupės priklauso didelės rizikos grupei ir gali atsidurti giliame arba ypač giliame skurde, tačiau kartu pabrėžia, kad vaikai apskritai yra ypatinga visuomenės grupė, kuriai dažnai gresia didesnis skurdo pavojus nei likusiai visuomenės daliai;

4. pagal vieną iš skurdo apibrėžčių:

individai, šeimos ir grupės gali būti laikomos skurstančiomis, kai joms trūksta išteklių įsigyti maisto, dalyvauti veikloje ir turėti

gyvenimo sąlygas bei patogumus, įprastus visuomenei, kurioje gyvena, arba kurie bent jau plačiai skatinami arba jiems pritariama⁽²⁾;

5. pažymi, kad skurdo riba valstybėse narėse ir Europos Sąjungoje dažniausiai nustatoma žemiau „nei 60 proc. namų ūkio pajamų medianos; tačiau pažymi, kad absoliutus skurdas turi būti matuojamas pagal tam tikrus kriterijus, be to, turi būti numatytos ir kitos priemonės, pavyzdžiui, socialinė įtrauktis, galimybė naudotis paslaugomis, išsilavinimas ir numatoma viso gyvenimo trukmė, kaip kad yra žmogaus socialinės raidos indekso atveju⁽³⁾; džiaugiasi, kad strategijoje „Europa 2020“ skurdui ir socialinei atskirčiai skiriama daugiau dėmesio, ir sutinka, kad socialinis aspektas šioje strategijoje turėtų užimti pagrindinę vietą, kadangi skurdas gresia 20 milijonų ES gyvenančių vaikų;

6. pabrėžia, kad skurdas gali turėti pražūtingų padarinių vaikams ir jų išgyvenimams vaikystėje bei jų galimyboms ateityje; džiaugiasi, kad vaikų skurdo problemos sprendimas nurodomas kaip prioritetas *Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi platformos* pavyzdinėje iniciatyvoje, tačiau apgailestauja, jog trūksta ryžto tai įgyvendinti, be to iniciatyvoje nėra numatytas konkretus, su vaikų skurdu susijęs tikslas;

7. palankiai vertina įsipareigojimą 2012 m. birželį paskelbti rekomendaciją ir Komunikatą dėl vaikų skurdo ir vaikų gerovės. Komitetas pritaria siūlomai Rekomendacijai dėl vaikų skurdo ir vaikų gerovės. Komitetas mano, kad į šią iniciatyvą būtina reikia įtraukti skurde gyvenančius vaikus, ir pritaria šiame projekte numatytai aktyvaus dalyvavimo galimybei, o rekomendacijoje ir komunikate siūlo pabrėžti svarbią humanitarinių organizacijų, pavyzdžiui, UNICEF, veiklą ir vietos bei regionų valdžios institucijų vaidmenį teikiant paslaugas, kad vaikai būtų apsaugoti nuo skurdo ir su tuo susijusio materialinio nepritekliaus;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartinė finansų krizė daugiausia žalos padarė pažeidžiamiausioms mūsų visuomenės grupėms. Turima duomenų, kad itin smarkiai nukentėjo vaikai, ypač jaunimas⁽⁴⁾, ir nurodo, kad marginalizacija, skurdas ir socialinė atskirtis dar labiau gresia kai kurių pažeidžiamų gyventojų grupių vaikams, pavyzdžiui, gatvės vaikams, nepilnose, didelėse, migrantų ar etninių mažumų, pavyzdžiui romų, šeimose gyvenantiems vaikams; pabrėžia, kad nors globalizacija

⁽²⁾ *Poverty in the United Kingdom*, Peter Townsend, 1979 m.

⁽³⁾ Nustatant žmogaus socialinės raidos indeksą atsižvelgiama į vienam šalies ar regiono gyventojui tenkančią bendrųjų nacionalinių pajamų dalį, numatomą mokymosi trukmę ir vidutinę mokymosi trukmę, taip pat numatomą viso gyvenimo trukmę.

⁽⁴⁾ *How the economic and financial crisis is affecting children & young people in Europe*, EUROCHILD, 2011 m.

⁽¹⁾ *Can Higher Employment Levels Bring Lower Poverty in the EU? Regression based simulations of the Europe 2020 target*, Discussion Paper 6068, Institute for the Study of Labor (Bonn).

ir didesnis šalių bendradarbiavimas gali turėti didelės naudos gyvenimo kokybei, ši nauda dažnai paskirstoma netolygiai; turėtų būti dedamos pastangos, kad visi be išimties galėtų pasinaudoti šia nauda;

9. pabrėžia, kad pastaraisiais metais ES politikoje rodomas išskirtinis dėmesys vaikų skurdui ir ES valstybių vadovų padaryti palaikantys politiniai pareiškimai nepadėjo reikšmingai sumažinti vaikų skurdo lygio; taip pat pabrėžia, jog politinę paramą šios problemos sprendimui turi atspindėti tam skiriami derami ištekliai, veiksmai ir tikslai visose ES valstybėse narėse;

10. pabrėžia, kad didelę reikšmę turi mokamas darbas, tačiau tuo pat metu atkreipia dėmesį į tai, kad vien užimtumu skurdo problemos išspręsti nepavyks ir kad reikia daugiau pastangų norint įveikti dirbančiųjų skurdą⁽⁵⁾;

11. pabrėžia, kad visos valstybės narės turėtų pripažinti, kad vaikų skurdas ir socialinė atskirtis yra svarbios kliūtys, kurias reikia įveikti, jei jos nori įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ užimtumo, investicijų į mokslinius tyrimus, taikomąją veiklą, energetikos ir tvaraus vystymosi tikslus;

12. sutinka, jog yra nepateisinama, kad XXI amžiuje viename turtingiausių regionų pasaulyje 20 milijonų vaikų skursta arba susiduria su skurdo rizika ir kad skurdas⁽⁶⁾ – tai ne tik mažos pajamos ir tai, kad reikia išsiversti kažko atsisakant, – dėl skurdo žmonės netenka įtakos, pagarbos, geros sveikatos priežiūros, išsilavinimo ir būsto, praranda elementarią savigarbą ir netenka galimybės dalyvauti socialinėje veikloje;

13. pabrėžia, kad Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja taip pat pripažįsta, kad vaikų skurdas yra išskirtinio pobūdžio. JTO taip pat pažymi, kad vaikų skurdo negalima suprasti tik kaip pinigų trūkumo. Jį reikia vertinti kaip tam tikrų Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje, kurios 27 straipsnyje pripažįstama kiekvieno vaiko teisė turėti tokias gyvenimo sąlygas, kokių reikia jo fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam ir socialiniam vystymuisi, numatytų teisių nepaisymą; daugeliu atvejų vaikų skurdas reiškia, kad pažeidžiamos JT VTK įtvirtintos teisės į gyvenimą, apsaugą, vystymąsi ir dalyvavimą;

14. atkreipia dėmesį, kad nemažai tyrimų rodo, kad vaikų turinčioms šeimoms palanki lėšų perskirstymo politika atlieka svarbų vaidmenį mažinant vaikų skurdą. Apskritai ES socialinės išmokos padeda sumažinti skurdą ne mažiau kaip 44 proc.;

⁽⁵⁾ Žr., pavyzdžiui, *A Living Wage for Newcastle*, <http://www.newcastle.gov.uk/news-story/a-living-wage-newcastle>.

⁽⁶⁾ *Poverty: the facts*, 5th Edition, Flaherty, J, Veit-Wilson, J and Dornan, P, Child Poverty Action Group, 2004 m.

ES politika

15. nori pabrėžti, kad reikėtų geriau suprasti, kokią ekonominę naudą gali atnešti investicijos į problemų, susijusių su vaikų skurdu⁽⁷⁾ ir išnaudojimu, socialine atskirtimi ir kitomis socialinės nelygybės formomis, sprendimą; mano, kad didesnė lygybė ir ne tokia ryški visuomenės marginalizacija, atskirtis ir skurdas būtų naudinga daugeliui visuomenės grupių, ir pabrėžia, kad investicijos į vaikus ir šeimas ankstyvajame etape atneša finansinės, ekonominės ir socialinės naudos⁽⁸⁾;

16. pritaria 2011 m. birželio 17 d. Tarybos išvadoms dėl kovos su vaikų skurdu ir vaikų gerovės kėlimo, kuriose reikalaujama kovai su vaikų skurdu suteikti prioritetą; taip pat pritaria 2011 m. vasario 15 d. Socialinės apsaugos komiteto nuomonei, kurioje reikalaujama kovai su vaikų skurdu suteikti prioritetą visose atitinkamose srityse;

17. sutinka, kad jau yra pakankamai didelė vaikų skurdo Europos Sąjungoje įrodymų bazė; susirūpinimą kelia tai, kad vaikų skurdo lygis valstybėse narėse svyruoja nuo 11 iki 33 procentų; rekomenduoja išteklius naudoti tam, kad ši įrodymų bazė būtų suprantama, skleidžiama ir naudojama ir kad valstybės narės dalytųsi savo geriausia praktika;

18. reiškia susirūpinimą, kad dėl ekonomikos ir finansų krizės bei kai kurių valstybių narių krizės valdymo priemonių, didėja absoliutaus skurdo lygis, darbuotojų skurdo lygis ir auga jaunimo nedarbas⁽⁹⁾;

19. pabrėžia politikos, kurios tikslas - nutraukti iš kartos į kartą perduodamą skurdą, svarbą. Kad ši politika būtų sėkminga, ji turi apimti švietimo ir socialines priemones, kurios ne tik užtikrintų tėvams darbą, bet ir būtų skirtos tiesiogiai vaikams;

20. norėtų, kad Komisija ir valstybės narės aiškiau pripažintų, kad atsakomybė už skurdą tenka visai visuomenei ir kad tai yra visos visuomenės problema. Skurdo negalima laikyti stigma arba skurstančių ar socialiniu požiūriu atskirtų asmenų nesėkme;

21. dar kartą prašo Komisijos užtikrinti, kad socialinio būsto problemas būtų galima spręsti struktūrinių fondų lėšomis, nes tai sustiprintų socialinio būsto vaidmenį socialinės įtraukties politikoje ir patvirtintų, kad viešųjų socialinio būsto paslaugų pobūdį turi apibrėžti valstybės narės;

22. sutinka, kad norint sumažinti skurdą ir užkirsti jam kelią, būtinas visa apimantis ir integruotas požiūris, atitinkantis skirtingų grupių poreikius ir iškilusių iššūkių;

⁽⁷⁾ *Estimating the cost of child poverty*, Hirsch, D., Joseph Rowntree Foundation, 2008 m.

⁽⁸⁾ Žr., pavyzdžiui, *Early Intervention: Smart Investment, Massive Savings*, Cabinet Office (UK), 2011 m.

⁽⁹⁾ *How the economic and financial crisis is affecting children & young people in Europe*, EUROCHILD, 2011 m.

Pakankami ištekliai

23. pritaria nuomonei, kad skurdas dėl pajamų yra vienas iš geriausiai matomų skurdo ženklų visuomenėje ir vaikams jis daro kitokią įtaką nei suaugusiems ⁽¹⁰⁾; tačiau tai yra tik vienas iš daugelio vaikų skurdo veiksnių, į kurį reikia atsižvelgti; pritaria, kad trūksta suvokimo, jog minimalūs standartai yra būtini, jei norima užtikrinti vaiko teises; ragina ES ir jos valstybes nares įvertinti galimybę šią problemą spręsti tokiose srityse, kaip pajamų rėmimas, galimybė naudotis paslaugomis ir vaikų dalyvavimas;

24. pažymi, kad tose šalyse, kuriose socialinėms išmokoms skiriama daugiausia lėšų, vaikų skurdo rodikliai paprastai yra žemiausi; sutinka, kad valstybės narės turėtų pagalvoti apie tai, kad galbūt reiktų patobulinti išmokų vaikams sistemas atsižvelgdamos į kartų solidarumo principą, t. y. į tai, kad vaikystė yra prigimtinė vertybė ir kad reikia investuoti į Europos ateitį;

25. palankiai vertina pasiūlymą sukurti sistemą, užtikrinančią vaikams pakankamas bendras pajamas atsižvelgiant į viso namų ūkio pajamas - ir tėvų, ir vaikų;

26. pabrėžia prevencinės valstybės politikos svarbą, investavimą į vaikų gerovės politiką, veikiau remiančią pilnaverčių individų, gebančių integruotis į visuomenę ir į darbo rinką, ugdymą, o ne sutelktą į socialinės atskirties ir skurdo padarinius;

27. kartoja, kad reikia ne vien socialinių išmokų, bet ir kitų išteklių; tėvų dalyvavimas darbo rinkoje gali vaikus išgelbėti nuo skurdo tik tuo atveju, jeigu darbo užmokestis yra pakankamas, o darbo rinka palanki įvairiam tėvų darbo modeliui. Komitetas prašo valstybių narių pritarti pasiūlymui pateikti rekomendaciją dėl teisės akto, susijusio su deramomis pajamomis ir užtikrinančio „deramą“ darbą ⁽¹¹⁾ taip pat siūlo, į šią rekomendaciją įtraukti darbuotojų apsaugos teisės aktus; nepaisant to, nurodo, kad kai kurie žmonės negali patekti į darbo rinką ir negali dirbti, todėl į tai turi būti atsižvelgta skiriant socialines išmokas;

28. pripažįsta, kad universalios vaiko išmokos yra pats veiksmingiausias šeimų, auginančių vaikus, pajamų rėmimo būdas ir jos turėtų būti susietos su tikslinėmis išmokomis, skirtomis tiems, kurių jų labiausiai reikia ⁽¹²⁾;

29. prašo geriau išaiškinti, ką reiškia „pakankamos išmokos“, ir ragina valstybes nares ir Komisiją susitarti dėl ES standartų arba sukurti suderintą metodiką, pagal kurią būtų nustatomos

išlaidos vienam vaikui ir numatomi pakankami ištekliai kovai su vaikų skurdu ir skurdo prevencijai; siūlo, kad bet kurioje apibrėžtyje turėtų būti galvojama, pakankamos kam, kuriam laikui pakankamos, kuriam tikslui pakankamos ir kas sako, kad pakankamos ⁽¹³⁾;

30. tvirtai pritaria pasiūlymui, kad valstybės narės išmokų sistemoje turėtų kuo atsargiau didinti sąlygų skaičių ir taikyti sankcijas, nes nuo to gali nukentėti vaikai, kurie gali likti ir be jiems reikalingų išteklių; pažymi, jog toks požiūris dažnai skatina dar didesnę skurdo gyvenančių šeimų ir vaikų stigmatizavimą ir suvokimą, kad skurdo priežastys yra asmeninės nesėkmės ar trūkumai; pažymi, kad dėl ekonomikos krizės išaugo bedarbių, nedidėjo namų ūkių pajamos, daugelyje valstybių narių didėjo pragyvenimo išlaidos; pažymi, kad svarbų vaidmenį gali atlikti konsultacinės paslaugos namų ūkių pajamoms didinti, taip pat pažymi, kad kai kurios valstybės narės šioms paslaugoms gali būti iškilusi grėsmė;

31. sutinka, kad ir vaikų, ir visuomenės labai būtinai reikia, kad tėvai galėtų tinkamai derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą, nes ir skurdas dėl pajamų, ir „laiko skurdas“ gali pakenkti vaiko raidai. Komitetas sutinka, kad nesaugus, menkai apmokamas tėvų darbas ir socialiniam gyvenimui nepalankios darbo valandos gali padaryti didelę žalą suaugusiųjų gyvenimui ir vaikų raidai ⁽¹⁴⁾;

Galimybė naudotis paslaugomis

32. mano, kad teisingai pabrėžiama, jog visi vaikai lemiamais jų raidos etapais turi turėti galimybę naudotis kokybiškomis paslaugomis, ir pažymi, kad sveikata, švietimas, pedagoginė pagalba ir pagalba šeimai, būstas ir apsauga yra vienos svarbiausių paslaugų ir kad jas dažniausiai teikia vietos ir regionų valdžios institucijos;

33. pripažįsta vaiko ugdymo ankstyvoje vaikystėje ir vaiko priežiūros bei atitinkamų paslaugų kokybės svarbą; pabrėžia, jog veiksmingas ir ankstyvas įsikišimas ir parama vaikystėje bei paauglystėje (ypač kritiniais momentais ⁽¹⁵⁾) gali turėti reikšmingą teigiamą poveikį vaiko raidai; pažymi, kad kai kurios vietos ir regionų valdžios institucijų teikiamos paslaugos, pavyzdžiui, vaikų darželiai, mokyklos, bibliotekos, vaikų klubai, yra gyvybiškai svarbūs vaiko gerovei, tačiau daugelyje valstybių narių dėl griežtų taupymo priemonių šioms paslaugoms iškils grėsmė ⁽¹⁶⁾;

⁽¹⁰⁾ Child poverty-family poverty: Are they one and the same?, EUROCHILD Policy Position, 2011 m.

⁽¹¹⁾ Žr., pavyzdžiui, *The low-pay, no-pay cycle: understanding recurrent poverty*, Shildrick, T et al, Joseph Rowntree Foundation, 2010 m.

⁽¹²⁾ Žr., pavyzdžiui, *Child benefits in the European Union*, J. Bradshaw, Poverty (139), CPAG, 2011 m.

⁽¹³⁾ What do we mean by 'adequate' benefits? J Veit-Wilson, Chapter 14 in J Strelitz and R Lister [eds], *Why Money Matters. Family income, poverty and children's lives. Save the Children*, London, pp 125-132.

⁽¹⁴⁾ Žr., pavyzdžiui, *Precarious work: risk, choice and poverty traps*, R. MacDonald, in *Handbook of Youth and Young Adulthood: New perspectives and agendas*, A. Furlong, 2009 m.

⁽¹⁵⁾ Understanding youth exclusion: critical moments, social networks and social capital, Shildrick, T.A. & MacDonald, R., Youth & Policy, 2008 m.

⁽¹⁶⁾ Idem.

34. pritaria pasiūlymui sustiprinti švietimo vaidmenį, nes švietimas gali apsaugoti nuo skurdo ir suardyti užburtą skurdo ratą: reikėtų pašalinti visas finansines kliūtis, trukdančias įgyti išsilavinimą, užtikrinti lygias galimybes ir skiriant reikiamą papildomą paramą kompensuoti bet kokius trūkumus; pripažįsta, kad labai svarbu užtikrinti vienodas galimybes naudotis ir kita su švietimu susijusia parama, kurią nuolat teikia vietos ir regionų valdžios institucijos, pavyzdžiui, nemokamas maitinimas mokykloje, nemokami vadovėliai ir kiti mokykliniai reikmenys, finansinė parama vaikams iš mažas pajamas gaunančių šeimų ar vaikams, kuriems gresia skurdas, kad jie galėtų dalyvauti mokyklos organizuojamose ekskursijose ir užklausinėse veiklose;

35. pabrėžia vaidmenį, kurį gali atlikti vaikų priežiūros įstaigos kovojant su vaikų skurdu. Jos suteikia vaikams galimybę bendrauti su bendraamžiais, šių įstaigų darbuotojais, ir šis bendravimas jiems labai naudingas. Be to, taip sparčiau vyksta jų kognityvinis, kalbinis, emocinis ir socialinis vystymasis, kurio poveikis pasireiškia ilguoju laikotarpiu;

36. atkreipia dėmesį į tai, kad skurdas gali turėti sunkių pasekmių vaikų sveikatai⁽¹⁷⁾; susirūpinimą kelia tai, kad, pasak Komisijos komunikato dėl sveikatos priežiūros skirtumų, nepakankamai dėmesio skiriama vaikų sveikatos priežiūrai ir per mažai apskritai žinoma apie sveikatos priežiūros skirtumus, jie nėra įtraukti į svarbiausių politinių prioritetų sąrašą ir šios problemos neskubama spręsti; siūlo, kad rekomendacijoje ir komunikate būtų pabrėžta vaiko sveikatos, įskaitant proto sveikatą, gerinimo svarba; sutinka, kad būtinos ne tik bendros pastangos mažinti sveikatos skirtumus, bet ir tikslinės, į vaikus orientuotos pastangos, ir kad turėtų būti užtikrintas visuotinis sveikatos priežiūros prieinamumas neturtingoms ir į socialinę atskirtį patekusioms grupėms, taip pat ir visiems vaikams;

37. apgailestauja, kad aplinkosaugos problemos (tarša, transportas, užterštas dirvožemis, nesaugus geriamasis vanduo ir kt.) dažnai ypač stipriai veikia skurde gyvenančius vaikus; pritaria pasiūlymui visais įmanomais būdais stengtis, kad skurde gyvenantys vaikai neatsidurtų „gete“, jiems negręstų socialinė atskirtis ir kad gyvenamieji rajonai būtų apgyvendinami kuo įvairesnių socialinių sluoksnių gyventojais; pritaria pasiūlymui į planavimą įtraukti vaikus ir jų šeimas bei bendruomenes; siūlo rekomendacijoje numatyti vaikų būsto kokybės būtinųjų standartų įdiegimą, atsižvelgiant į vaikų teisių pirmąjį principą;

38. sutinka, jog valstybės narės turėtų užtikrinti, kad vaikai nebūtų paimami iš savo šeimų dėl to, kad joms trūksta išteklių jų priežiūrai, ir pripažįsta, kad garantuoti pakankami ištekliai užtikrintų, jog taip neatsitiktų; perspėja, kad dėl per daug glaudžios skurdo ir smurto prieš vaikus šeimoje sąsajos skurstantieji gali būti dar labiau stigmatizuojami; taip pat pabrėžia svarbą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį vaikų apsaugos srityje;

Aktyvus vaikų ir jaunimo dalyvavimas

39. tvirtai pritaria siūlomose rekomendacijose išsakytai nuomonei, kad vaikai ir jaunimas turi aktyviai dalyvauti; sutinka, kad visų vaikų dalyvavimui yra kliūčių, o socialiai nuskriausti vaikai susiduria su dar daugiau kliūčių ir tikėtina, kad tradiciniai konsultavimo metodai jiems gali netikti. Vis dėlto, jeigu norime, kad visa visuomenė būtų kuo aktyvesnė, reikėtų šeimose, bendruomenėse, NVO ir privačiame sektoriuje skatinti aktyvų dalyvaujamąjį požiūrį;

40. siūlo įvardyti, kad vaikų dalyvavimas gali reikšti tai, kad jiems bus suteikta galimybė prisidėti prie jų gyvenimui, sportinei veiklai ar laisvalaikio aktualių sprendimų rengimo ir kad jie gali turėti įtakos šiems sprendimams, kad tais sprendimais gali būti siekiama pagerinti jų sveikatą, socialinį gyvenimą ir jų vystymąsi. Dalyvavimas taip pat gali reikšti užklausinę veiklą, ugdančią įgūdžius, suteikiančią žinių apie įvairias kultūras ir jų įvairovę, siekiant sukurti įtrauktesnę, mažiau diskriminuojančią visuomenę;

41. ragina valstybes nares kartus su vietos ir regionų valdžios institucijomis dėti visas pastangas, kad vaikams ir jaunimui būtų sudarytos deramos mokymosi, vystymosi ir laisvalaikio sąlygos, įskaitant platų spektrą galimybių, kadangi tai yra aktyvaus jų dalyvavimo prielaida;

42. sutinka, kad viena iš vaikų skurdą įveikti trukdančių kliūčių yra menkas visuomenės ir politikų šios problemos išmanymas ir nežinojimas, kokią įtaką tai daro vaikams, jų šeimoms ir apskritai visuomenei; yra susirūpinęs dėl to, kad tai dar labiau sustiprina ribotas arba kai kuriais atvejais negatyvus skurdo nušvietimas žiniasklaidoje, pateikiama mažai informacijos apie vaiko teises arba jų rėmimą, taip pat ilgalaikės vizijos neturėjimas arba rūpinimasis tik trumpalaikę rinkimines nauda (jaunimas balsavime nedalyvauja); pažymi, kad daugelyje šalių dėmesys vaikams arba požiūris į juos kaip į asmenybę nėra politinės kultūros dalis;

43. atkreipia dėmesį į vietos ir regionų valdžios institucijų atliekamą arba jose vykstantį darbą, siekiant užtikrinti, kad vaikai dalyvautų sprendžiant klausimus, galinčius turėti įtakos jų gyvenimui; tačiau dar reikia daug nuveikti, kad būtų garantuota vaiko teisė būti išklausytam sprendžiant bet kokią jį liečiančią klausimą pagal Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos 12 straipsnį;

Rekomendacijos

44. rekomenduoja pavyzdinėje iniciatyvoje „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas“ kaip vieną iš prioritetų nustatyti konkretų su vaikų skurdu susijusį tikslą ir priimti plačią, nacionalinę, regionų ir vietos lygmenis apimančią kovos su vaikų skurdu ir socialine atskirtimi strategiją, kuri derėtų su bendresne strategija „Europa 2020“, ir sukurti stebėsenos sistemą, kuri remtųsi patikimais rodikliais ir būtų susieta su šiuo metu pagal Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvenciją veikiančią pranešimų teikimo sistema;

⁽¹⁷⁾ Žr., pavyzdžiui, *Health Consequences of Poverty for Children*, Spencer, N., End Child Poverty, 2008 m.

45. dar kartą pabrėžia, kad valstybės narės turėtų teikti ataskaitas dėl vaikų skurdo, ir siūlo parengus padėties pavojingumui ir beviltiškumui įvertinti bei jos rimtumui nustatyti skirtą vertinimo priemonę, kurią rekomenduojama naudoti vietos ir regionų lygmenimis, šį reikalavimą įtraukti į valstybių narių įsipareigojimus teikti ataskaitas pagal strategiją „Europa 2020“; pabrėžia, kad Regionų komiteto 2011 m. balandžio 19 d. trumpa apklausa parodė, kad daugelis respondentų mano, jog privalomų prioritetų nustatymas būsimose regioninėse programose būtų teigiamas poslinkis, kuris galėtų atkreipti vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijų dėmesį į skurdą ir socialinę atskirtį;

46. rekomenduoja skirstant struktūrinių fondų lėšas atsižvelgti į projektų ir paslaugų, skirtų kovai su vaikų skurdu ir rūpinimusi vaikų ir jų šeimų gerove svarbą, ypač esant tokiems veiksniams kaip nepilnamečių ar jaunų žmonių fizinė ir proto negalia, išnaudojimas, piktnaudžiavimas medžiagomis, imigra-

cija, nusikalstamumas ir kiti veiksniai, didinantys jų pažeidžiamumą; ir gerina šių vaikų ir jų šeimų dalyvavimą bei sprendžia neigiamo požiūrio į skurdą ir skurdo stigmatizavimo problemas;

47. rekomenduoja įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas, kurios yra lemiamą grandis vietos lygmeniu įgyvendinant nacionalinę ir ES politiką, į sprendimų dėl paramos šeimoms, paslaugų teikimo ir aktyvaus vaikų ir jaunimo dalyvavimo priėmimą ir atitinkamos politikos rengimą;

48. rekomenduoja Komisijai plėtoti ir palaikyti dialogą su Regionų komitetu, kad būtų dalijamasi geriausia praktika, ir skirti lėšų, kuriomis RK, bendradarbiaudamas su, pavyzdžiui, Eurocities ir Eurochild organizacijomis, galėtų skelbti informaciją apie sėkmingus valstybių narių vietos ir regionų kovos su vaikų skurdu projektus.

2012 m. vasario 15 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. Aplinkos triukšmo direktyva. Tolesnis kelias

(2012/C 113/08)

REGIONŲ KOMITETAS

- teigiamai vertina direktyvos teikiamą realią naudą, tačiau reiškia nusivylimą, kad nei Aplinkos triukšmo direktyvoje, nei ataskaitoje dėl jos įgyvendinimo konkrečiai nepaminėtos vietos ir regionų valdžios institucijos, ir atkreipia dėmesį į itin svarbų jų vaidmenį mažinant pernelyg didelį triukšmą;
- pažymi, kad akustinė tarša yra visų pirma vietos problema, tačiau jai labai reikalingas Europos lygmens sprendimas; todėl ragina ES parengti plataus užmojo triukšmo valdymo politiką ir imtis Europos lygmens priemonių, kad problema būtų sprendžiama pradedant nuo jos šaltinio;
- siūlo Komisijai, nuodugniai įvertinus poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, nustatyti PSO sveikatos rekomendacijomis paremtas orientacines ir tikslines vertes;
- atkreipia dėmesį, kad būtina tarpusavyje susieti skirtingas teisėkūros priemones, reglamentuojančias klausimus, susijusius su triukšmo šaltiniais (konkrečiai – su transporto priemonėmis, ypač su automobiliais ir sunkvežimiais, keliais, geležinkeliais ir oro uostais), užpildyti teisėkūros spragas ir užtikrinti, kad šios priemonės viena kitą papildytų, o tai bus galima padaryti sukūrus visaapimančią teisinę pagrindą;
- atkreipia dėmesį į tai, kaip svarbu suteikti regionų ir vietos valdžios institucijoms finansinę paramą ir techninę pagalbą, taip pat papildomas ES ir nacionalines priemones, kad būtų galima įgyvendinti ES triukšmo valdymo politiką;
- ragina į triukšmą ir akustinę taršą atsižvelgti visose su šiomis problemomis susijusiose strategijose ir iniciatyvose (ypač būsimoje septintojoje ES aplinkosaugos veiksmų programoje ir antrajame ES aplinkos ir sveikatos veiksmų plane) ir darniojo transporto iniciatyvose, kurios rengiamos pagal ES regioninės plėtros programas ir teritorijų planavimo politiką;
- siūlo Komisijai perkelti daugiapakopio valdymo modelį į kitas sritis, taip pat ir triukšmo. Šiuo atveju geras pavyzdys būtų Merų paktas.

Pranešėjas	José MACÁRIO CORREIA (PT / ELP), Faro meras
Pamatinis dokumentas	Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Aplinkos triukšmo direktyvos įgyvendinimo pagal Direktyvos 2002/49/EB 11 straipsnį COM(2011) 321 final

1. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendrosios pastabos

1. teigia, kad būtina reikia kovoti su akustine tarša ir toliau plėtoti Europos aplinkos triukšmo politiką, kuri pradėta vykdyti 2002 m. birželio 25 d. priėmus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/49/EB, vadinamąją Aplinkos triukšmo direktyvą;

2. teigiamai vertina direktyvos teikiamą realią naudą – triukšmo žemėlapių sudarymą, bendrų rodiklių nustatymą, triukšmo poveikio ES gyventojams vertinimą ir kompetentingų institucijų, atsakingų už veiksmų planų sudarymą, įsteigimą;

3. teigiamai vertina Komisijos ataskaitą dėl direktyvos įgyvendinimo ir mano, kad ši ataskaita bus gera pradžia imantis būtino Aplinkos triukšmo direktyvos persvarstymo;

4. apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės iki nustatyto termino nesudarė triukšmo žemėlapių (nors turėjo tai padaryti) ir kad Maltos atveju teko pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūrą;

5. reiškia nusivylimą, kad nei Aplinkos triukšmo direktyvoje, nei ataskaitoje dėl jos įgyvendinimo konkrečiai nepaminėtos vietos ir regionų valdžios institucijos, ir atkreipia dėmesį į itin svarbų jų vaidmenį mažinant pernelyg didelį triukšmą; todėl norėtų visapusiškai dalyvauti kuriant būsimą politiką;

6. pažymi, kad akustinė tarša yra visų pirma vietos problema, tačiau jai labai reikalingas Europos lygmens sprendimas; todėl ragina ES parengti plataus užmojo triukšmo valdymo politiką ir imtis Europos lygmens priemonių, kad problema būtų sprendžiama pradedant nuo jos šaltinio;

7. primena, kad reikia nustatyti tikslus mažinti triukšmą, kuris veikia žmones užstatytose teritorijose, viešuosiuose parkuose ar kitose tyliosiose aglomeracijų zonose, taip pat tyliosiose gamtos zonose, netoli mokyklų, ligoninių ir kitų triukšmui jautrių pastatų ir zonų;

8. atkreipia dėmesį, kad Komisija, vardydama triukšmo padarinius sveikatai nemini vieno iš labiausiai paplitusių triukšmo padarinių – tinito ir hiperakuzijos (padidėjęs jautrumas triukš-

mui), kurį dažnai sukelia klausos pablogėjimas dėl stipraus triukšmo. Nuo tinito ir (arba) hiperakuzijos kenčia mažiausiai 10 proc. gyventojų ir šis reiškinys dėl didelio triukšmo vis labiau plinta tarp jaunimo. Todėl labai svarbu plačiąją visuomenę informuoti apie su triukšmu susijusias sveikatos problemas;

9. atkreipia dėmesį, kad vardijant šioje srityje vykdytas ir būsimas ES iniciatyvas neminimi veiksmai, skirti dideliame triukšmei tam tikrose viešosiose vietose, pavyzdžiui, diskotekose, mažinti;

10. pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į naujausius Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenis dėl triukšmo verčių ir (arba) intervalų triukšmo žemėlapiuose – L_{NAKTIS} rodiklio vertės turėtų būti sumažintos iki 40 dB; taip pat primena, kad reikėtų atsižvelgti ir į kelių, geležinkelių ir oro eismo triukšmo socialines sąnaudas; ragina naujausius PSO duomenis įtraukti ir į buvimo sveikatai žalingoje aplinkoje sąnaudų kreives, pagal kurias apskaičiuojamos eismo keliamo triukšmo socialinės sąnaudos;

11. ragina į triukšmą ir akustinę taršą atsižvelgti visose su šiomis problemomis susijusiose strategijose ir iniciatyvose (ypač būsimoje septintojoje ES aplinkosaugos veiksmų programoje ir antrajame ES aplinkos ir sveikatos veiksmų plane) ir darniojo transporto iniciatyvose, kurios rengiamos pagal ES regioninės plėtros programas ir teritorijų planavimo politiką;

B. Triukšmo mažinimas pradedant nuo jo šaltinio

12. atkreipia dėmesį, kad būtina tarpusavyje susieti skirtingas teisėkūros priemones, reglamentuojančias klausimus, susijusius su triukšmo šaltiniais (konkrečiai – su transporto priemonėmis, ypač su automobiliais ir sunkvežimiais, keliais, geležinkeliais ir oro uostais), užpildyti teisėkūros spragas ir užtikrinti, kad šios priemonės viena kitą papildytų, o tai bus galima padaryti sukūrus visaapimančią teisinį pagrindą;

13. pripažįsta, kad reikia pašalinti kai kuriuos dabartinės direktyvos trūkumus, todėl mano, jog būtina vystyti lyginamąjį triukšmo matavimo, triukšmo matavimo ir stebėjimo tinklų naudojimo metodiką, įskaitant standartizuotus kriterijus arba tikslines vertes, ataskaitų teikimo ir vertinimo metodus bei vykdymo užtikrinimą;

14. teigia, kad triukšmą mažinti reikia pradedant nuo jo šaltinio ir kad triukšmo prevencija, kuri vykdoma pasinaudojus technikos pažanga ir laikantis triukšmo lygio apribojimų, nustatytų siekiant kontroliuoti akustinę taršą, yra ekonomiškai naudingesnė palyginti su triukšmo poveikio mažinimu;

15. pabrėžia, kad eismo keliamą triukšmą naudinga mažinti pradedant nuo triukšmo šaltinio, nes tai padės sumažinti savi-valdybių ir kelių administruojančių įstaigų išlaidas, pirmiausia susijusias su triukšmo užtvarų ir izoliacijos įrengimu;

16. pabrėžia, kad labai svarbu akustinės taršos mažinimo klausimą įtraukti į teritorijų ir miestų planavimo politiką, visų pirma siekiant, kad kelių eismo ir aplinkinėse teritorijose vykdomos veiklos triukšmas būtų mažinamas pradedant nuo jo šaltinio;

17. pabrėžia, kad labai svarbu įtraukti triukšmo mažinimą į konkurencingos ir tausiai išteklius naudojančios transporto sistemos tikslus (apie šią sistemą Komisija kalba savo baltojoje knygoje „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“); taip pat siūlo tvarumo, energijos vartojimo efektyvumo ir oro kokybės srityse taikyti ir vertinti tam tikras priemones, kuriomis siekiama mažinti triukšmą. Kad būtų užtikrintas baltosios knygos įgyvendinimas, Komitetas siūlo parengti veiksmų planą, kuriame būtų nustatyti terminai, priemonės ir vertinimo etapai;

18. Komitetas laikosi nuomonės, kad plataus užmojo ES triukšmo valdymo politika turėtų būti grindžiama bent jau šiomis priemonėmis:

- naujoms transporto priemonėms nustatyti taršos standartus, taikytinus visų tipų transporto priemonėms ir mechaniz-
mams (naudojamiems ant žemės ir po žeme, ant vandens ir po vandeniu, ore ir kt.),
- esamų transporto priemonių atveju imtis veiksmų, kad senos transporto priemonės ir mechanizmai būtų pakeisti mažai triukšmo keliančiais modeliais, o bėginėse transporto priemonėse būtų sumontuota triukšmą mažinanti įranga,
- persvarstyti bandymo metodus. Komitetas rekomenduoja sukurti naujus transporto priemonių ir mechanizmų bandymo metodus, pagal kuriuos būtų galima išmatuoti taršą realiomis sąlygomis,
- kurti ir tobulinti mažai triukšmo keliančias padangas;

19. rekomenduoja transporto sektoriui nustatyti akustinės taršos mažinimo tikslus, galbūt taikant rinkos priemones, pavyzdžiui, įvesti prieigos prie tinklų (kelių, geležinkelių, jūrų ar oro kelių) arba naudojimosi jais mokestį, kad teršėjai sumokėtų už savo keliamą triukšmą;

20. rekomenduoja koordinuoti Direktyvos 70/157/EEB dėl motorinių transporto priemonių triukšmo ir Direktyvos 2001/43/EB dėl padangų triukšmo persvarstymą ir pasiūlymus, susijusius su L kategorijos transporto priemonių, reglamentuo-
jamų Direktyva 97/24/EB, triukšmu, ir drąsiau nustatyti dides-
nius triukšmo mažinimo tikslus ir prašo imtis priemonių, kad oro uostų apylinkių gyventojams būtų užtikrintas ramus mažiausiai 7 valandų nakties poilsis;

21. teigiamai vertina pastaruosius poslinkius, susijusius su nauja padangų ženklavimo sistema, kuri suteiks vartotojams,

transporto priemonių parkų vadovams ir valdžios institucijoms galimybę rinktis mažiausiai triukšmo keliančias padangas; šiomis aplinkybėmis siūlo, kad ženklavimas vartotojams suteiktų gali-
mybę derinti padangų keliamo triukšmo ir sunaudojamų degalų savybes; be to, siūlo šį ženklavimą susieti su aiškiais Europos standartais, skirtais transporto priemonėms, kurios, kartu su tinkamomis kelio dangos technologijomis, galėtų perpus suma-
žinti (10 dB) triukšmą keliuose; nepaisant to, primena, kad šiau-
rinėse valstybėse narėse padėtis yra kiek ypatinga, nes čia, pavyzdžiui, žiemą ar esant kitokioms ekstremalioms sąlygoms, eismo saugumo tikslais kritiniu atveju gali būti naudojamos tam tikros padangų rūšys (dygliuotos arba nedygliuotos padangos);

22. nurodo, kad kuriant mažai triukšmo keliančią dangą reikia atsižvelgti į vietos klimato ir oro sąlygas ir gerinti dangos atsparumą naudojamoms apsaugos nuo slydimo priemonėms (druskai, dygliuotoms padangoms);

23. pabrėžia, kad Direktyva 2000/14/EB dėl lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo yra itin svarbi priemonė;

24. pripažįsta, kad kaip įmanoma greičiau ir ne vėliau kaip iki 2020 m. būtina pakeisti arba pritaikyti dabartinius geležin-
kelio riedmenis ir numatyti paskatas naudoti tyliau veikiančius įrenginius. Reikėtų panaudoti rinkos priemones, pavyzdžiui, mokesčius už galimybę naudotis geležinkeliu, kad teršėjai sumo-
kėtų už savo keliamą triukšmą. Jeigu rinkos priemonių nepa-
kaktų, vidutinės trukmės laikotarpiu reikėtų numatyti papil-
domas priemones, pavyzdžiui, draudimą naudoti riedmenis be mažiausią triukšmą užtikrinančių technologijų. Šiuo požiūriu Regionų komitetas atkreipia dėmesį į ES geležinkelių triukšmo politikos persvarstymą ir į Vokietijoje bei Nyderlanduose jau įgyvendinamus bandomuosius geležinkelių transporto keliamo triukšmo mažinimo projektus;

25. atkreipia dėmesį į tai, kaip svarbu gerinti gyvenimo miesto teritorijose kokybę skatinant tylesnes transporto priemo-
nes, įskaitant hibridinius ir elektrinius automobilius, taip pat tylesnį ir ekologiškesnį viešąjį transportą;

26. rekomenduoja imtis miesto planavimo priemonių, pavyz-
džiui, tiesti tramvajaus ir kitokio viešojo (taip pat požeminio) transporto linijas, skatinti važiuoti dviračiu ir vaikščioti pėsčio-
mis, riboti automobilių eismą ir greitį, didinti viešųjų pirkimų ekologiškumą ir suteikti vietos ir regionų valdžios institucijoms reikiamas paskatas ir tinkamą informaciją apie ES finansavimo sistemas;

C. *Problemos, kurias turės spręsti būsima Aplinkos triukšmo direktyva*

27. ragina persvarstyti direktyvos V priedą, kuriame punktais išdėstyti būtiniausi triukšmo veiksmų planų reikalavimai, ir VI priedą, kuriame nustatoma, kokie duomenys šiuo tikslu siųstini Europos Komisijai, siekiant užtikrinti platesnį ir efektyvesnį direktyvos laikymąsi ir sudaryti galimybę palyginti valstybių narių duomenis;

28. siūlo ES lygmeniu standartizuoti priemones ir metodiką, sudarant geresnes sąlygas rengti triukšmo veiksmų planus ir (arba) juos realiai įgyvendinti, įtraukiant į šį vienos ES agentūros koordinuojamą procesą kiek galima daugiau suinteresuotųjų subjektų, pradedant mokslinių tyrimų institutais ir universitetais, baigiant vietos ir regionų valdžios institucijomis;

29. šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriais atvejais už triukšmo mažinimo veiksmų plano rengimą atsakinga tarnyba nėra atsakinga už jo įgyvendinimą, todėl prašo skirti daugiau dėmesio šio klausimo sprendimui;

30. siūlo Komisijai perkelti daugiapakopio valdymo modelį į kitas sritis, taip pat ir triukšmo. Šiuo atveju geras pavyzdys būtų Merų paktas;

31. ragina kuo greičiau užbaigti Bendrųjų Europos triukšmo vertinimo metodų (CNOSSOS-EU, angl. k. *Common Noise Assessment Methods in Europe*) projektą, siekiant sukurti suderintą vertinimo metodiką visiems kelių, geležinkelių ir pramonės triukšmo ir lėktuvų triukšmo žemėlapiams;

32. siūlo Komisijai, nuodugniai įvertinus poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, nustatyti PSO sveikatos rekomendacijomis paremtas orientacines ir tikslines vertes, įpareigojant valstybes nares imtis veiksmų, kai tik pasiekiamas tam tikras triukšmo lygis;

33. atsargiai vertina Europos triukšmo standartus, jeigu jie atsiejami nuo nuoseklios triukšmo valdymo politikos. Vietos ir regionų valdžios institucijos privalo taikyti šiuos Europos standartus, nors priemonės, kuriomis jos turi remtis, neretai yra nepakankamos. Šiuos imisijos standartus reikia taikyti kartu su bendra Europos triukšmo politika, aiškiai susiejančia išmetamųjų teršalų ir imisijos politiką. Komitetas siūlo imtis šių veiksmų:

- parengti teminę triukšmo mažinimo strategiją, kurioje būtų apibrėžta Europos triukšmo valdymo politika (tvarkaraštis, priemonės, vertinimo terminai),
- suderinti aplinkos triukšmo direktyvos užmojų mastą su Europos triukšmo mažinimo pradedant nuo jo šaltinio priemonėmis,
- sukurti ES išmetamųjų teršalų politiką iki direktyvos peržiūros, kadangi prireiks keleto metų, kad būtų galima pajusti triukšmo mažinimo pradedant nuo jo šaltinio priemonių poveikį,
- peržiūrėti Aplinkos triukšmo direktyvą;

34. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu sugrąžinti Žaliojoje knygoje dėl būsimos triukšmo politikos jau nustatytas orienta-

cines ribines vertes, kurių neliko dabartinėje direktyvoje ir kurios naujausiuose PSO tyrimuose patvirtintos kaip apsaugos tikslai, ir į tai, kad įvairių šaltinių keliamas triukšmas yra kumuliacinio pobūdžio ir, kad planuojant naujus projektus reikėtų remtis ilgalaikiais PSO nustatytais tikslais;

35. rekomenduoja labiau derinti triukšmo ir oro kokybės politiką (ir ES direktyvoje dėl oro kokybės, ir Aplinkos triukšmo direktyvoje numatomi išipareigojimai, susiję su veiksmų planais), kadangi tai padėtų padidinti bendrų politinių veiksmų efektyvumą;

36. siūlo, išsamiai įvertinus poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, nustatyti triukšmo poveikio mažinimo tikslus, panašius į tuos, kurie yra nustatyti atmosferos ir klimato taršai, numatant tikslą iki 2023 m. sumažinti žmonių, kurie naktimis kenčia 55 dB triukšmą, skaičių bent 15 proc.;

37. mano, kad ateityje sudarant triukšmo žemėlapius reikėtų pagalvoti apie L_{DVN} rodiklio sumažinimą iki 40 dB, o L_{NAKTIS} – iki 35 dB;

38. prašo išaiškinti kai kurias direktyvos sąvokas, pirmiausia, kas yra „aglomeracija“ ir „tyliosios zonos“;

D. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo

39. atkreipia dėmesį į tai, kaip svarbu suteikti regionų ir vietos valdžios institucijoms finansinę paramą ir techninę pagalbą, taip pat papildomas ES ir nacionalines priemones, kad būtų galima įgyvendinti ES triukšmo valdymo politiką;

40. primena, kaip naudinga būtų sukurti regionų ir vietos valdžios institucijoms visomis kalbomis informaciją teikiantį tinklą, kuriame jos galėtų keistis informacija, patirtimi ir perimti viena iš kitos geriausią praktiką;

41. rekomenduoja labiau ir geriau informuoti vietos ir regionų valdžios institucijas, taip pat pasirūpinti paramos priemonėmis ir patarti, kaip bendruose žemėlapiuose pavaizduoti bendrą skirtingų šaltinių triukšmą. Vadovaujantis subsidiarumo principu, kiekviena vietos valdžios institucija turi pati nuspręsti, kaip geriausia vykdyti informavimo kampanijas;

42. siūlo pradėti regionines ir vietos švietėjiškas ir informavimo kampanijas, skirtas triukšmo problemoms, ir rengti viešas konsultacijas ir klausymus, stengiantis kiek galima geriau supažinti su situacija ir išaiškinti problemą žmonėms;

43. siūlo vietos ir regionų valdžios institucijoms, vietos nevyriausybinėms organizacijoms ir piliečių asociacijoms dažniau užmegzti partnerystę, ypač steigiant prizus ir apdovanojimus – tai atkreiptų dėmesį į visoje ES įgyvendinamas kūrybingas ir ekonomiškai priimamas;

E. Baigiamosios rekomendacijos

44. pabrėžia, kad ribinės triukšmo vertės yra būtinos tiek užtikrinant aukštą apsaugos lygį, tiek siekiant užkirsti kelią konkurencijos iškraipymui bendrojoje rinkoje prisidengiant apsaugos nuo triukšmo taisyklėmis. Tačiau, nustatant orientacines ir (arba) tikslines vertes, įgyvendinant direktyvą ir svarstant galimybę pradėti taikyti papildomas priemones už ribinių triukšmo verčių viršijimą, reikia laikytis subsidarumo principo.

Tokias priemones reikėtų įgyvendinti atsižvelgiant į poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, skirtingas klimato (ir ne tik) sąlygas Europoje;

45. pažymi, koks svarbus yra proporcingumas – papildomas sąnaudas ir administracinę naštą bendrovėms ir valstybės įstaigoms turi atsverti nauda aplinkai.

2012 m. vasario 16 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. Aukštojo mokslo modernizavimas

(2012/C 113/09)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina Europos Komisijos ketinimą aktyviau remti aukštojo mokslo institucijas ir įvairias nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijas įgyvendinant aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkę,
- pritaria Europos Komisijai, kuri teigia, kad bendros investicijos į aukštąjį mokslą Europoje yra per mažos, ir pripažįsta, kad ne tik valstybės narės, bet ir daugeliu atvejų regionų valdžios institucijos turėtų prisiimti didesnę atsakomybę ir didinti valstybės investicijas į aukštąjį mokslą,
- ragina Europos Komisiją sudarant konkrečias programas ir nustatant veiksmų gaires skirti daugiau dėmesio vienam iš jos pačios valstybėms narėms ir aukštojo mokslo institucijoms nustatytų prioritetų, būtent didinti aukštosiose mokyklose besimokančių asmenų skaičių ir stiprinti aukštojo mokslo socialinį matmenį,
- mano, kad aukštojo mokslo aktualumą galima būtų vertinti ir pagal tai, kaip aukštojo mokslo institucijoms sekasi tenkinti įprastus regionų ar vietos poreikius ir taip prisidėti prie regiono ir vietos vystymosi,
- pažymi, kad būtina dar daug nuveikti siekiant išplėsti ir stiprinti besimokančiųjų judumo ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo galimybes ir taip sukurti didesnę pridėtinę tokių galimybių vertę,
- dar kartą atkreipia dėmesį, kad švietimo ir mokymo srityje, kaip ir jaunimo bei užimtumo politikoje, vietos ir regionų valdžios institucijos turi daug įgaliojimų, ir pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi atlikti gyvybiškai svarbų vaidmenį įgyvendinant aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkę visapusiškai laikantis subsidiarumo principo.

Pranešėja

Mia DE VITS (BE / ESP), Flandrijos parlamento narė

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo darbotvarkė. Ekonomikos augimo ir užimtumo rėmimas“

COM(2011) 567 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS**REGIONŲ KOMITETAS****1. Bendros pastabos**

1. teigiamai vertina komunikatą „Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo darbotvarkė. Ekonomikos augimo ir užimtumo rėmimas“, kuriame Europos Komisija nurodo pagrindinius politinius tikslus, kuriuos būtina įgyvendinti reformuojant aukštąjį mokslą. Komitetas palankiai vertina Europos Komisijos ketinimą suteikti naują postūmį Bolonijos procesu, Europos aukštojo mokslo erdvės ir Europos mokslinių tyrimų erdvės sukūrimu pradėtoms, tačiau dar tikrai nebaigtoms reformoms, taip pat džiaugiasi, kad Komisija šioms reformoms skiria svarbią vietą strategijoje „Europa 2020“ ir jos pavyzdinėse iniciatyvose;

2. pritaria Europos Komisijos pozicijai, prisiimtai komunikate, kur pirmiausia trumpai išdėstomi pagrindiniai politiniai tikslai, kuriuos valstybės narės ir aukštojo mokslo institucijos raginamos įgyvendinti iki šio dešimtmečio pabaigos, o vėliau nurodoma, kaip Komisija galėtų padėti joms įgyvendinti šią aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkę;

3. mano, kad nors šios srities uždaviniai ir politiniai sprendimai peržengia nacionalines sienas, atsakomybė dėl aukštojo mokslo – politikos srities, kurioje ES turi koordinavimo ir rėmimo kompetenciją – reformos įgyvendinimo iš esmės tenka valstybėms narėms ir aukštojo mokslo institucijoms. Komitetas dar kartą atkreipia dėmesį, kad švietimo ir mokymo srityje, kaip ir jaunimo bei užimtumo politikoje, vietos ir regionų valdžios institucijos turi daug įgaliojimų, ir pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi atlikti gyvybiškai svarbų vaidmenį įgyvendinant aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkę visapusiškai laikantis subsidiarumo principo;

4. pažymi, kad siūloma aukštojo mokslo modernizavimo strategija nekelia jokių klausimų dėl jos atitikties subsidiarumo ir proporcingumo principams;

5. pabrėžia, kad švietimas, įskaitant aukštąjį mokslą, visų pirma turi suteikti žmonėms platų bendrą pagrindą optimaliai ugdyti savo gabumus ir tapti atviroms, stiprioms ir įvairiapusėms asmenybėms, gebančioms prisiimti išpareigojimus visuomenei. Švietimo ekonominė vertė yra neiginčiama, tačiau tai nėra vienintelė jo vertė. Švietimą vertinti tik ekonominiu

požiūriu yra neišvengiamai neteisinga, nors tam tikromis konkrečiomis aplinkybėmis toks vertinimas atrodytų pagrįstas ar netgi būtinas;

6. nepaisant to, visiškai pritaria tam, kad siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo Europoje, švietimui ir mokymui turi būti suteiktas svarbus vaidmuo, ir atkreipia dėmesį, kad dar nepakankamai išnaudotos Europos aukštojo mokslo institucijų galimybės šį vaidmenį visuomenėje atlikti;

2. Svarbiausi valstybių narių ir aukštojo mokslo institucijų siekiai

2.1. *Didinti aukštųjų mokyklų absolventų skaičių, kad Europoje pakaktų aukštąjį mokslą įgijusių asmenų ir mokslo darbuotojų*

7. pritaria išvadoms, kad iki 2020 m. Europoje reikia pasiekti, kad aukštąsias mokyklas ar lygiavertes studijas baigtų 40 proc. jaunų žmonių – taip pasieksime numatytą ir būtiną daug žinių reikalaujančių darbo vietų augimą, atversime jaunimui geresnes kokybiškų darbo vietų perspektyvas ir tokiu būdu kovosime, visų pirma, su jaunimo, nedarbu;

8. yra įsitikinęs, kad jei aukštojo mokslo institucijos plačiai naudotų novatoriškus IRT sprendimus, tai galėtų padėti užtikrinti didesnę aukštojo mokslo prieinamumą ir padidinti, pavyzdžiui, studentų iš retai apgyvendintų vietovių, salų, kalnų vietovių arba atokiausių regionų skaičių;

9. ypač pritaria pozicijai, kad reikia dėti pastangas į aukštąsias mokyklas pritraukti įvairesnių visuomenės grupių ir apgailėstauja, kad kai kurios gyventojų grupės nepakankamai atstovaujamos aukštajame moksle. Komitetas pabrėžia, kad toks nepakankamas atstovavimas – t. y. kai kurių gyventojų grupių atstovų yra labai mažai tarp besimokančių aukštosiose mokyklose ir dar mažiau tarp šiose institucijose dirbančių dėstytojų – yra ne tik socialinė problema, bet ir ekonominiu požiūriu gabumų švaistymas;

10. todėl siūlo stebėti ne tik kaip valstybėms narėms sekasi didinti aukštųjų mokyklų studentų ir visų pirma sėkmingai aukštąjį išsilavinimą įgyjančių asmenų skaičių, bet ir kaip joms pavyksta pritraukti vadinamus „netradicinius“ arba per menkai atstovaujamoms grupėms priklausančius asmenis ir taip pakeisti tradicinių vaidmenų modelius ir kovoti su stereotipiniu studijų pasirinkimu, o tuo pačiu segregacija darbo rinkoje. Atsižvelgdamas į demografinius pokyčius, Komitetas mano, kad pasiekti būtiną tikslą – iš esmės padidinti aukštosiose mokyklose besimokančiųjų asmenų skaičių – pavyks tik tuo atveju,

jei valstybės narės ir aukštojo mokslo institucijos į savo aukštojo mokslo politiką įtrauks socialinį matmenį. Regionų komitetas mano, kad būtina nustatyti konkrečius šios srities socialinius tikslus, priderintus pagal kiekvienos valstybės narės ir jos regionų specifiką, tačiau pabrėžia, kad didesniai besimokančių asmenų skaičiui taip pat reikalingas didesnis Europos aukštojo mokslo institucijų finansavimas, nes tik taip bus galima užtikrinti aukščiausius mokslinių tyrimų ir mokymo standartus;

11. pritaria Europos Komisijos raginimui skirti finansinę paramą studentams iš mažas pajamas gaunančių šeimų. Turėdamas omenyje šias šeimas, Regionų komitetas pagrįstai nerimauja dėl kai kurių valstybių narių sprendimų ir ketinimų padidinti mokestį už mokslą, nepaisant to, kad visos valstybės narės ratifikavo Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, kurio 13 straipsnyje numatyta, *inter alia*, kad „aukštasis mokslas turi būti vienodai prieinamas visiems pagal kiekvieno gabumus, imantis visų reikiamų priemonių, visų pirma palaipsniui įvedant nemokamą mokslą“. Komitetas baiminasi, kad šiuo metu, kai daugelis studentų ir jų šeimų kenčia nuo ekonomikos ir finansų krizės padarinių, padidinus mokestį už mokslą, studentams padidės finansinės kliūtys siekti aukštojo mokslo;

12. atkreipia dėmesį, kad norint siekti aukštojo mokslo ir sėkmingai įgyti aukštąjį išsilavinimą, svarbios ne tik finansinės galimybės. Lemiamą vaidmenį gali atlikti ir kiti veiksniai, pavyzdžiui, studijų srities pasirinkimas, tinkamas išankstinis pasirengimas, išlyginamosios studijos, kai tokio pasirengimo trūksta, profesinis orientavimas renkantis studijas ir profesiją, perorientavimas tinkamu laiku į kitą, tinkamesnę studijų sritį, kad sumažėtų pavojus nebaigti aukštojo mokslo, labiau į studento poreikius orientuotas mokymas ir kt. Komitetas ragina valstybes nares ir aukštojo mokslo institucijas šiems klausimams skirti būtina dėmesį. Komitetas apgailestauja, kad informacija apie pirmiau minėtais klausimais vykdomą politiką nėra sistemingai kaupiama ir pateikiama valstybėms narėms, kaip tai daroma kitais su aukštojo mokslo susijusiais klausimais, ir mano, kad reikia suteikti tinkamą paramą pagal Bolonijos procesą šiuo metu kuriamam Europos aukštojo mokslo socialinio matmens stebėsenos centrui;

13. teigiamai vertina Europos Komisijos siūlomas priemones, pavyzdžiui, kurti nacionalines kvalifikacijų sistemas, kurios užtikrintų aiškias ir, prireikus, papildomas galimybes pereiti iš vieno kvalifikacijos lygmens į kitą arba kuriomis dėmesys būtų sutelktas veikiau į realius mokymosi rezultatus ir įgytas žinias ir įgūdžius (visų pirma pripažįstant kitoje šalyje įgytą išsilavinimą ar anksčiau įgytus įgūdžius, įskaitant tuos, kurie įgyti per savišvietą ir neformalų mokymąsi), o ne į tradicinius ir formalius kriterijus, pavyzdžiui, studijų trukmę ir pagal programą numatytą paskaitų valandų skaičių. Komitetas laikosi nuomonės, kad tokio pobūdžio priemonės gali būti veiksmingos siekiant tiksliau įvertinti asmenų įgytus įgūdžius ir nukreipti juos į tinkamą lygį arba pasiūlyti tinkamą ir prieinamą kelią į aukštesnę kvalifikaciją;

14. primygtinai prašo Europos Komisijos ir toliau nuosekliai laikytis pažangaus požiūrio į lanksčius mokymosi modelius ir

būdus, taip pat taikant dabar galiojančią ir rengiant naują direktyvą dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo;

2.2. Didinti aukštojo mokslo kokybę ir aktualumą

15. pritaria tam, kad glaudesni santykiai su darbo rinka ir su darbo rinkos institucijomis būtų labai naudingi aukštajam mokslui, turint omenyje, kad vienas aukštojo mokslo tikslų – perduoti žinias ir ugdyti svarbiausius universaliuosius gebėjimus, reikalingus sėkmingam aukšto kvalifikacijos darbui. Be to, Komitetas mano, kad darbo tinka galėtų priimti daugiau įsipareigojimų aukštojo mokslo srityje, visų pirma pasiūlyti studentams ir dėstytojams pakankamai kokybiškų stažuotčių, palaikyti dialogą su aukštojo mokslo institucijomis dėl būsimų darbo vietų ir su tuo susijusių išsilavinimo reikalavimų, pasinaudoti bendrais perduodamais dėstytojų gebėjimais ir kt. Taip pat reikėtų, kad daugiau įmonių ir universitetų užmegztų partnerystę mokslinių tyrimų tikslais;

16. yra įsitikinęs, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, kurios paprastai palaiko puikius ryšius ir su aukštojo mokslo institucijomis, ir su darbo rinka, turi geriausias galimybes skatinti ir palaikyti tokį dialogą;

17. mano, kad aukštojo mokslo aktualumą galima būtų vertinti ir pagal tai, kaip aukštojo mokslo institucijoms sekasi tenkinti įprastus regionų ar vietos poreikius ir taip prisidėti prie regiono ir vietos vystymosi. Komiteto nuomone, šios gilios regioninės šaknys yra vienas iš būdų aukštojo mokslo institucijoms pritaikyti savo misiją ir strateginius prioritetus bei siekti kompetencijos. Todėl Komitetas pabrėžia ir palaiko Europos aukštųjų mokyklų įvairovę ir savitumą;

18. ragina visose Europos aukštojo mokslo institucijose plačiai diegti IRT technologijas. Jei aukštojo mokslo institucijos ir atitinkamos nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos sukurtų bendrą IT platformą, būtų galima padidinti aukštųjų mokyklų absolventų skaičių;

2.3. Didinti kokybę pasitelkiant judumą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą

19. pritaria, kad gerai apgalvota judumo strategija ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas yra labai svarbūs švietimo kokybei ir įvairiapusiam žmonių, galinčių šiomis galimybėmis pasinaudoti, asmeniniam tobulėjimui. Komitetas pripažįsta, kad valstybės narės ir aukštojo mokslo institucijos pasiekė didelės pažangos judumo ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo srityje. Didžiulį teigiamą poveikį padarė Erasmus programa, o Bolonijos procesas dar labiau jį sustiprino. Šios programos ir bendradarbiavimas turi neįkainojamą vertę, kadangi padeda kurti aiškų ir teigiamą Europos įvaizdį daugelio Europos piliečių akyse;

20. vis dėlto pažymi, kad būtina dar daug nuveikti siekiant išplėsti ir stiprinti besimokančiųjų judumo ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo galimybes ir taip sukurti didesnę pridėtinę tokių galimybių vertę. Europos Komisija teisingai išvardija įvairiuose politikos lygmenyse esamas kliūtis, kurias dažnai lemia šalių specifika. Regionų komiteto nuomone, nors padėtis sudėtinga, tai neturėtų trukdyti valstybėms narėms, vietos ir regionų valdžios institucijoms ir aukštojo mokslo institucijoms nedelsiant pradėti spręsti šias problemas pagal savo kompetenciją;

21. ragina visose aukštojo mokslo institucijose naudoti diplomo priedus, nes tai labai svarbus žingsnis diplomų palyginamumo ir lengvesnio jų pripažinimo link;

22. atkreipia dėmesį, kad vykdoma nemažai aukštojo mokslo tarpvalstybinio kokybės užtikrinimo iniciatyvų, ir, atsižvelgdamas į jų struktūrinių poveikį valstybių narių ir atitinkamų regionų aukštojo mokslo sistemoms, norėtų, kad tokios pat iniciatyvos būtų įgyvendinamos ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo srityje;

23. ragina atitinkamas nacionalinės valdžios institucijas (daugeliu atvejų tai vietos ir regionų valdžios institucijos) supaprastinti ir paspartinti akademinį kvalifikacijų pripažinimą, kad būtų pašalinta nemaža kliūtis studentų ir akademinės bendruomenės atstovų judumui. Dėl šios kvalifikacijos pripažinimo procedūros jos prašantis asmuo neturėtų patirti pernelyg didelių išlaidų ir ji neturėtų trukti ilgiau nei keturis mėnesius;

2.4. Plėtoti žinių trikampį

24. visiškai sutinka, kad būtina plėtoti ir geriau naudoti žinių trikampį – švietimą, mokslinius tyrimus ir verslą, ir visiškai pritaria Europos Komisijos vertinimui, kad aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijos gali paspartinti vietovių, kuriose jos įsikūrusios, ekonominę vystymąsi, padėti išnaudoti regiono privalumus pasauliniu lygmeniu ir tapti žinių tinklo centrais, kurie būtų naudingi vietos ekonomikai ir visuomenei;

25. pripažįsta, kad pirmiau pateiktų teiginių pagrindimas pasitvirtina dar labiau, kai vietos ir regionų valdžios institucijos teikia strateginę paramą laisvai pasirinkdamos tam tikrą skaičių prioritetinių veiklos sričių pagal konkrečius regiono privalumus ir poreikius. Reikėtų itin skatinti formuoti žinių ir inovacijų branduolius kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis, universitetais ir vietos įmonėmis, įskaitant neseniai pradėjusias veikti įmones;

26. atkreipia dėmesį, kad Europos Komisijos komunikate daug dėmesio skiriama verslui, galimybėms kurti paklausias prekes ir paslaugas, taip pat žinių rinkai. Komitetas pabrėžia, kad aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijos turi socialinę pareigą viešojo sektoriaus institucijoms ir pelno nesiekiančiam sektoriui, pavyzdžiui, (privalomo) švietimo, medicinos bei paramedicinos bei socialinių ir globos paslaugų įstaigoms;

2.5. Gerinti valdymą ir finansavimą

27. pritaria Europos Komisijai, kuri teigia, kad bendros investicijos į aukštąjį mokslą Europoje yra per mažos, ir pripažįsta, kad ne tik valstybės narės, bet ir daugeliu atvejų regionų valdžios institucijos turėtų priimti didesnę atsakomybę ir didinti valstybės investicijas į aukštąjį mokslą. Todėl Regionų komitetas ragina valstybes nares ir, kai būtina, regioninės valdžios institucijas nepaisant biudžeto problemų nerizikuoti ateitimi ir ilgainiui didinti investicijas, o ne mažinti išlaidas sektoriuose, kurie turi lemiamos reikšmės ekonomikos augimui ateityje. Komitetas mano, kad Europos Komisija praktinių priemonių šiuo klausimu galėtų imtis per Europos semestro programą užtikrindama, kad nebus taupoma strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimui svarbiausių sektorių sąskaita;

28. laikydamasis požiūrio, kad švietimas yra viešoji gėrybė, pritaria Europos Komisijos pozicijai, kad tvarios aukštojo mokslo sistemos pagrindas yra ir ateityje negincijamai turi būti valstybės investicijos;

29. pritaria pastangoms diversifikuoti finansavimą, pavyzdžiui, kurti viešojo ir privataus sektorių partnerystes infrastruktūrai finansuoti, tačiau perspėja, kad dėmesį sutelkus į vieną iš galimų alternatyvių finansavimo šaltinių, t. y. į finansavimą privačiomis lėšomis, gautomis padidinus mokestį už mokslą, gali išaugti namų ūkių sunkumai. Komitetas baiminasi, kad dėl namų ūkių sunkumų sumažės studijuojančiųjų skaičius ir atsiras nepageidaujamų pokyčių studentų bendruomenės socialinėje struktūroje, taip pat edukacinio judumo srautai tarp valstybių narių ir regionų taps netolygūs arba šis netolygumas sustiprės. Siekiant visiems sudaryti lygias galimybes ir užtikrinti kompetenciją, reikėtų apsvarstyti, kaip būtų galima gerinti stipendijų ir paskolų studijoms politiką, kuri remtųsi pajamų ir mokslo rezultatų kriterijais;

30. pritaria tam, kad būtų kuriami nauji ir tobulinami esami finansavimo mechanizmai, kuriais skatinama siekti veiklos rezultatų, remti įvairias strategines galimybes, skatinti institucijų specializacijos įvairovę ir visų rūšių kompetenciją. Tačiau patirtis rodo, kad tokie mechanizmai turi būti taikomi apgalvotai ir atsargiai, visų pirma siekiant, kad pasirinktas finansavimo būdas ir taikomi rodikliai iš tiesų padėtų pasiekti laukiamų rezultatų ir kad būtų tinkamai puoselėjama norima mokslo institucijų įvairovė ir įvairovė pačiose institucijose;

31. atkreipia dėmesį, kad didesnis aukštojo mokslo institucijų savarankiškumas neatleidžia jų nuo atsakomybės ar atsakomybės savo teritorijos, kurioje vykdo veiklą, atžvilgiu. Vis dėlto Komitetas pripažįsta, kad didesnis aukštojo mokslo institucijų savarankiškumas dažnai turi teigiamos įtakos ir padeda pritraukti privačių lėšų, taigi prisideda ir prie siekio didinti investicijas į aukštąjį mokslą;

3. ES indėlis: skaidrumo, diversifikavimo, judumo ir bendradarbiavimo rėmimo priemonės

32. palankiai vertina Europos Komisijos ketinimą aktyviau remti aukštojo mokslo institucijas ir įvairias nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijas įgyvendinant aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkę. Komitetas mano, kad įvairiomis formomis teikiama parama yra labai svarbi siekiant sėkmingos ir būtinos įvairių valdžios institucijų ir aukštojo mokslo institucijų projektų konvergencijos, kartu išlaikant norimą įvairovės ir specializacijos lygį;

33. ragina Europos Komisiją sudarant konkrečias programas ir nustatant veiksmų gaires skirti daugiau dėmesio vienam iš jos pačios valstybėms narėms ir aukštojo mokslo institucijoms nustatytų prioritetų, būtent didinti aukštosiose mokyklose besimokančių asmenų skaičių ir stiprinti aukštojo mokslo socialinį matmenį;

3.1. Reformas grįsti faktais, analize ir skaidrumu

34. atkreipia dėmesį į Bolonijos procesą, kuris parodė, kad labai naudingos gali būti reformos projektų pažangos stebėsenai naudojamos santykinai paprastos palyginamosios suvestinės, kuriose pateikiama daug naudingos informacijos ir kurios žadina susidomėjimą, todėl siūlo naudoti daugiau tokio pobūdžio priemonių. Tačiau Komitetas pabrėžia, kad valstybių narių lygmeniu naudojamos tokio pobūdžio suvestinės dažnai neatspindi skirtingos veiksmų raidos įvairiuose regionuose ir todėl negalima teisingai įvertinti vietos ir regionų valdžios institucijų vykdomos politikos, visų pirma tuose sektoriuose, kuriuose didžioji dalis vykdomų veiksmų ar netgi visi veiksmai priklauso jų išskirtinei kompetencijai;

35. remia Europos Komisijos „U-Map“ projektą, kurio tikslas – gerinti žinias apie įvairias aukštojo mokslo institucijų specializacijas, ir projektą „U-Multirank“, kuris yra aukštojo mokslo institucijų reitingavimo pagal įvairius rezultatus ir informacijos priemonė. Kartu reikėtų pasirūpinti, kad aukštojo mokslo institucijoms pernelyg neišaugtų su tuo susijusi papildoma administracinė našta. Savaimė suprantama, kad gilios tradicijos regione ir dalyvavimas vietos bendruomenės gyvenime turės būti vieni iš aukštojo mokslo institucijų reitingavimo ir klasifikavimo parametrai;

36. teigiamai vertina Europos Komisijos ketinimą bendradarbiaujant su Eurostatu rinkti duomenis apie edukacinį judumą aukštosiose mokyklose ir apie aukštąjį mokslą baigusiu asmenų užimtumą. Komitetas atkreipia dėmesį, kad tokio pobūdžio informacija labai vertinga ne tik studentams ir aukštųjų mokyklų absolventams, ji gali būti naudinga ir baigiamųjų klasių moksleiviams renkantys studijų sritį ir mokslo įstaigą;

37. ragina Europos Komisiją prieš kuriant Europos aukštojo mokslo registrą apsvastyti ir tiksliai apibrėžti tikslus ir atidžiai

ištirti, ar jų negalima būtų pasiekti kitomis, esamomis iniciatyvomis;

3.2. Skatinti judumą

38. visiškai pritaria siekiui skatinti judumą ir šiuo atžvilgiu atkreipia Europos Komisijos dėmesį į vis dar aktualias pastabas, kurias Komitetas pateikė savo 2011 m. sausio 27 ir 28 d. nuomonės dėl pavyzdinės iniciatyvos „Judus jaunimas“ skyriuje „Su judumu susijusios iniciatyvos“⁽¹⁾;

39. taip pat yra įsitikinęs, kad daugiau dėmesio skiriant kalbų mokymuisi ne tik padaugės mainų galimybių, bet ir pagerės jų kokybė, ir mano, kad šioje srityje Europos Komisija galėtų teikti paramą; primena Europos daugiakalbystės politikos tikslą – kiekvienas europietis be gimtosios kalbos turėtų mokėti dar dvi kalbas;

40. pritaria Europos Komisijos pageidavimui visiems studentams, neatsižvelgiant į jų socialinę kilmę, sudaryti geresnes galimybes įgyti magistro laipsnį kitoje valstybėje narėje, ir patvirtina, kad šios kategorijos studentams reikia didesnės finansinės paramos. Komitetas susipažino su Europos Komisijos pasiūlymu kartu su Europos investicijų banku sukurti ES lygmens studentų paskolų garantijų sistemą. Nei viena iš šių dviejų priemonių neturi sukurti prielaidų judumo galimybėms tapti komercine preke. Ši priemonė turi būti kuriama kaip papildanti esamas ir jau seniai savo naudingumą įrodžiusias stipendijų programas, pavyzdžiui, Erasmus⁽²⁾;

41. apgailestauja, kad nepakankamas nacionalinių paskolų judumas mažina studentų judumą. Komitetas primygtinai rekomenduoja nustatyti reikalavimą, kad paskolos ir stipendijos būtų teikiamos nediskriminuojant dėl pilietybės;

42. pripažįsta, kad kai kurių specialybių atstovų judumo srantai gali tapti iššūkiu kai kurioms šalims ir, kartais dar didesniu mastu, kai kuriems regionams. Išsilavinimo, kuris suteikia teisę teikti tam tikras paslaugas, pavyzdžiui, medicinos srityje, atveju Komitetas pritaria, kad reikia leisti nustatyti tokias prieigos sąlygas, kokių reikia norint užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą regione, atsižvelgiant į regiono lygmenį. Be to, Komitetas pasirengęs padėti nuodugniai ištirti šį klausimą ir ieškoti ilgalaikių sprendimų, kurie tenkintų visus suinteresuotuosius subjektus ir išsaugotų Europos *acquis*;

43. įsitikinęs, kad reikia imtis konkrečių priemonių siekiant visiems besimokantiems užtikrinti vienodas judumo mokymosi tikslais galimybes nepriklausomai nuo jų socialinės ir ekonominės padėties ar jų kilmės regiono geografinės padėties;

⁽¹⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽²⁾ Žr. 2011 m. sausio 27–28 d. 88-ojoje plenarinėje sesijoje priimtos Regionų komiteto nuomonės „Judus jaunimas“ (CdR 292/2010 fin) 20 punktą.

44. taip pat pripažįsta, kad tam tikrų tarpvalstybinio mokymo rūšių, kurios siūlomos pagal franšizės susitarimus, kokybės lygis kelia susirūpinimą, ir ragina visas valstybes narės imtis reikiamų priemonių, pavyzdžiui, užtikrinant savo aukštojo mokslo įstaigų, teikiančių mokymo paslaugas už savo valstybės ribų, mokymo kokybės kontrolę, kad visos valstybės narės galėtų visiškai pasitikėti viena kitos institucijomis;

45. pripažįsta, kad tarpvalstybiniam mokslininkų judumui vis dar esama per daug kliūčių, ir ragina valstybes narės iniciatyviai užtikrinti geresnį papildomų lengvatų ir socialinių išmokų reglamentavimą, kad mokslininkai būtų labiau apsaugoti buvimo užsienyje laikotarpiu ir todėl noriau dalyvautų tarpvalstybinio judumo programose;

3.3. *Siekti, kad aukštasis mokslas būtų inovacijų, darbo vietų kūrimo ir galimybių įsidarbinti pagrindas*

46. tikisi, kad bus priimta Strateginė inovacijų darbotvarkė ir kad bus galima kuo skubiau pasistūmėti į priekį nustatant Europos inovacijų instituto vystymo prioritetus ir siūlant kurti naujas žinių ir inovacijos bendrijas (ŽIB);

47. susidomėjęs stebi universitetų ir įmonių „žinių sąjungų“ sudarymo procesą ir mano, kad būtų naudinga, o gal net būtina, panašias universitetų sąjungas kurti su pelno nesiekiančiomis įstaigomis ir organizacijomis. Šiuo atveju Komitetas pirmiausia galvoja apie Europai kylančius iššūkius, pavyzdžiui, visuomenės senėjimą ir jaunų žmonių skaičiaus mažėjimą, daugiakultūrę visuomenę ir klimato kaitą;

48. pritaria Komisijos iniciatyvai sukurti kokybišką stažuotių sistemą ir mano, kad Komisija ir valstybių narių nacionalinės, regionų arba vietos valdžios institucijos turėtų aktyviai stebėti šios sistemos įgyvendinimą. Siūlymas sukurti vieną centralizuotą platformą, kurioje būtų skelbiama apie laisvas stažuotių vietas visoje Europoje, gali būti puikus būdas informuoti apie stažuotių pasiūlymus ir paskatinti jaunus žmones pateikti paraiškas dėl stažuotių kitoje valstybėje narėje;

3.4. *Remti Europos aukštojo mokslo internacionalizavimą*

49. pritaria Europos Komisijai, kad internacionalizavimas ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas negali apsiriboti Europos Sąjunga ir kad didžiulių galimybių esama ir už jos ribų. Šiuo aspektu Komitetas ypač pabrėžia didžiulį potencialą, slypintį kaimyninių regionų, kurių vienas yra Europos Sąjungoje, o kitas už jos ribų, bendradarbiavime. Šioje srityje ES turėtų skatinti Europos universitetų ir trečiųjų šalių aukštojo mokslo centrų bendradarbiavimą, siekiant, *inter alia*, gerinti jų valdymą ir tobulinti mokymo programas pasinaudojant mūsų centrų sukaupta patirtimi. Todėl reikėtų skatinti pasienio regionų ir kaimyninių trečiųjų šalių universitetų studentų ir dėstytojų judumą ir mainų programas, kadangi tai priemonė toms šalims perduoti gerąją patirtį;

50. tikisi konkretesnių pasiūlymų, kaip Europos Komisija numato remti Europos aukštojo mokslo institucijų veiksmus kuriant ir vystant internacionalizavimo strategiją, bei tikisi, kad šiuo klausimu ji užmegs dialogą su visais suinteresuotaisiais subjektais. Komitetas pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat turės dalyvauti šiame dialoge, nes aukštojo mokslo institucijų internacionalizavimo strategijos dažnai glaudžiai susijusios su regionų, kuriuose tos institucijos įsikūrusios, vystymo strategijomis;

3.5 *Stiprinti ilgalaikį ES finansavimo poveikį ir papildomumą*

51. pritaria siūlymui nuo 2014 m., kai bus pradėta įgyvendinti programa „Erasmus visiems“, toliau didinti dabar vykdomų švietimo, mokymo ir jaunimo programų finansavimą bei supaprastinti jų administracinį valdymą. Komitetas tikisi, kad ši nauja programa ne tik išplės įvairias mainų ir bendradarbiavimo galimybes, bet ir pagerins jų kokybę;

52. taip pat entuziastingai priima Europos Komisijos pasiūlymą visas dabartines Europos lygmens mokslinių tyrimų ir inovacijų programas sujungti į naują bendrąją programą „Horizontas 2020“;

53. atsižvelgdamas į tai, kad vietos ir regioninių valdžios institucijos yra arčiausiai aukštojo mokslo institucijų, siūlo Europos Komisijai jų paramą raginant aukštojo mokslo institucijas pasinaudoti visomis galimybėmis, kurias suteikia „Erasmus visiems“ ir „Horizontas 2020“ programos;

54. kaip ir ankstesnėse nuomonėse, pabrėžia, kad esamos programos integruoti į naujas reikia apdairiai, kad šios reorganizacijos metu nebūtų prarasti tam tikri vertingi esamų programų elementai;

55. pritaria Europos Komisijai, kuri (aukštąjį) mokslą susieja su ES sanglaudos politika, Europos regioninės plėtros fondu ir Europos socialiniu fondu. Siekiant užtikrinti, kad naudos gavėjai šių fondų paramą panaudotų kuo veiksmingiau ir naudingiau, Komitetas ragina Europos Komisiją iniciatyviai ieškoti įvairiose valstybėse narėse ir regionuose sukaupų geriausios praktikos pavyzdžių ir juos plačiai skleisti;

3.6. *Tolesni žingsniai siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio Europos aukštojo mokslo*

56. tikisi, kad, sudarydama konkrečias programas ir nustatydama veiksmų gaires, Europos Komisija nuolat palaikys jau pradėtą ir vertingą dialogą su visais suinteresuotaisiais subjektais, įkaitant vietos ir regionų valdžios institucijas;

57. susipažino su pasiūlymu suburti aukšto lygio grupę, kuriai būtų pavesta analizuoti svarbiausius aukštojo mokslo modernizavimo aspektus, ir labai tikisi, kad, sudarydama šią grupę, Europos Komisija atsižvelgs į konkrečius iššūkius, kuriuos ji paminėjo savo komunikate; prašo, kad šioje aukšto lygio grupėje būtų ir Regionų komiteto atstovų;

58. ragina, kad Europos Komisija, sudarydama modernizavimo darbotvarę, pagalvotų apie tai, kad būtina užtikrinti visų šiai darbotvarkei aktualių pavyzdinių iniciatyvų sinergiją, ir atsižvelgtų į Regionų komiteto parengtas nuomones dėl šių pavyzdinių iniciatyvų.

2012 m. vasario 16 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė

(2012/C 113/10)

REGIONŲ KOMITETAS

- pritaria Komisijos politinei valiai toliau pirmauti kovojant su skurdu pasaulyje, visų pirma prisidėti prie TVT įgyvendinimo nepaisant ekonominės, socialinės ir finansų krizės sąlygų,
- sutinka su Komisija, kad, nors ES jau daug nuveikė siekiant TVT tikslų, jų įgyvendinti dar toli gražu nepavyko, todėl būtina persvarstyti būsimą ES vystymosi politiką,
- dar kartą prašo, kad ES vystymosi politika ir Europos konsensusas būtų persvarstomi atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų vietą, vaidmenį ir pridėtinę vertę šiose politikos srityse; RK įsipareigoja ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su Europos Komisija plėtojant tokių priemonių kaip „Decentralizuoto bendradarbiavimo atlasas“ arba interneto portalas naudojimą ir kartu rengiant konferenciją dėl decentralizuoto bendradarbiavimo,
- reikalauja, kad vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui ES vystymosi politikoje būtų skiriamas didesnis ir išskirtinis dėmesys, kadangi jos yra sukaupusios politinės patirties įgaliojimų decentralizavimo, institucijų stiprinimo ar vietos valdymo klausimais ir gali suteikti didelės pridėtinės vertės trečiosioms šalims minėtose srityse arba strateginiuose sektoriuose, pavyzdžiui, žemės ūkio, žuvininkystės ir akvakultūros, kurie ypač svarbūs įgyvendinant iniciatyvas, kurias ES ketina remti apsirūpinimo maistu saugumo srityje,
- pritaria Komisijai, kad ES turėtų ir toliau pripažinti, kad itin svarbu remti vystymąsi kaimyninėse šalyse ir Užsachario Afrikoje, ir tuo tikslu prašo atsižvelgti į Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėjos (ARLEM) ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) galimybes.

Pranešėjas	Jesús Gamallo ALLER (ES / ELP), Galisijos regiono vyriausybės generalinis direktorius išorės santykiams ir santykiams su Europos Sąjunga
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė“
	COM (2011) 637 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. pripažįsta neseniai paskelbto Komisijos komunikato „ES vystymosi politikos poveikio didinimas. Pokyčių darbotvarkė“ vertę. Šiame komunikate pateikiama įvairių pasiūlymų kaip artimiausiu dešimtmėčiu pagerinti vystomojo bendradarbiavimo politikos poveikį toliau siekiant ES skurdo mažinimo tikslo plėtojant tvarų vystymąsi ir įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus (TVT);

2. pritaria Komisijos politinei valiai toliau pirmuoti kovojant su skurdu pasaulyje, visų pirma prisidėti prie TVT įgyvendinimo nepaisant ekonominės, socialinės ir finansų krizės sąlygų;

3. sutinka su Komisija, kad, nors ES jau daug nuveikė siekiant TVT tikslų, jų įgyvendinti dar toli gražu nepavyko, todėl būtina persvarstyti būsimą ES vystymosi politiką siekiant veiksmingai mažinti skurdą pagalbą šalims partnerėms sutelkiant tose srityse, kuriose ji gali padaryti didžiausią poveikį, ir vystomąjį bendradarbiavimą plėtoti remiant žmogaus teises, demokratiją ir kitus pagrindinius gero valdymo elementus integracinio ir tvaraus augimo sąlygomis;

4. dar kartą prašo, kad ES vystymosi politika ir Europos konsensusas būtų persvarstomi atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų vietą, vaidmenį ir pridėtinę vertę šiose politikos srityse, kaip buvo nurodyta nuomonėse CdR 312/2008 ⁽¹⁾, CdR 116/2010 ⁽²⁾ ir CdR 408/2010 ⁽³⁾; šiuo tikslu ir siekiant skatinti bendradarbiavimą ir sukurti vietos ir regionų valdžios institucijų politinių diskusijų dėl vystomojo bendradarbiavimo forumą, RK įsipareigoja ir toliau glaudžiai bendradarbiauti su Europos Komisija plėtojant tokių priemonių kaip „Decentralizuoto bendradarbiavimo atlasas“ arba interneto portalas naudojimą ir kartu rengiant konferenciją dėl decentralizuoto bendradarbiavimo;

5. teigiamai vertina Komisijos reikalavimą vystymosi procese remtis suinteresuotaisiais subjektais, tačiau apgailestauja, kad nepabrėžiamas išskirtinis vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ir jos tik paminimos kartu su kitomis institucijomis;

6. reikalauja, kad vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui ES vystymosi politikoje būtų skiriamas didesnis ir išskirtinis dėmesys, kadangi jos yra sukaupusios politinės patirties įgaliojimų decentralizavimo, institucijų stiprinimo ar vietos valdymo klausimais ir gali suteikti didelės pridėtinės vertės trečiosioms šalims minėtose srityse arba strateginiuose sektoriuose, pavyzdžiui, žemės ūkio, žuvininkystės ir akvakultūros, kurie ypač svarbūs įgyvendinant iniciatyvas, kurias ES ketina remti apsirūpinimo maistu saugumo srityje. Reikia atsižvelgti į išskirtinę atokiausių regionų padėtį, kadangi jie, atlikdami aktyvių pasienio zonų ir ES platformų pasaulyje vaidmenį, gali padėti padidinti Europos vystymosi politikos veiksmingumą, kaip nurodyta nuomonėje CdR 408/2010;

7. pritaria Komisijai, kad būtina tinkamai parinkti ir derinti politiką, priemones ir išteklius, kad būtų veiksmingai ir efektyviai kovojama su skurdu, ir rekomenduoja nustatyti bendrus kriterijus ir gaires, kuriais remiantis būtų galima įvertinti vystymosi politikos rezultatus ir poveikį. ES turėtų prisidėti prie Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (angl. OECD) Paramos vystymuisi komiteto ir kitų tarptautinių subjektų veiklos;

Žmogaus teisės, demokratija ir kiti svarbiausi gero valdymo elementai

8. pritaria Komisijai, kad geras valdymas visais aspektais yra labai svarbus siekiant integracinio ir tvaraus vystymosi, todėl šalių partnerių institucijų stiprinimas ir jų veiksmingumo, demokratiškumo, pagarbos žmogaus teisėms ir teisinei valstybei didinimas yra vienas pagrindinių bet kokios vystymosi strategijos uždavinių;

9. pabrėžia, kad patirtis parodė, kad, norint sukurti demokratiškesnes ir teisinę valstybę bei žmogaus teises gerbiančias institucijas, geriau valdomas ir labiau atsižvelgiančias į gyventojų poreikius ir interesus, lemiamas vaidmuo tenka decentralizacijos procesams, kurių metu išskirtinį vaidmenį turėtų atlikti vietos ir regionų valdžios institucijos;

10. pritaria Komisijai, kad yra galimybių ES aktyviau bendradarbiauti tiek su pilietine visuomene, tiek su vietos ir regionų valdžios institucijomis, tačiau pabrėžia, kad jos ryšius su pilietinės visuomenės organizacijomis ir vietos bei regionų valdžios institucijomis reikia stiprinti vykdant nuolatinį ir struktūruotą dialogą. Apgailestauja, kad šiuo atveju nepabrėžiamas išskirtinis vaidmuo, kurį turėtų atlikti vietos ir regionų valdžios institucijos, kurios yra demokratiškos ir atstovaujamosios institucijos. Pavyzdžiui, jos galėtų su besivystančių šalių vietos ir regionų valdžios institucijomis sudaryti kompetencijos grupes, todėl Regionų komitetas ragina Komisiją sukurti konkrečią finansinę

⁽¹⁾ „Vietos valdžios institucijos – vystymosi proceso dalyvės“, CdR 312/2008 galutinis.

⁽²⁾ „Pavasario dokumentų rinkinys. ES veiksmų planas Tūkstantmečio vystymosi tikslams pasiekti“, CdR 116/2010 galutinis.

⁽³⁾ Žalioji knyga „Integracinį augimą ir tvarų vystymąsi remianti ES vystymosi politika. ES vystymosi politikos poveikio didinimas“, CdR 408/2010 galutinis.

priemonę, kuria būtų skatinamas tokių grupių sudarymas. Be to, Regionų komitetas siūlo Komisijai nustatyti paramos vietos lygmens institucijoms tikslus pagal specialias programas. Tokiu būdu nacionalinėse strategijose būtų galima numatyti gerokai daugiau decentralizacijai skatinti skirtų iniciatyvų. Šiuo požiūriu RK teigiamai vertina pasiūlymą labiau remti decentralizaciją atsižvelgiant į socialinę sanglaudą ir žmogaus teisėms skirtą finansavimą ir tikslus;

Integracinis ir tvarus augimas, orientuotas į žmogaus raidą

11. pritaria Komisijos ketinimui paramą integraciniam ir tvariam augimui sutelkti socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros ir švietimo sektoriuose, kuriuose užtikrinamas integracinis augimas, arba ekologiško žemės ūkio ir energetikos sektoriuose, kuriuose užtikrinamas tvarumas, tačiau apgailestauja, kad šiuo atveju nepabrėžiama būtinybė gerinti pažangos rezultatų pasiskirstymą siekiant užtikrinti teisingą pajamų pasiskirstymą;

12. reikalauja, kad vietos ir regionų valdžios institucijos būtų pripažintos pagrindiniais integracinio ir tvaraus augimo plėtojimo subjektais, kadangi jos atlieka lemiamą vaidmenį užtikrinant šio vystymosi gyvybingumą, ir pabrėžia Europos vietos valdžios institucijų ir jų partnerių paramą gaunančiose šalyse užmegztų santykių svarbą užtikrinant Paryžiaus deklaracijoje įtvirtinto atsakomybės principo laikymąsi;

13. sutinka, kad įgyvendinant ekonominės partnerystės susitarimus ir kitus laisvosios prekybos susitarimus būtų teikiama parama konkurencingumo problemoms spręsti, tačiau pabrėžia, kad būtina laikytis pagrindinių Europos Sąjungos prekybos susitarimų taisyklių dėl kilmės taisyklių taikymo iš šalių partnerių įvežamiems produktams turint omenyje galimą kai kurių reguliavimo išimčių žalą sklandžiam vidaus rinkos veikimui;

14. pažymi, kad Komisija turėtų paaiškinti, kokie galėtų būti „nauji bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi būdai“, kadangi Europoje, palyginti su kitais daugiašaliais pagalbos teikėjais, pavyzdžiui, Pasaulio banku, sukaupta nedaug bendradarbiavimo šioje srityje patirties ir turimi projektų bendro finansavimo su privačiuoju sektoriumi vertinimai rodo, kad daugelio finansuotų veiksmų atveju buvo sudėtinga nustatyti aiškius vystymosi požymius;

15. pritaria Komisijai, kad būtina remti žemės ūkio sektorių siekiant padėti tvaraus augimo pagrindus, bet papildo, kad kaimo plėtra ir apsirūpinimo maistu saugumas taip pat yra išskirtiniai vystymosi proceso aspektai, kaip nurodyta nuomonės CdR 408/2010 39 punkte;

16. pritaria Komisijai, kad ES turėtų remti tvarius metodus pirmenybę teikdama vietos lygmeniu taikomiems metodams ir dėmesį sutelkdama į smulkius ūkius ir kaimo gyventojų pragyvenimo šaltinius, gamintojų grupių, tiekimo ir pardavimo grandinės formavimą, ir toliau siekti griežtinti mitybos standartus ir stiprinti aprūpinimo maistu valdymą, taip pat mažinti maisto produktų kainų svyravimus tarptautiniu lygmeniu, tačiau reikalauja ir šiuo atveju atsižvelgti į Europos regionų gebėjimus bei patirtį bazinės maisto produktų platinimo infrastruktūros

kūrimo, dirvožemio derlingumo tyrimų ir kultūrų valdymo atsižvelgiant į vietos sąlygas, trapių vietinių ekosistemų priežiūros ir tiekimo gyventojams užtikrinimo planų rengimo srityse;

17. pritaria, kad ES turėtų siūlyti technologijas ir praktines žinias ir teikti finansavimą vystymuisi energetikos srityje, visų pirma skatindama plačiau naudoti atsinaujinančius energijos išteklius ir Europos patirtį susiedama su kai kuriose šalyse partnerėse esančiomis išskirtinėmis tokio pobūdžio energijos naudojimo sąlygomis;

18. kartoja, kad reikėtų tarptautiniu lygmeniu pasirašyti Merų ir regionų paktą siekiant užtikrinti energijos tiekimą visiems piliečiams įgyvendinant bendras programas ir tinkamą bei konkrečią finansinę priemonę, kaip nurodyta nuomonės CdR 408/2010 37 punkte;

Įvairaus pobūdžio vystymosi partnerystės ryšiai

19. pritaria Komisijai, kad ES turėtų ir toliau pripažinti, kad itin svarbu remti vystymąsi kaimyninėse šalyse ir Užsachario Afrikoje, ir tuo tikslu prašo atsižvelgti į Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėjos (ARLEM) ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) galimybes, kadangi jos yra valstybių narių ir šalių partnerių vietos ir regionų valdžios institucijų dialogo ir susitikimų forumai;

20. pritaria Komisijai dėl ES pagalbos vystymuisi skyrimo kriterijų, tačiau ragina kartu atsižvelgti į istorines ir kultūrinės sąsajas, taip pat ankstesnio bendro darbo tradicijas;

21. taip pat primena, kad 70 proc. žemiau skurdo ribos esančių pasaulio gyventojų gyvena vidutinės pajamas gaunančiose šalyse, todėl pabrėžia, kad naująją pagalbos pastangų sutelkimo politiką reikia įgyvendinti atsargiai ir laipsniškai, nustatius skaidrius ir objektyvius sprendimų priėmimo kriterijus;

Suderinti ES veiksmai

22. pritaria Komisijai, kad bendrai programuojant ES ir valstybių narių pagalbą būtų išvengta padrikumo ir pagalbos poveikis būtų didesnis, bet atkreipia dėmesį, kad būtina gerinti koordinavimą neapsiribojant paprastu bendro planavimo vykdymu ir atsižvelgiant į tai, kad pagalbos koordinavimas yra vienas iš Paryžiaus darbotvarkėje įtvirtintų principų, Europos konsensuso dėl vystymosi dalis ir vienas iš pirminės teisės pamatinių principų (SESV 210 straipsnis);

23. džiaugiasi, kad Komisija užsimena apie būtinybę plėtoti Europos pagalbos teikėjų darbo pasidalijimą siekiant gerinti koordinavimą ir papildomumą. Vis dėlto primena, kaip nurodyta nuomonėje CdR 408/2010, kad svarstant darbo pasidalijimo klausimą reikia turėti omenyje ne tik nacionalinius pagalbos teikėjus, bet ir darbo pasidalijimą tarp jų ir atitinkamų subnacionalinio lygmens (regionų ir vietos) pagalbos teikėjų, kadangi pastarieji įvairiose ES bendradarbiavimo sistemose atlieka svarbų vaidmenį. Todėl ragina Komisiją Europos išorės

veiksmų tarnyboje ir Vystymosi ir bendradarbiavimo GD sukurti vietos ir regionų (tiek ES, tiek šalių partnerių) valdžios institucijų paramos punktus. Be to, mano, kad būtina numatyti konkrečią ES vietos ir regionų valdžios institucijoms skirtą finansavimo eilutę;

24. mano, kad, norint prisidėti prie vystomojo bendradarbiavimo politikos praturtinimo ir jos veiksmingumo, reikia siekti papildomumo ir vengti veiksmų dubliavimosi šiuo tikslu būtina plėtoti atsakomybės pasidalijimą tarp subjektų atsižvelgiant į jų specializaciją bei patirtį ir tinkamai įvertinant svarbią vietos ir regionų valdžios institucijų vykdomą veiklą;

25. džiaugiasi, kad paramos biudžetui priemonė, prisidedanti prie suderinimo su šalimis partnerėmis, kaip nurodyta Paryžiaus deklaracijoje, sulaukė Komisijos pripažinimo ir pritarimo. Tačiau prašo vystant dialogą atidžiai įvertinti paramos biudžetui sąlygas, visų pirma galimybę decentralizuoti dalį šios paramos. Todėl primena, kad viena iš plėtojant Komisijos inicijuotą struktūrinį dialogą pateiktų rekomendacijų yra su vietos valdymu

susijusius rodiklius įtraukti į pagalbos teikėjų su nacionalinėmis vyriausybėmis užmegztos partnerystės sąlygas;

Didesnė ES politikos darna

26. pritaria Komisijai, kad būtina užtikrinti vystymosi politikos įvairiose srityse suderinamumą ir toliau vertinti jos poveikį vystymosi tikslams;

27. sutinka su Komisija, kad reikia užtikrinti sklandų perėjimą nuo humanitarinės pagalbos ir krizių valdymo prie ilgalaikio vystomojo bendradarbiavimo;

Pokyčių darbotvarkės įgyvendinimas

28. pritaria Komisijos Tarybai pateiktam raginimui patvirtinti *Pokyčių darbotvarkę*, kad ES vykdoma vystomojo bendradarbiavimo politika būtų veiksmingesnė ir duotų didesnės naudos, ir pritarti būtiniams pokyčiams šalyse partnerėse, kad būtų sparčiau mažinamas skurdas ir įgyvendinami TVT; ragina į šį procesą įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas.

2012 m. vasario 16 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. Teisės aktų dėl aukų teisių rinkinys

(2012/C 113/11)

REGIONŲ KOMITETAS

- remia siekį pagerinti nusikaltimo aukų padėtį ir sustiprinti jų teises. Tai yra svarbu įgyvendinant Stokholmo programą ir veiksmų planą siekiant sukurti tikrą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europoje, kuri savo ruožtu yra viena svarbiausių Europos integracijos aspektų ir ES tikslas,
- palankiai vertina tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos įtraukiamos į šį darbą. Joms tenka labai svarbus vaidmuo parūpinant nusikaltimų aukoms remti daugelį paslaugų ir struktūrų, o siūlomi būtiniausi ES standartai ir priėmus Komisijos dokumentų dėl aukų teisių rinkinį neišvengiamai darys poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms,
- pabrėžia, kad Komisijos teisės aktų dėl aukų teisių rinkinys turės nemažai, visų pirma finansinių pasekmių vietos ir regionų lygmeniui,
- laikosi nuomonės, kad svarbu užtikrinti aukų teisių, nekaltumo prezumpcijos baudžiamosiose bylose ir įtariamųjų bei nuteistų nusikaltėlių asmens teisių pusiausvyrą,
- siūlo ES aktyviau dalyvauti koordinuojant užduotis tarp valstybių narių.

Pranešėjas	Bødker ANDERSEN (DK / ESP), Koldingo miesto mero pavaduotojas ir tarybos narys
Pamatiniai dokumentai	Komisijos komunikatas „Aukų teisių stiprinimas ES“ COM(2011) 274 final Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai COM(2011) 275 final Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose COM(2011) 276 final

I. BENDRO POBŪDŽIO POLITINIAI SVARSTYMAI

REGIONŲ KOMITETAS

1. remia siekį pagerinti nusikaltimo aukų padėtį ir sustiprinti jų teises. Tai yra svarbu įgyvendinant Stokholmo programą ir veiksmų planą siekiant sukurti tikrą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europoje, kuri savo ruožtu yra viena svarbiausių Europos integracijos aspektų ir ES tikslas, nustatytas Sutarties dėl ES veikimo 3 straipsnio 2 dalyje. Pasiūlymai dėl geresnės apsaugos visų pirma skirti ypač pažeidžiamoms aukoms, daugiausia vaikams;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad parengus bendrus būtiniausius laisvės, saugumo ir teisingumo standartus būtų prisidėta prie darnios Europos Sąjungos kūrimo, todėl ragina visas valstybes nares visų piliečių labui dalyvauti šioje politikoje;

3. palankiai vertina tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos įtraukiamos į šį darbą. Joms tenka labai svarbus vaidmuo parūpinant nusikaltimų aukoms remti daugelį paslaugų ir struktūrų, o siūlomi būtiniausi ES standartai ir priėmus Komisijos dokumentų dėl aukų teisių rinkinį neišvengiamai darys poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms;

4. įsitikinęs, kad užtikrinus aukų aukšto lygio apsaugą, galima sumažinti bendras nusikaltimų pasekmes, padedant aukoms įveikti fizines ir (arba) psichologines nusikaltimų pasekmes;

5. nurodo, kad taisyklės dėl aukų teisių turi įvairių socialinių, kriminologinio pobūdžio ir finansinių pasekmių, kurioms reikia rasti darnius sprendimus. Siekiant pagerinti aukų padėtį, reikia atsižvelgti į nemažai ekonominių aspektų, ypač vietos ir regionų lygiu, taip pat ir į teisinio tikrumo aspektus;

6. primena, kad aukų teisių reguliavimas gali turėti poveikio įtariamųjų ir kaltinamųjų statusui. Komiteto nuomone, reikėtų ieškoti sprendimų, ginančių aukų interesus ir kartu nekeliančių pavojaus įtariamųjų ir kaltinamųjų teisei apsaugai. Orumo nežeidžiantis elgesys su įtariamaisiais ir kaltinamaisiais, nors ir buvo įvykdyti labai sunkūs nusikaltimai, yra labai svarbus teisinės valstybės aspektas, kuris yra vienas pamatinių Europos integracijos principų ir labai svarbus – netgi aukų atžvilgiu – ieškant ilgalaikių ir patikimų sprendimų. Tai pasakytina apie nekaltumo prezumpciją, kol neįrodyta kaltė, ir teisę į tinkamą teismo procesą. Jei nebus ginamos įtariamųjų ir kaltinamųjų teisės, nebus galima sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės Europos Sąjungoje. Regionų komitetas savo ruožtu primena, kad regionų ir vietos lygmeniu išrinkti politikai taip pat yra atsakingi už šios pusiausvyros užtikrinimą;

7. palankiai vertina tai, kad Komisijos dokumentų dėl aukų teisių rinkinys iš esmės apima minimalias taisykles, kuris užtikrina būtiniausią teisių lygį ir kartu kiekvienai valstybei narei suteikia galimybę taikyti aukštesnius standartus nei numatyta. Komitetas norėtų priminti, kad šie ES standartai jokia būdu negali susilpninti aukų teisių kurioje nors iš valstybių narių. Reikalingi subalansuoti sprendimai, kuriais būtų atsižvelgiama į nacionalinius ir regioninius skirtumus ir kurie būtų pritaikyti prie įvairių šalių ypatumų, kultūros ir tradicijų. Tai dera su Sutarties dėl ES veikimo 82 straipsnio 2 dalimi, kuria remiantis reikia atsižvelgti į skirtingas valstybių narių teises tradicijas ir sistemas, ir atitinka ES sutarties 5 straipsnio 3 dalyje nustatytus subsidarumo ir proporcingumo principus;

8. pakartoja, kad reikia ieškoti subalansuotų sprendimų ir, atsižvelgiant į spręstinių problemų svarbą ir sunkumą, diferencijuoti paramą aukoms ir procesines teises. Aukų teisių apsauga yra labai plati tema, apimanti įvairias nusikaltimų rūšis ir daug įvairių teisinio, socialinio, ekonominio, medicininio ir psichologinio pobūdžio priemonių. Regionų komitetas ragina ieškoti kiekvienam konkrečiam atvejui tinkamų sprendimų, kuriais būtų atsižvelgiama į proporcingumo principą, kad būtų užtikrintas deramas problemos ir sprendimo santykis;

II. DOKUMENTŲ DĖL AUKŲ TEISIŲ RINKINIO SVARBA VIETOS IR REGIONŲ LYGMENIUI

9. pabrėžia, kad Komisijos teisės aktų dėl aukų teisių rinkinys turės nemažai, visų pirma finansinių, pasekmių vietos ir regionų lygmeniui. Tai pasakytina ne tik apie ES valstybių narių, turinčių federalinę struktūrą, regionus, nes, pavyzdžiui, municipalinė policija ir kitos municipalinės valdžios institucijos paprastai pirmosios susitinka su nusikaltimų aukomis. Be to, vietos valdžios institucijos taip pat dažnai turi pasirūpinti ypač pažeidžiamomis aukomis, pavyzdžiui, vaikais ir neįgaliais asmenimis. Todėl, Regionų komiteto nurodo, kad, atsižvelgiant į skirtingas sąlygas valstybėse narėse, reikia rasti atitinkamus finansinius sprendimus, kad laikantis pasiūlymų būtų galima pagerinti aukų apsaugą ir kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus;

10. pabrėžia, kad siekiant sustiprinti aukų apsaugą, ypatingai svarbu geriau koordinuoti tarpvalstybinį įvairių valdžios institucijų bendradarbiavimą. Tokios bendradarbiavimo programos, kuriose vietos ir regionų valdžios institucijos arba organizacijos paprastai atlieka labai svarbų vaidmenį, turėtų būti stiprinamos tiek vertikaliai (tarp vietos (regionų) ir nacionalinių valdžios institucijų), tiek ir horizontaliai (tarp įvairių regionų ir (arba) vietos valdžios institucijų). Tokios bendradarbiavimo formos yra ypač svarbios, kai baudžiamoji byla yra tarptautinio pobūdžio ir kai auka gyvena kitoje ES šalyje.

Todėl apgailestauja, kad pasiūlymo dėl direktyvos 25 straipsnio nuostatos dėl bendradarbiavimo koordinavimo, palyginti su 2001 m. direktyva, liko nepakeistos ir yra skirtos tik valstybėms narėms;

11. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos jau turi didelės patirties ir kompetencijos teikiant pagalbą ir paramą nusikaltimų aukoms. Taikant šias specialiąsias žinias ir jomis keičiantis, taip pat ir teisėkūros etape, būtų lengviau pasiekti Komisijos nustatytus tikslus, todėl reikėtų tai remti;

III. KONKRETŪS PASIŪLYMAI

12. siūlo su dokumentų dėl aukų teisių rinkiniu susijusioje veikloje daugiau dėmesio skirti vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui. Jei ES teisės aktų leidėjas mano, kad vietos ir regionų lygmeniui taip pat tenka svarbus vaidmuo, tokiu atveju tai turėtų būti aiškiau nurodyta, pavyzdžiui, pasiūlymo dėl direktyvos konstatuojamojoje dalyje (žr. 2 pakeitimą);

13. ragina apsvarstyti, ar (arba kaip) vietos ir regionų valdžios institucijų specialiąsias žinias būtų galima panaudoti

siekiant pagerinti pagalbą ir paramą aukoms. Bet kuriuo atveju reikėtų daugiau dėmesio skirti policininkų, socialinių darbuotojų ir kitų profesinių grupių mokymui vietos lygiu, nes jie dažnai pirmieji susitinka su aukomis;

14. laikosi nuomonės, kad svarbu užtikrinti aukų teisių, nekaltumo prezumpcijos baudžiamosiose bylose ir įtariamųjų bei nuteistų nusikaltėlių asmens teisių pusiausvyrą. Todėl siūlo tai aiškiai nurodyti pasiūlymo dėl direktyvos 7 konstatuojamojoje dalyje (žr. 1 pakeitimą);

15. mano, kad regionai ir miestai turėtų dalyvauti ieškant būdų, kaip sustiprinti tarpvalstybinį įvairių šalių vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimą. Šiuo požiūriu labai svarbu regionuose ir (arba) savivaldybėse paskirti kontaktinius centrus, į kuriuos būtų galima kreipti gauti informacijos apie įvairią atitinkamų įstaigų veiklą;

16. siūlo ES aktyviau dalyvauti koordinuojant užduotis tarp valstybių narių, įskaitant vietos ir regionų lygmenį. Šiuo tikslu, pavyzdžiui, būtų galima sukurti ES koordinavimo mechanizmą, kuriam būtų pavesta propaguoti bendradarbiavimą tarp įvairių valstybių narių valdžios institucijų atliekant bendrus tyrimus ir koordinuojant konkrečias procedūras, pavyzdžiui, tarpininkaujant ryšius su atitinkamomis institucijomis kitose valstybėse narėse. Šis organas taip pat galėtų sukurti ir valdyti geriausios praktikos pavyzdžių duomenų bazę, kaip siūloma RK nuomonėje dėl Stokholmo programos veiksmų plano ⁽¹⁾;

17. taip pat siūlo apsvarstyti tinkamas priemones, kad pačios aukos galėtų tiesiogiai kreiptis dėl praktinės informacijos ir paramos ES lygiu. „ES pagalbos aukoms linija“ greičiausiai pagerintų nusikaltimų aukomis kitoje šalyje tapusių asmenų padėtį ne tik tada, kai auka yra kitoje šalyje ir jai reikalinga įvairi pagalba, bet ir kai auka grįžta namo ir nori susisiekti su šalies, kurioje buvo įvykdytas nusikaltimas, institucijomis;

18. norėtų atkreipti dėmesį, kad didelės patirties ir specialiųjų žinių turi ir šioje srityje veikiantys privatūs ir kiti subjektai; todėl ragina į veiklą aukų padėčiai gerinti įtraukti ne tik nacionalinių, regionų ir vietos lygiu veikiančius fizinius, bet ir juridinius asmenis bei nevyriausybinių organizacijų, kurios teikia pagalbą aukoms, asociacijas. Tai būtų galima padaryti, pavyzdžiui, koordinuojant patirties vertinimo veiklą ES dalyvaujant įvairiems privatiems, taip pat kitiems subjektams, kurie galėtų prisidėti prie bendradarbiavimo gerinimo;

⁽¹⁾ Regionų komiteto nuomonė „Sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europos piliečiams. Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planas“, 87-oji plenarinė sesija, 2010 m. gruodžio 1–2 d., pranešėjas Tiuringijos žemės teisingumo ministras Holger Poppenhäger (DE / ESP).

19. mano, kad ypač svarbu atsižvelgti į būtinybę padėti nukentėjusiems vaikams ir nepilnamečiams ir juos remti; įsitikinęs, kad ES teisės aktuose reikia kuo skubiau tiksliai apibrėžti būtiniausios pagalbos aukomis tapusiems vaikams ir nepilnamečiams taisykles ir neapsiriboti vien bendro pobūdžio susitarimo memorandumais;

20. pabrėžia, kad daugėja kriminologijos ir viktimologijos srities žinių apie nusikaltimų aukomis tapusius vaikus ir nepilnamečius, todėl rengiant ir atnaujinant ES teisės aktus reikėtų į jas atsižvelgti. Mokslo įrodyta, kad tikslinga būtų taikyti metodą, kuris, palyginti su Europos Komisijos pasirinktu, yra labiau pritaikytas atsižvelgiant į įvairius vaikų raidos etapus ir atitinkamus vaikų poreikius ⁽²⁾.

Mano, kad diferencijuoti sprendimai, atsižvelgiant į amžių ir nusikaltimo rūšį, padėtų parengti griežtesnes ir tikslingesnes būtiniausios ypatingoms aukų kategorijoms taikomas taisykles, pavyzdžiui, dėl specialios paramos mažamečiams, vaikams arba nepilnamečiams, tapusiems itin sunkaus nusikaltimo aukomis;

21. nurodo, kad pasiūlymo dėl direktyvos 2 straipsnyje labai plačiai apibrėžiama aukų sąvoka. Remiantis direktyva, auka laikomas kiekvienas fizinis asmuo, nukentėjęs nuo *bet kokios* nusikalstamos veikos, netgi smulkaus nusikaltimo. Dėl tokios plačios apibrėžties netgi smulkių nusikaltimų aukos gali naudotis įvairiomis procesinėmis teisėmis, kurios nustatomos šia direktyva. Toks reguliavimas gali daug kainuoti, be to, abejojama, ar toks išsamus reguliavimas yra subalansuotas ir tinkamas aukų padėties sprendimas;

22. primena, kad kalbant apie teisingumą ir vidaus reikalus ir kitose Europos teisės srityse praktinis išsamos bendradarbiavimo priemonių taikymas buvo daug brangesnis, nei numatyta, nes trūko diferencijavimo kriterijų. Pavyzdžiui, visiškai neseniai atlikusi Europos arešto orderio vertinimus, Komisija patarė nenaudoti arešto orderio smulkių nusikaltimų atveju, nes kai kurios valstybės narės šia priemone piktnaudžiavo;

23. todėl rekomenduoja Komisijai apsvarstyti labiau diferencijuotą problemų sprendimo būdą ir atitinkamai apriboti aukų teises, kad būtų užtikrintas tam tikras aukų teisių ir nusikaltimo sunkumo proporcingumas. Dėl šios priežasties RK ragina į direktyvą įtraukti bendrą proporcingumo principą, kurio laikantis smulkių nusikaltimų aukoms nebūtų taikomos tam tikros direktyvos nuostatos.

IV. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

7 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
— Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.	— Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės – <u>įskaitant įtariamųjų ir kaltinamųjų teises baudžiamosios bylose</u> – ir laikomasi principų, pripažįstamų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

Paaškinimas

Nekaltumo prezumpcija ir pagrindinių teisių paisymas yra svarbiausi Europos teisinės valstybės laimėjimai, todėl kalbant apie aukų teisių apsaugą turėtų būti į juos daroma aiški nuoroda.

⁽²⁾ Žr. „Protecting children and preventing their victimization – from policy to action, from drafting legislation to practical implementation“, dr. Ezzat A. Fattah, profesorius emeritas, School of Criminology Simon Fraser University Burnaby, Kanada. Pagrindinis pranešimas, skaitytas 2009 m. gruodžio 3–4 d. CURE Hotel Sheraton, Stokholme, Švedijoje vykusioje konferencijoje „Vaikai Sąjungoje – teisės ir galių suteikimas“ (angl. Children in the Union – Rights and Empowerment). Tai Švedijos pirmininkavimo Europos Sąjungai laikotarpiu surengta konferencija, kurioje buvo nagrinėjamas aukomis tapusių vaikų baudžiamajame procese klausimas.

2 pakeitimas

Nauja 24bis konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	— <u>Vietos ir regionų valdžios institucijos ir jų tarnybos daugeliu atvejų yra atsakingos, bent jau iš dalies, už pagalbą aukoms ir yra pirmosios, kurios susitinka su nusikaltimų aukomis. Todėl vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindinės partnerės įgyvendinant teisės aktus aukų teisių apsaugai sustiprinti, o šioje srityje sukauptos patirties naudojimas ir keitimasis ja yra svarbus informuojant piliečius ir suinteresuotuosius subjektus.</u>

Paiškinimas

Pasiūlymo dėl direktyvos konstatuojamosiose dalyse turėtų būti daroma aiški nuoroda į pagrindinių vietos ir regionų valdžios institucijų, kaip paslaugų teikėjų ir informacijos šaltinių, vaidmenį.

3 pakeitimas

Nauja 25bis konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	— <u>Procesinės teisės pagal šią direktyvą turi būti tinkamos ir būtinos numatytam tikslui pasiekti; turi būti užtikrinta tinkama aukos procesinių teisių ir padaryto nusikaltimo sunkumo pusiausvyra.</u>

Paiškinimas

Taikant Europos teisės aktus teisingumo ir vidaus reikalus srityje pasitaikė atvejų, kai praktinis išsamaus bendradarbiavimo priemonių taikymas buvo gerokai brangesnis, nei numatyta. Dėl tokios plačios apibrėžties netgi smulkių nusikaltimų aukos gali naudotis procesinėmis teisėmis, kurios nustatomos šia direktyva. Abejojama, ar toks išsamus reguliavimas yra subalansuotas ir tinkamas aukų padėties sprendimas.

4 pakeitimas

25 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Tarnybų bendradarbiavimas ir veiklos derinimas	Tarnybų bendradarbiavimas ir veiklos derinimas
1. Valstybės narės bendradarbiauja, kad sudarytų sąlygas veiksmingesnei aukų teisių ir interesų apsaugai baudžiamosiose bylose, naudodamosi tiesiogiai su teismų sistema susijusiais tinklais arba paramą aukoms teikiančių organizacijų ryšiais, be kita ko, naudodamosi aukų klausimus sprendžiančių Europos tinklų parama.	1. Valstybės narės, <u>kai tikslinga, vietos ir regionų valdžios institucijos</u> , bendradarbiauja, kad sudarytų sąlygas veiksmingesnei aukų teisių ir interesų apsaugai baudžiamosiose bylose, naudodamosi tiesiogiai su teismų sistema susijusiais tinklais arba paramą aukoms teikiančių organizacijų ryšiais, be kita ko, naudodamosi aukų klausimus sprendžiančių Europos tinklų parama.
2. Valstybės narės užtikrina, kad su aukomis dirbančios arba joms paramą teikiančios institucijos bendradarbiautų, kad aukoms užtikrintų suderintas apsaugos priemones ir kuo labiau sumažintų nusikaltimo neigiamą poveikį, antrinės ir pakartotinės viktimizacijos pavojų, taip pat aukoms tenkančią naštą dėl jų bendravimo su baudžiamojo teisingumo įstaigomis.	2. Valstybės narės užtikrina, kad su aukomis dirbančios arba joms paramą teikiančios institucijos <u>(įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas)</u> bendradarbiautų, kad aukoms užtikrintų suderintas apsaugos priemones ir kuo labiau sumažintų nusikaltimo neigiamą poveikį, antrinės ir pakartotinės viktimizacijos pavojų, taip pat aukoms tenkančią naštą dėl jų bendravimo su baudžiamojo teisingumo įstaigomis.

Paaiškinimas

Vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant aukų teises. Todėl įvairių valdžios institucijų arba organizacijų bendradarbiavimas turėtų būti stiprinamas tiek vertikaliai (tarp vietos (regionų) ir nacionalinių valdžios institucijų), tiek ir horizontaliai (tarp įvairių regionų ir (arba) vietos valdžios institucijų). Tokios bendradarbiavimo formos yra ypač svarbios, kai baudžiamoji byla yra tarptautinio pobūdžio ir kai auka gyvena kitoje ES šalyje.

2012 m. vasario 16 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė. Daugiapakopio valdymo kultūros kūrimas Europoje. Regionų komiteto baltosios knygos stebėseną

(2012/C 113/12)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad būtina atnaujinti Bendrijos metodą užtikrinant įtraukesnį procesą ir daugiapakopio valdymo sukūrimą,
- palankiai vertina bendrą politinį sutarimą dėl Komiteto pasiūlytos Europos valdymo koncepcijos ir Europos Sąjungos institucijų paramą Komiteto iniciatyvai,
- ėmėsi iniciatyvos parengti „Daugiapakopio valdymo rezultatų suvestinę“, kuri būtų rengiama kasmet ir padėtų įvertinti, kaip Europos Sąjungos politikos cikle atsižvelgiama į pagrindinius šio valdymo būdo principus ir mechanizmus dėmesį sutelkiant į analizuojamos politikos ir strategijų teritorinį aspektą,
- mano, kad norint sustiprinti Regionų komiteto vykdomą stebėseną, daugiapakopio valdymo principų taikymą būtų galima išsamiau aptarti kitoje konferencijoje subsidarumo klausimu,
- per artimiausius mėnesius parengs Europos Sąjungos daugiapakopio valdymo chartiją, kuria turėtų būti užtikrintas aktyvesnis vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas įtvirtinant Europos demokratiją. Įtraukiau ir dalyvaujamojo metodu grindžiamas šios chartijos rengimo procesas paskatins jame dalyvauti vietos ir regionų išrinktuosius atstovus.

Pranešėjas Luc VAN DEN BRANDE (BE / ELP), Europos ir Flandrijos ryšių palaikymo įstaigos pirmininkas

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. patvirtina savo politinį įsipareigojimą, kurį priėmė 2009 m. birželio 17 d. Baltojoje knygoje dėl daugiapakopio valdymo ⁽¹⁾, todėl, pasiūlęs politinį projektą „**Europos integracija per partnerystę**“, ketina užtikrinti, kad šis tikslas būtų įgyvendintas įveikiant bet kokią pasipriešinimą, nes tai padės vykdyti Europos integracijos procesą ⁽²⁾;

A. Svarbiausi daugiapakopio valdymo principai

2. daugiapakopį valdymą supranta kaip principą, pagrįstą Europos Sąjungos, valstybių narių ir regionų bei vietos valdžios institucijų, kaip partnerių, suderintais veiksmais, kurie paremti subsidiarumo ir proporcingumo principais ir kurie pasireiškia darbinio ir institucinio bendradarbiavimu rengiant ir įgyvendinant Europos Sąjungos politiką;

3. todėl primena, kad būtina **atnaujinti Bendrijos metodą** užtikrinant įtraukesnį procesą ir daugiapakopio valdymo sukūrimą; dėl to ne tik padidės Europos Sąjungos veiksmų veiksmingumas, bet ir bus išugdyta nauja institucijų ir politinio bendradarbiavimo kultūra, skatinanti visų lygių – ir būtinai teisėkūros galią turinčių – regionų atstovus dalyvauti Europos kūrimo procese;

4. palankiai vertina bendrą politinį sutarimą dėl Komiteto pasiūlytos Europos valdymo koncepcijos ir Europos Sąjungos institucijų paramą Komiteto iniciatyvai; tvirtai įsitikinęs, kad norint **Europoje** įtvirtinti tikrą **daugiapakopio valdymo kultūrą** būtina įvykdyti tris išankstines sąlygas:

— stiprinti šį valdymo būdą pagrindžiančias idėjas ir principus Europos ir nacionalinėje institucinėje ir politinėje sistemoje,

— įgyvendinti daugiapakopį valdymą taikant atitinkamus mechanizmus ir priemones,

⁽¹⁾ Regionų komiteto baltoji knyga dėl daugiapakopio valdymo, CdR 89/2009 fin.

⁽²⁾ Savo rezoliucijoje dėl Regionų komiteto 2011 m. prioritetų (CdR 361/2010 fin) RK pabrėžia, kad „ketina toliau kelti Europos daugiapakopio valdymo kultūrą, remdamasis Baltąja knyga dėl daugiapakopio valdymo vertins tokio valdymo įgyvendinimą ir stebės, kaip daugiapakopis valdymas veikia Europos Sąjungoje.“ Šis procesas stiprinamas dialogu su Europos regioninėmis asociacijomis ir svarbiausiomis Europos ekspertų grupėmis.

— užtikrinti, kad įvairioms valdymo pakopoms, visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijoms, būtų užtikrintas finansinis savarankiškumas ir sąžiningesniu viešųjų lėšų paskirstymu sudaryta galimybė veiksmingai sutelkti išteklius;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad Lisabonos sutartimi, kuria sustiprinama daugiapakopio valdymo reikšmė institucijų sąran goje ir įtvirtinamas teritorinės sanglaudos tikslas bei subnacio nalinis subsidiarumo principo aspektas, daugiapakopis valdymas neabejotinai įtvirtintas kaip vienas Europos Sąjungos veikimo principų;

6. todėl mano, kad geriausias būdas užtikrinti bendrą Euro pos, valstybių narių ir regionų bei vietos valdžios institucijų interesą yra nedviprasmiškas požiūris į **subsidiarumo principą kaip papildomą Europos pridėtinę vertę** ir į daugiapakopį valdymą kaip lanksčią ir dalyvavimu pagrįstą valdymo formą, kuri stiprina Europos Sąjungos vertybes, atsakomybę ir savi tarpio paramą, sprendžiant vis labiau tarpusavyje susietame ir konkurencingesniame globalizuotame pasaulyje išylančias problemas;

7. mano, kad visi svarstymai apie Europos valdymą suteikia galimybę aptarti svarbų subsidiarumo principo laikymosi klau simą dinamiškame politiniame ir teisėkūros procese ir pabrėžia, kad subsidiarumo principo laikymasis ir daugiapakopis valdymas yra neatsiejami: vienas susijęs su įvairių valdymo lygmenų kompetencija, kitame pabrėžiama jų sąveika;

8. laikosi nuomonės, kad **subsidiarumo ir proporcingumo principais** pagrįstas daugiapakopis valdymas reiškia ir tai, kad Europos politikos veiksmai turi būti horizontalūs ir susieti tarpusavyje: šiandieninėje Europos darbotvarkėje numatytų bendrų strategijų sėkmė vis dažniau priklauso nuo pasidalija mo valdymo Europoje kokybės ir nuo griežto vadovavimosi subsidiarumo principu, kuris reiškia, kad sprendimai negali būti priimami tik vienu valdymo lygmeniu, ir kuriuo užtikrinama, kad politika būtų formuojama ir įgyvendinama tinkamiausiu lygmeniu;

9. šiuos savo siūlymus pateikia atsižvelgdamas į dabartinį Europos integracijos lygį, kuriam sustiprinti reikia didesnės Europos, nacionalinio, regionų ir vietos lygmens politikų atsa komybės ir solidarumo laikantis **abipusiškumo principo** ⁽³⁾;

⁽³⁾ Pagal šį principą, kiekvienas bendrame sprendimų priėmimo procese dalyvaujantis valdymo lygmuo privalo stiprinti kitų lygmenų legiti mumą ir pajėgumus (Landy ir Teles, „Beyond devolution: from subsi diary to mutuality“; liet. *Anapus galių perskirstymo: nuo subsidiarumo link abipusiškumo*). Kitaip tariant, valdymas skirtingais lygmenimis neturėtų būti laikomas šių lygmenų konkurencija. Priešingai, šie lygmenys turi stengtis vienas kitą sustiprinti.

B. *Daugiapakopio valdymo vertybių ir principų puoselėjimas. Pažanga ir Stiprinimas*

Naujas institucinės pusiausvyros principo supratimas

10. pabrėžia, kad **institucinės pusiausvyros principas** ⁽⁴⁾, kuriuo grindžiama Europos Sąjungos struktūra, yra svarbiausias Europos demokratijos garantas, ir mano, kad atsižvelgiant į tai, jog įsigaliojus Lisabonos sutarčiai buvo sustiprintas Komiteto institucinis ir teisinis statusas ir todėl Komitetas gali savo prerogatyvas ginti Teisingumo Teisme, privalu Komiteto atžvilgiu griežtai laikytis šio principo;

11. mano, kad **Europos Sąjungos daugiapakopio valdymo chartijos** rengimas, siekiant pagrindines Europos Sąjungos vertybes papildyti vienodai suprantama Europos valdymo samprata, bus svarbus Komiteto politinio projekto įgyvendinimo etapas;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad nėra nuoseklios Europos administracinės teisės, kuria būtų užtikrinti būtinausi regionų ir miestų konsultavimosi, jų veiklos koordinavimo ir dalyvavimo procedūrų standartai, todėl ragina Europos Komisiją laiku parengti Europos administracinių procedūrų aktą, kuriame būtų nustatytos labiau dalyvaujamojo pobūdžio procedūros, grindžiamos svarbiausiomis šios būsimos chartijos vertybėmis ir principais;

13. mano, kad persvarstant Komiteto bendradarbiavimo su Europos Komisija susitarimą, dėl kurio šiuo metu deramasi, turi būti labiau atsižvelgta į vietos ir regionų valdžios institucijų legitimumą ir atsakomybę vykdant Europos Sąjungos veiklą ir užtikrinta, kad dėl viso Europos sprendimų priėmimo proceso bendro intereso būtų laikomasi dviejų svarbiausių Europos Sąjungos principų – subsidiarumo ir proporcingumo, o daugiapakopio valdymo principas būtų pripažintas pagrindiniu;

14. mano, kad šis persvarstymas turėtų vykti kartu su dinamišku procesu, kuriam pasibaigus Europos Komisija priimtų koreguojamąjį veiksmų planą ir jame nurodytų didžiausią teritorinį poveikį galinčias turėti iniciatyvas ir *ex-ante* bei *ex-post* analizes, prie kurių RK galėtų prisidėti savo narių sukaupta patirtimi ir jo koordinuojamos vietos ir regionų valdžios institucijų platformos veikla (pavyzdžiui, platforma „Europa 2020“, Subsidiarumo ir ETBG platformos) ⁽⁵⁾;

⁽⁴⁾ Šis principas apibūdinamas kaip „galių padalijimo tarp Bendrijos institucijų sistema, kiekvienai institucijai priskiriant konkrečią funkciją Bendrijos institucinėje struktūroje ir konkrečių Bendrijai numatytų užduočių įgyvendinimą.“ Teismas teisės viršenybės principo laikymąsi užtikrina vertindamas, ar laikomasi institucijų pusiausvyros, pagal kurią kiekviena iš institucijų vykdo savo įgaliojimus gerbdama kitų institucijų įgaliojimus (žr. Teisingumo bylą 9/56 Meroni prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją (1957 ir 1958 m.) Rink. p. 133–152, ir bylą 70/88 Europos Parlamentas prieš Tarybą (1990 m.) Rink., p. I-02041-2072, 21 ir 22 punktai).

⁽⁵⁾ 2010 m. birželio 29 d. José Manuel Barroso ir Mercedes Bresso bendras pranešimas spaudai (žr. MEMO/10/287: <http://europa.eu/rapid/>).

15. primygtinai ragina Europos Parlamentą institucijos lygmeniu griežčiau taikyti daugiapakopio valdymo principus ir mechanizmus bei kompleksinį požiūrį, taip pat pritaria pasiūlymui sukurti Europos daugiapakopio valdymo ženklą ⁽⁶⁾;

16. palankiai vertina Europos Sąjungos Tarybos iniciatyvą 2010 m. kovo mėn. ⁽⁷⁾ pirmą kartą surengti daugiapakopiam valdymui skirtą neoficialų ministrų posėdį, kurio išvadose Regionų komitetas aiškiai raginamas padėti nuolat vertinti daugiapakopio valdymo Europos Sąjungoje pažangą, ir prašo ES Tarybai pirmininkausiančių valstybių tęsti tokią iniciatyvą. Be to, pabrėžia, kad reguliariesnis Komiteto dalyvavimas Tarybos ir tarpvyriausybiniuose posėdžiuose leidžia daryti išvadą, kad daugiapakopio valdymo srityje pasiekta pažangos;

17. palankiai vertina perspektyvą palaikyti glaudesnius santykius su Europos Vadovų Tarybos pirmininku ir tai, kad jis pripažįsta valstybių ir vyriausybių vadovų priimtų strateginių sprendimų poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, todėl mano, kad prieš kiekvieną pavasario Europos Vadovų Tarybos posėdį būtų tikslinga surengti susitikimą;

18. numato užmegzti reguliariesnį dialogą su Teisingumo Teismu dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų ir teritorinės sanglaudos tikslo laikymosi tinkamai perkeltiant ES teisę į nacionalinę teisę, dėl teritorinės sanglaudos poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms ir dėl pagarbos keturioms laisvėms, taip pat dialogą su Audito Rūmais dėl tinkamo ES finansų valdymo ir šio valdymo poveikio teritorinei sanglaudai ir miestų bei regionų konkurencumui;

Partnerystė grindžiamas požiūris siekiant pažangaus reglamentavimo

19. pritaria naujam siūlomam požiūriui ir jo pažangaus reglamentavimo idėjai, grindžiamai Europos Sąjungos politikos ciklu, per kurį teisės aktai nuolat koreguojami atsižvelgiant į iššūkius ir aplinkybes, taip pat išsamiai vertinamas jų gyvendinimas, tačiau mano, kad laikantis tokio požiūrio turi būti geriau atsižvelgiama ir į jo regioninį bei vietos poveikį ⁽⁸⁾;

⁽⁶⁾ 2010 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl gero ES regioninės politikos valdymo: Europos Komisijos pagalbos ir kontrolės procedūros (2009/2231(INI) (P7_TA(2010) 0468)) (Mănescu).

⁽⁷⁾ 2010 m. kovo 17 d. Malagoje vykęs neoficialus už teritorinę politiką atsakingų ministrų posėdis, surengtas ES Tarybai pirmininkavusios Ispanijos iniciatyva pratęsiant 2010 m. sausio 18 d. Palmoje vykusį teritorinį dialogą.

⁽⁸⁾ Regionų komiteto nuomonė „Sumanus reguliavimas“, CdR 353/2010.

20. pakartoja savo prašymą, kad, kai kitą kartą bus persvarstomas tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros, būtų pridėtas atskiras protokolai, kuriame būtų tam tikros nuostatos, kuriomis vadovaujantis būtų užtikrintas aktyvus Komiteto dalyvavimas, visų pirma nuostatos, susijusios su teisės aktų poveikio vertinimu ir jų *ex post* vertinimu;

21. ketina aktyviau dalyvauti veiksmų plano „Geresnė teisėkūra“ stebėsenos procese ir visų pirma užtikrinti, kad Komiteto metinė subsidiarumo principo stebėsenos ataskaita taptų pripažintu indėliu į Komisijos metinę geresnės teisėkūros ataskaitą;

22. ragina persvarstyti Komisijos pasiūlytas pagrindines poveikio vertinimo gaires, kadangi tai padėtų parengti nuolatinis *ex ante* ir *ex post* teritorinius poveikio vertinimus ir nustatyti teritorinius įtraukaus valdymo rodiklius. Komitetas pateiks konkrečių pasiūlymų šiuo klausimu remdamasis ligšioline bendradarbiavimo su Europos Komisija patirtimi;

23. visiškai pritaria aukšto lygio nepriklausomų suinteresuotųjų šalių grupės administracinei naštai mažinti (Stoiber grupė) darbo tikslui, kuris yra būtinas, ir pabrėžia savo išpareigojimą šioje grupėje siekti, kad būtų sumažinta vietos ir regionų institucijoms tenkanti našta;

24. apgailestauja, kad regionų ir vietos valdžios institucijos nepakankamai įtraukiamos į komitologijos procedūrą ir primygtinai ragina Europos Komisiją spręsti šią problemą, galinčią sutrukdyti tinkamai taikyti ES teisės aktus vietos ir regionų lygmeniu;

Piliečių atsakomybės už Europos integracijos procesą stiprinimas

25. palankiai vertina Europos Vadovų Tarybos įgalios svastymų grupės rekomendacijas, kaip padėti Europos Sąjungai iš anksto numatyti ir veiksmingiau įveikti ilgalaikius iššūkius per 2020–2030 m. laikotarpį. Siūlydama **naują susitarimą** ši grupė pripažįsta daugiaapakopio valdymo, pagal kurį įvairaus lygio valdžios institucijos dalijasi bendra kompetencija, o ne ją pasiskirsto, ir kuriuo gali ir turi būti grindžiamas ES politikos formavimas ir santykiai visais lygiais – asmenų ir ištisų kartų, taip pat vietovių, regionų ir valstybių narių, tinkamumą; palankiai vertina ekspertų grupės raginimą skatinti konsultavimąsi su Regionų komitetu ir jo dalyvavimą siekiant stiprinti politinį pilietiškumą ir taip padėti piliečiams prisiimti atsakomybę už Europos projektą⁽⁹⁾;

⁽⁹⁾ Ištrauka iš Svastymų grupės 2010 m. kovo mėn. pranešimo Europos Vadovų Tarybai „Projektas „Europa 2030. Iššūkių ir galimybių“. 2010 m. kovo 8 d. Ši ataskaita įteikta Europos Vadovų Tarybos pirmininkui Herman Van Rompuy.

26. mano, kad svarbu atlikti **suskirstymo į regionus ir decentralizacijos Europos Sąjungoje** metinį vertinimą siekiant parengti priemonę įvertinti vietos ir regionų valdžios institucijų pažangą politinio, teisinio ir fiskalinio savarankiškumo srityje, kadangi tai yra žingsnis, kuris visų pirma reikalingas padėti Komitetui įvykdyti išpareigojimą dėl subsidiarumo principo stebėsenos ir kuris turi būti numatytas plėtojant glaudų bendradarbiavimą su Europos Tarybos vietos ir regionų valdžios institucijų kongresu;

27. pritaria, kad plėtojant institucinį bendradarbiavimą su Europos Parlamentu ir Europos Komisija būtų įgyvendinta programa Erasmus išrinktiems vietos ir regionų atstovams ir palankiai vertina Europos Parlamento pasiūlymą finansuoti bandomąjį projektą;

28. pabrėžia, kad yra pasirengęs prisidėti įgyvendinant naują tiesioginės demokratijos priemonę – ES piliečių iniciatyvą; be kita ko, siūlo naudoti savo paties ir savo narių informacijos kanalus ir tinklus siekiant didinti informuotumą apie EPI ir visapusiškai padėti Komisijai, pavyzdžiui, atliekant siūlomų iniciatyvų priimtino *ex ante* patikrą norint įvertinti jų poveikį subsidiarumo ir proporcingumo principams; be to, jis galėtų padėti rinkti ir skleisti informaciją apie planuojamas arba vykdomas Europos piliečių iniciatyvas ir rengti dalyvaujamąsias diskusijas Briuselyje ir kitur⁽¹⁰⁾; galiausiai, Komitetas norėtų visapusiškai dalyvauti Europos Parlamento rengiamuose klausimuose dėl sėkmingų EPI ir padėti juos rengti;

29. kad šis procesas paspartėtų, reikalauja bendradarbiauti su Komisija, kaip ir su kitomis institucijomis. Ši priemonė turėtų būti įgyvendinama per partnerystę, ypač skatinant diskusijas vietos ir regionų valdžios institucijose, regionų parlamentuose ir pasitelkiant vietos ir regionų žiniasklaidą;

30. mano, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją įtraukus į Europos Sąjungos pirminę teisę ir Europos Sąjungai prisijungus prie Europos žmogaus teisių konvencijos būtų galima pagerinti **pagrindinių teisių apsaugą įvairiais lygmenimis**; todėl prašo sudaryti jam galimybę dalyvauti institucijų dialoge dėl Europos Komisijos rengiamos metinės Chartijos taikymo ataskaitos. Šio dialogo pageidauja Europos Sąjungos Taryba, kuri mano, kad „siekiant veiksmingai taikyti Chartiją šis procesas turėtų būti grindžiamas visų ES institucijų, įstaigų ir organų“⁽¹¹⁾ veiksmams;

⁽¹⁰⁾ Regionų komiteto nuomonė „Europos piliečių iniciatyva“, CdR 167/2010 fin.

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl piliečių iniciatyvos, COM(2010) 119 final.

⁽¹¹⁾ Tarybos išvados dėl Tarybos veiksmų ir iniciatyvų siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją. 2011 m. gegužės 23 d. Briuselyje įvykęs 3092-asis Bendrųjų reikalų tarybos posėdis.

31. ketina stiprinti bendradarbiavimą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra organizuojant kasmetinį dialogą dėl pagrindinių teisių skatinimo ir apsaugos įvairiais lygmenimis, o 2013 m., kurie paskelbti Europos piliečių metais, įgyvendins naujas iniciatyvas;

32. ragina stiprinti decentralizuotos komunikacijos veiklą Europos savivaldybėse ir regionuose informuojant apie Europos Sąjungos įgyvendintus veiksmus ir jų poveikį piliečiams ir pabrėžia, kad reikia nedelsiant numatyti pakankamas finansines lėšas šiai veiklai remti pasitelkiant populiariausias visuomenėje regionų ir vietos žiniasklaidos priemones;

C. Perkelti daugiapakopį valdymą į Europos sąjungos strategijas ir politiką

Daugiapakopio valdymo principas – pagrindinis visos didelės teritorinės poveikį turinčios ES politikos ir strategijų principas

33. mano, kad siūloma strategijos „Europa 2020“ valdymo struktūra ir struktūra, kuria turės būti grindžiama sanglaudos politikos reforma, turi būti užtikrintas dvejopas modelio pokytis:

- daugiapakopis valdymas turi būti visiškai integruotas į didelio teritorinio poveikio politikos teisės aktų ir reguliavimo nuostatas, visų pirma susijusias su būsima sanglaudos politika,
- įvairių lygmenų ir įvairių suinteresuotųjų subjektų partnerystės principas turi būti stiprinamas jį įgyvendinant;

Naujas Europos augimo valdymo pagrindas

34. pabrėžia, kad esant biudžeto krizei, kurią šiuo metu patiria Europa ir kurios ekonominės ir socialinės pasekmės piliečiams kelia didžiausią susirūpinimą, Europos Sąjungos pridėtinės vertės ir priemonių šioms pasekmėms įveikti klausimas yra ypač svarbus;

35. pritaria Europos Parlamento pasiūlytam ir ES Tarybai pirmininkaujančios Lenkijos įgyvendintam „sutartiniam“ metodui – kartu apibrėžti 2014–2020 m. Europos Sąjungos išlaidų prioritetus ir jų finansavimą;

36. nori dalyvauti šioje iniciatyvoje turint omenyje labai svarbų regionų ir vietos valdžios institucijų indėlį (16 proc. Europos Sąjungos BVP ir 58 proc. Europos viešųjų investicijų) į Sąjungos ekonomikos atgaivinimą⁽¹²⁾;

37. šiuo požiūriu perspėja dėl neraminančios vietos ir regionų valdžios institucijų turimų viešųjų finansų padėties, kuri gali turėti neigiamos įtakos Europos ekonomikos atgaivinimui ir dėl kurios gali būti sunku sėkmingai įgyvendinti stra-

tegiją „Europa 2020“, todėl mano, kad rengiant kitą daugiametę finansinę programą turėtų būti įvertinta vietos ir regionų viešųjų finansų padėtis;

Partnerystė grindžiamas strategijos „Europa 2020“ ir jos septynių pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimas sudarant teritorinius paktus

38. pažymi, kad visos Europos Sąjungos institucijos tvirtai pripažįsta, jog būtina įvesti daugiapakopį valdymą norint pasiekti svarbiausius strategijos „Europa 2020“ ir jos septynių pavyzdinių iniciatyvų tikslus;

39. todėl ypač remia 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pateiktą rekomendaciją⁽¹³⁾, kurioje teigiama, kad, norint užtikrinti atsakomybę už strategijos „Europa 2020“ tikslus siekiant įgyvendinti Europos semestrą, be kitų svarbiausių politinių ir ekonominių subjektų, būtina aktyviai įtraukti tiek Komitetą, tiek regionus;

40. palankiai vertina tai, kad kai kurių valstybių narių nacionalinėse reformų programose geriau atsižvelgiama į įvairių valdymo lygmenų partnerystės potencialą; vis dėlto apgailestauja, kad akivaizdžiai trūksta patikimų mechanizmų ir procedūrų, padedančių įgyvendinti daugiapakopio valdymo principą, kad būtų užtikrintas veiksmingas politikos sričių integravimas ir įvairių valdymo lygmenų darbotvarkių ir biudžetų suderinimas pagal subsidiarumo principą;

41. todėl primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti aktyvų regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimą ir rengiant, ir įgyvendinant tiek nacionalines reformų, tiek stabilumo ir konvergencijos programas, kadangi atotrūkį tarp strategijos „Europa 2020“ bendrų tikslų ir nacionalinėse reformų programose skelbiamų rezultatų galima įveikti tik užtikrinus įvairių valdymo lygmenų partnerystę⁽¹⁴⁾;

⁽¹³⁾ Atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadą (EUCO 10/1/11 REV 1), Regionų komitetas, vykdydamas platformos „Europa 2020“ veiklą, konstatavo, kad pagal nacionalinėse reformų programose pateiktą informaciją:

dviuose trečdaliuose valstybių narių (19 iš 27) vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvavo rengiant nacionalines reformų programas;

daugumoje valstybių narių su vietos ir regionų valdžios institucijomis konsultuotasi, o aštuoniose iš jų šios institucijos tiesiogiai dalyvavo rengiant NRP;

trylikos valstybių narių nacionalinėse reformų programose (įskaitant penkias, turinčias daugiausia gyventojų) minimos daugiapakopio valdymo grindžiamos iniciatyvos;

dvi valstybės narės (BE ir PT) nustatė diferencijuotus tikslus regionams;

viena valstybė narė (RO) pranešė ir dokumente aiškiai nurodė, kad pasinaudos RK pasiūlymu sudaryti teritorinius paktus;

kai kurios valstybės narės užsibrėžė tikslą laikytis kompleksinio požiūrio ir stiprinti įvairių valdymo lygmenų sinergiją kuriant veiksmingesnes koordinavimo ir dialogo struktūras.

⁽¹⁴⁾ Regionų komiteto nuomonė „Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų“, CdR 72/2011 rev.1, ir Regionų komiteto rezoliucija dėl aktyvesnio vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo strategijoje „Europa 2020“, CdR 199/2010 fin.

⁽¹²⁾ Regionų komiteto nuomonė „Privačiųjų ir viešųjų investicijų telkimas ekonomikai gaivinti ir ilgalaikiams struktūriniais pokyčiams skatinti. viešojo ir privataus sektorių partnerystės plėtojimas“, CdR 21/2010 fin.

42. be to, prašo Europos Komisijos stiprinti valstybių narių nacionalinių reformų programų ir metinių pažangos ataskaitų „valdymo“ aspekto stebėseną, kad ES Taryba galėtų pateikti aiškias rekomendacijas, skirtas paskatinti valstybes nares išplėsti ir stiprinti įvairių valdymo lygmenų partnerystę įgyvendinant nacionalines reformų programas;

43. pakartoja **sutarčių tarp įvairių lygmenų sudarymo tikslą**, kuriuo turėtų būti vadovaujama įgyvendinant septynias pavyzdines iniciatyvas ir diegiant novatoriškus mechanizmus⁽¹⁵⁾, kokie numatyti vietos skaitmeninėse darbotvarkėse ir suinteresuotųjų subjektų susitarimuose, pasiūlytuose pagal Europos skaitmeninę darbotvarkę⁽¹⁶⁾, Europos Komisijos įkurtą pažangios specializacijos platformą, arba įgyvendinant pavyzdinių iniciatyvų „Judus jaunimas“ ir „Inovacijų sąjunga“ tikslus sustiprinant visų lygmenų subjektų ir strategijų darną⁽¹⁷⁾;

44. apgailestauja, kad strategijai „Europa 2020“ įgyvendinti visais atvirojo koordinavimo metodo etapais trūksta tiesioginio regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimo, todėl primygtinai reikalauja užtikrinti šių institucijų dalyvavimą minėtame procese;

45. primena **kompleksinio požiūrio** pridėtinę vertę visų pirma stiprinant, laikantis subsidarumo principo, ES tvaraus vystymosi strategijos ir strategijos „Europa 2020“ sinergiją, struktūrinių fondų panaudojimą investicijoms į energetiką, taip pat tikslo švelninti klimato kaitos padarinius ir prisitaikyti prie jų įtraukimą į visas esamas ES strategines programas, visų pirma susijusias su žemės ūkio ir kaimo plėtros politika;

Naujas būsimos sanglaudos politikos modelis

46. primena, kad konsultacijų dėl Komisijos Penktosios sanglaudos ataskaitos rezultatai patvirtina Komiteto ir visų regionų ir vietos valdžios institucijų raginimą stiprinti partnerystę grindžiamą principą. Šį principą patvirtino Taryba, kuri pripažino daugiapakopio valdymo svarbą siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų ir šiuo tikslu įgyvendinant naują sanglaudos politiką⁽¹⁸⁾;

47. palankiai vertina tai, kad 2011 m. gegužės mėn. Tarybos priimtoje *Teritorinėje darbotvarkėje 2020* rekomenduojama taikyti daugiapakopio valdymo principą teritorinės sanglaudos tikslams pasiekti, Europos Komisija raginama poveikio vertinimuose atsižvelgti į teritorinį aspektą ir prašoma pateikti informaciją apie vietos ir regionų valdžios institucijų indėlį;

⁽¹⁵⁾ Regionų komiteto rezoliucija dėl geresnių priemonių strategijai „Europa 2020“ įgyvendinti. Valstybių narių ir Sąjungos bendrosios ekonominės ir užimtumo politikos gairės, CdR 175/2010 fin.

⁽¹⁶⁾ Europos Komisijos darbo dokumentas SEC (2011) 708 (http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/docs/scoreboard.pdf). Šiuo aspektu RK paprašė savo nuomonėje CdR 104/2010 fin Europos skaitmeninės darbotvarkės valdymo cikle skirti aktyvų vaidmenį Komitetui, vietos ir regionų valdžios institucijoms ir jų asociacijoms.

⁽¹⁷⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽¹⁸⁾ Tarybos išvados dėl Penktosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos, 3068-asis Bendrųjų reikalų tarybos posėdis, 2011 m. vasario 21 d. Regionų komiteto nuomonė „Sanglaudos politikos indėlis įgyvendinant strategiją „Europa 2020“, CdR 223/2010 fin.

48. su pasitenkinimu pažymi, kad numatydama sanglaudos politiką po 2013 m. Komisija atsižvelgė į Komiteto lūkesčius, susijusius su kai kuriais daugiapakopio valdymo principais ir mechanizmais, taip pat **kompleksinį ir daugiafunkcinį metodą**⁽¹⁹⁾, savo bendrojo reglamento dėl struktūrinių fondų ir sanglaudos fondo projekte atsižvelgdama į prašymus:

— įtraukti aiškią nuostatą naujame straipsnyje dėl partnerystės ir daugiapakopio valdymo – dviejų principų, kurių turi būti laikomasi visuose partnerystės susitarimų ir darbo programų vykdymo etapuose,

— atsižvelgti į šiuos bendruosius principus kituose atitinkamuose reglamento straipsniuose, susijusiuose su partnerystės susitarimais ir darbo programomis,

— įtraukti reikalavimą valstybėms narėms savo metinėje ataskaitoje apžvelgti pažangą, pasiektą laikantis partnerystės ir daugiapakopio valdymo principų,

— numatyti galimybę rengti funkcinės veiklos programas;

49. teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą kurti bendrą strateginę programą, apimančią įvairias priemones imtis ES veiksmų regionų vystymosi srityje (EŽŪFKP, struktūriniai fondai, ERPF ir ESF, sanglaudos fondai, EŽF); ir prašo užtikrinti realų vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą rengiant partnerystės susitarimus;

50. todėl prašo Europos teisėkūros institucijas patvirtinti šias nuostatas ir jas sustiprinti šiomis priemonėmis:

— įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijų atstovus į valstybių narių delegacijas, kai deramasi su Europos Komisija dėl partnerystės susitarimo turinio,

— tvirtai konsoliduojant partnerystės ir daugiapakopio valdymo principus būsime Europos kodekse, skirtame šių principų tikslams ir kriterijams,

— vykdant Europos Komisijos ir Regionų komiteto dialogą dėl jų metinių ataskaitų valdymo aspektų, kad, prieš Tarybai priimant savo rekomendacijas, būtų įvertinta pažanga ir nustatytos kliūtys, su kuriomis susiduria kiekviena valstybė narė,

⁽¹⁹⁾ Regionų komiteto perspektyvinė nuomonė „Sanglaudos politikos ateitis“, CdR 210/2009 fin.

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „Penktosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos išvados. Sanglaudos politikos ateitis“, COM(2010) 642 final.

— laikui bėgant parengiant bendradarbiavimo veiksmingumo rodiklį, kad būtų galima įvertinti dalyvaujamojo valdymo laipsnį valstybės narėse;

51. **teritorinį bendradarbiavimą** laiko neatsiejama regioninės politikos dalimi, o Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę – tikra daugiapakopio valdymo „laboratorija“⁽²⁰⁾;

52. palankiai vertina tai, kad 2011 m. spalio mėn. Europos Komisijos pasiūlymu dėl ETBG reglamento persvarstymo siekiama įgyvendinti teritorinės sanglaudos tikslą ir kad į jį įtrauktos ankstesnės RK rekomendacijos, visų pirma pasiūlymas dėl dvišalių ETBG sudarymo su trečiųjų šalių subjektais⁽²¹⁾. Atkreipia dėmesį, kad ETBG – tai struktūra, turinti didelį bendradarbiavimo potencialą ne tik įgyvendinant regioninę, bet ir kitų ES sektorių politiką;

53. pabrėžia Regionų komiteto ETBG platformos vaidmenį skatinant šią priemonę ir suteikiant praktinę paramą besiteigiančioms naujoms ETBG, visų pirma dalijantis gerąja praktika;

54. prašo Europos Komisijos kuriant makroregionines strategijas ypatingą dėmesį skirti:

— griežtam daugiapakopio valdymo principo laikymuisi organuose, atsakinguose už konsultacijas dėl makroregioninių strategijų, jų rengimą, įgyvendinimą ir stebėseną,

— stebėsenos priemonių ir finansinių programų parengimui, kurios, pagrįstos vietos ir regionų vystymo strategijomis ir planais, padės užtikrinti daugiapakopio metodo laikymąsi ir plėtoti makroregionus ir kaip teritorinius branduolius,

— struktūruotam vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimui rengiant galutinę minėtų strategijų struktūrą, siekiant išvengti galimo valdymo sutelkimo nacionaliniu lygiu,

— minėtų strategijų Europos pridėtinės vertės pateikimui, visų pirma baltojoje knygoje;

Kartu kurti bendrąją rinką

55. palankiai vertina dvylika Bendrosios rinkos akte pasiūlytų svertų augimui, konkurencingumui ir socialinei pažangai skatinti ir pritaria Tarybai, kuri atkreipė dėmesį į būtinybę stiprinti bendrosios rinkos valdymą ir paragino Europos Komisiją tęsti veiklą šia kryptimi⁽²²⁾;

⁽²⁰⁾ Regionų komiteto nuomonė savo iniciatyva „Naujos ETBG reglamento persvarstymo perspektyvos“, CdR 100/2010 fin.

⁽²¹⁾ Regionų komiteto nuomonė savo iniciatyva „Naujos ETBG reglamento persvarstymo perspektyvos“, CdR 100/2010 fin.

⁽²²⁾ 3105-asis Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos posėdis dėl Bendrosios rinkos akto išvadų. Prioritetai suteikiant naują impulsą bendrajai rinkai, 2011 m. liepos 12 d., Briuselis. Regionų komiteto nuomonė „Bendrosios rinkos aktas“, CdR 330/2010 fin.

56. pažymi, kad savo pranešime dėl valdymo ir partnerystės bendrojoje rinkoje Europos Parlamentas pažymėjo, kad „bendrosios rinkos taisyklės dažnai įgyvendina vietos ir regioninės valdžios institucijos“; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau plėtoti partnerystę su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir įgyvendinti ją ne tik vykdamt sanglaudos, bet ir bendrosios rinkos politiką⁽²³⁾;

57. todėl prašo vykdyti Bendrosios rinkos akto tikslų bendro įgyvendinimo stebėseną, kad būtų užtikrintas iniciatyvos koordinavimas ir, besiremiant partnerystės ryšiais, sukurta bendroji rinka; mano, kad šią užduotį turi atlikti strategijos „Europa 2020“ stebėsenos platforma, kurios viena stebėsenos sričių yra bendrosios rinkos atgaivinimas;

58. pabrėžia, kad Komiteto ženklo „Verslus Europos regionas“ indėlis plėtojant integruoto teritorijų vystymosi strateginę viziją visų pirma grindžiamas Smulkiojo verslo akto principais⁽²⁴⁾; prašo, be kita ko, kurti „Smulkiojo verslo akto partnerystes“ siekiant įgyvendinti SVA regionų lygmeniu ir numatyti „MVĮ pasiuntinius“ nacionaliniu, regioniniu ir (arba) teritoriniu lygmenimis, taip pat pageidauja dalyvauti būsimos SVA patariamiosios grupės veikloje;

59. dar kartą pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijas, ir ypač teisėkūros galią turinčius regionus būtina įtraukti į dalyvaujamuosius mechanizmus siekiant užtikrinti kuo geresnį bendrosios rinkos teisės aktų perkėlimą į nacionalinę teisę ir jų taikymą;

Būsima aplinkos, klimato kaitos ir energetikos politika⁽²⁵⁾ ⁽²⁶⁾

60. ragina tarptautines institucijas ir Europos Sąjungą atsižvelgti į regionų ir vietos valdžios institucijų kuriamą pridėtinę vertę aplinkos apsaugos ir tvaraus vystymosi valdymo srityse pasaulio mastu, be kita ko, įgyvendinant daugiašalius aplinkosaugos susitarimus, tokius kaip Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija (JTBBKK) ir Biologinės įvairovės konvencija, taip pat darbotvarkė „Rio+20“, skirta ekologiškai ekonomikai ir tvaraus vystymosi valdymui⁽²⁷⁾;

⁽²³⁾ Pranešimas dėl valdymo ir partnerystės bendrojoje rinkoje (2010/2289 (INI)).

⁽²⁴⁾ Regionų komiteto nuomonės projektas „Smulkiojo verslo akto Europai apžvalga“, CdR 151/2011 rev. 1.

⁽²⁵⁾ Žr. RK perspektyvinę nuomonę CdR 164/2010 „Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ateities aplinkos politikoje“ pateiktas išsamias rekomendacijas kaip taikyti daugiapakopio valdymo metodą visuose ES aplinkos apsaugos politikos formavimo etapuose.

⁽²⁶⁾ Be to, žr. Komisijos baltąją knygą „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“, COM(2011) 144 final.

⁽²⁷⁾ Regionų komiteto nuomonė „ES ir tarptautinė biologinės įvairovės politika po 2010 m.“, CdR 112/2010 fin, Regionų komiteto nuomonė „Tarptautinė kovos su klimato kaita politika po Kopenhagos konferencijos“, CdR 245/2010 fin, Regionų komiteto nuomonės projektas „Vietos ir regionų valdžios institucijų rekomendacijos JT 2012 m. konferencijai tvaraus vystymosi klausimais („RIO+20“)“, CdR 187/2011 rev. 1.

61. teigia, kad norint į prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių įgyvendinimą konstruktyviai įtraukti vietos ir nacionalinių lygmenį, būtų tikslinga sudaryti į rezultatus orientuotus susitarimus, kuriais kiekvienas valdymo lygmuo galėtų savanoriškai įsipareigoti siekti klimato kaitos švelninimo ir prisiimtų bendrą atsakomybę už savo indėlį ⁽²⁸⁾;

62. pabrėžia vis didėjančią regionų ir įmonių „energetikos ir klimato aljansų“ tam tikrame sektoriuje arba kelete sektorių svarbą. Šiuos aljansus reikėtų tvirtai remti, siekiant toliau kuo greičiau plėtoti ir diegti mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias technologijas steigiant vietos ir regionų lygmens valdžios institucijų ir MVĮ partnerystes;

63. atkreipia dėmesį, kad miesto vietovėse išmetama 75 proc. anglies dvideginio ir pabrėžia, kad norint visame pasaulyje imtis veiksmų, reikia taikyti daugiapakopio valdymo principą, pagal kurį veiksmus, remiantis subsidiarumo principu, tarpusavyje turi derinti vietos, regionų, nacionalinio ir viršvalstybinio lygmens valdžios institucijos. Todėl Regionų komitetas pabrėžia, kad jo siūlomas „Regionų ir vietos valdžios institucijų teritorinis paktas dėl strategijos „Europa 2020“ yra labai svarbi priemonė klimato kaitos klausimams spręsti;

64. pabrėžia, kad reikia atidžiai įvertinti su strategija „Energetika 2020“ susijusių strateginių gairių ir teisės aktų nuostatų poveikį vietos ir regionų valdžios institucijų administracinėms ir finansinėms sąnaudoms ir užtikrinti, kad būtų laikomasi subsidiarumo ir proporcingumo principų; ryžtingai remia šiai strategijai įgyvendinti skirtų naujoviškų priemonių sukūrimą ⁽²⁹⁾;

65. pakartoja Merų pakte priimtą įsipareigojimą siekti bendro CO₂ mažinimo tikslo ir rekomenduoja šį tikslą susieti su kitomis (ne tik CO₂ mažinimo) tvarios ekonomikos teminėmis sritimis, pavyzdžiui, vandentvarka, ir jo siekti platesnėje geografinėje erdvėje, t. y. įgyvendinant Viduržemio jūros šalių sąjungą ir Rytų partnerystę pasinaudojant Komiteto įkurtomis politinėmis platformomis: Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėja (ARLEM) ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencija (CORLEAP), o pasaulio lygmeniu – Merų paktu „Mundus“;

Būsima bendra žemės ūkio politika, žuvininkystės politika ir jūrų politika

66. mano, kad, norint po 2013 m. sėkmingai persvarstyti BŽŪP, privalu taikyti daugiapakopį valdymą siekiant užtikrinti, kad regionų ir vietos valdžios institucijos dalyvautų nustatant šios politikos gaires, jos įgyvendinimo nuostatas ir ją valdant,

taip pat užtikrinant sinergiją tarp kaimo plėtros ir kitų ES politikos sričių, visų pirma sanglaudos politikos ⁽³⁰⁾;

67. siekdamas, kad būtų iki galo išnaudotas vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo rengiant bendrą žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką mechanizmas, prašo sudaryti jam sąlygas visapusiškai dalyvauti Europos Komisijos konsultacinių grupių parengiamajame darbe;

68. laikosi nuomonės, kad naujojoje žuvininkystės politikoje turi būti laikomasi kompleksinio požiūrio siekiant užtikrinti žuvininkystės gyvybingumą ir tausų žuvininkystės išteklių naudojimą; palankiai vertina sprendimų priėmimo tvarkos decentralizavimą siekiant sumažinti nenuoseklumą, kurį lemia kai kur europiniu lygiu taikomas mikro valdymas, taip pat palankiai vertina tai, kad tam tikrais atvejais taikoma komitologijos procedūra ir kad teisės aktuose tam tikros žuvininkystės veiklos valdymas patikėtas valstybėms narėms, regionams ir pačiam sektoriui;

69. ragina koordinuoti su jūros zonų naudojimu susijusią atskirų sektorių politiką ir sukurti vieną bendrą Europos fondą, skirtą jūros klausimams ir žuvininkystei, kuris apimtų visas šiuose sektoriuose naudojamas priemones, ir todėl remia Europos jūrų platformos sukūrimą kaip priemonę, galinčią padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms bei suinteresuotiems subjektams dalytis užduotimis ir keistis gerosios praktikos pavyzdžiais ⁽³¹⁾;

Stokholmo programos įgyvendinimas kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis

70. primena, kad Komiteto dalyvavimas įgyvendinant su Stokholmo programa susijusių veiksmų planą ir nustatant vertinimo metodus yra svarbus siekiant užtikrinti, kad būtų geriau atsižvelgta į vietos ir regionų valdžios institucijų lygmeniu sukauptą patirtį;

71. mano, kad regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimas kuriant su neteisėta imigracija susijusią Europos sistemą, nustatant kovos su neteisėta imigracija priemones, užtikrinant imigrantų pagrindinių teisių apsaugą ir vykdamą vystomąjį bendradarbiavimą su emigracijos kilmės šalimis padės sustiprinti Sąjungos veiklos legitimumą, jeigu bus tvirtai laikomasi subsidiarumo principo;

72. prašo atlikti teritorinio poveikio vertinimus, per kuriuos būtų įvertinti reikalavimai regionų ir vietos valdžios institucijoms, nustatyti įgyvendinant Europos ir nacionaliniu lygmeniu priimtas teisinės priemones;

⁽²⁸⁾ Regionų komiteto nuomonė „Tarptautinė kovos su klimato kaita politika po Kopenhagos konferencijos“, CdR 245/2010 fin.

⁽²⁹⁾ Regionų komiteto perspektyvinė nuomonė „Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ateities aplinkos politikoje“, CdR 164/2010 fin, ir Regionų komiteto perspektyvinė nuomonė „Klimato kaita ir būsima ES biudžetas“, CdR 104/2011 fin.

⁽³⁰⁾ Regionų komiteto nuomonė savo iniciatyva „BŽŪP ateitis po 2013 m.“, CdR 127/2010 fin.

⁽³¹⁾ Regionų komiteto nuomonė „Integruotos jūrų politikos vystymas ir jūrų pažinimas 2020 m.“, CdR 339/2010 fin.

73. su pasitenkinimu pažymi, kad Komiteto dalyvavimas kasmetinėse integracijai skirtose ministrų konferencijose, jo indėlis į Europos integracijos forumo veiklą, dalyvavimas Komisijai rengiant vadovą integracijos klausimu, kuriame pateikiami vietos ir regionų valdžios institucijų gerosios praktikos pavyzdžiai, taip pat nustatant Europos integracijos fondo metinius ir daugiamečius prioritetus, lėmė tai, kad daugiapakopis valdymas buvo pripažintas Antrojoje Europos integracijos darbotvarkėje ⁽³²⁾, kurioje numatyta:

- atitinkamų skirtingo lygmens suinteresuotųjų subjektų teritorinio pobūdžio susitarimai,
- aktyvesnis vietos ir regioninių subjektų dalyvavimas nustatant integracijos politiką pagal ES programas,
- aktyvesnis konsultacijų procesas rengiant strateginius susitikimus su Regionų komitetu,
- lanksčių priemonių rinkinio, įskaitant Europos modulius, kuriais siekiama remti nacionalinę ir vietos politiką ir veiksmus, sukūrimas;

Daugiapakopio valdymo mechanizmai ES plėtros strategijai paremti

74. palankiai vertina pasirengimo narystei pagalbos priemonės (PNPP) koregavimą siekiant ją priderinti prie šią pagalbą gaunančių šalių vietos ir regionų valdžios institucijų poreikių ir teritorinio bendradarbiavimo, visų pirma Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių (ETBG), plėtojimo, kadangi tai yra svarbiausios daugiapakopio valdymo europinio matmens stiprinimo priemonės;

Daugiapakopio valdymu sustiprinta kaimynystės politika

75. primena, kad ir Viduržemio jūros regiono valstybių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėja (ARLEM), ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencija (CORLEAP), vienijanti Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros šalių sąjungos, taip pat Rytų partnerystės vietos ir regionų valdžios institucijų atstovus, papildo šių dviejų procesų institucinę struktūrą;

76. mano, kad daugiapakopė demokratija ir įtraukus metodus yra būtinos šių iniciatyvų sėkmę lemiančios sąlygos, ir pažymi, kad šios dvi kaimynystės politikos teritorinį aspektą stiprinančios politikos iniciatyvos padeda tenkinti akivaizdų poreikį kurti nuolatinės vietos ir regionų lygmens politines ir administracines struktūras, veiksmingai taikyti finansines priemones ir įgyvendinti mechanizmus, skirtus skatinti partnerystės šalių ekonominį, socialinį ir teritorinį vystymąsi, visų pirma vykdant tarp-regioninį bendradarbiavimą;

77. imasi priemonių užtikrinti, kad ARLEM galėtų aktyviai dalyvauti Viduržemio jūros šalių sąjungos valdyme taip sudarant

galimybę trijų pakrančių vietos ir regionų valdžios institucijoms dalyvauti įvairiuose organuose vykstančiame politiniame dialoge ir taikyti bendradarbiavimo stiprinimo mechanizmus bei priemones;

78. stiprinant kartu su CORLEAP sukurtą institucinę platformą, nori užmegzti nuolatinį dialogą su Europos Komisija ir partnerystės šalimis siekiant nustatyti konkrečias nuostatas, kuriomis remiantis Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų dalyvauti keturių partnerystės platformų veikloje, taip pat rengiant asociacijos susitarimus, strateginius dokumentus ir veiksmų planus, visų pirma įgyvendinant ir vertinant nacionalines orientacines programas;

Daugiapakopis valdymas globalizacijos sąlygomis: galima nauja raida

79. ragina laikytis teritorinio požiūrio persvarstant Europos vystymosi politiką ir remia aktyvesnį vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus ⁽³³⁾; pabrėžia, kad būtina suteikti paramą šalių partnerių vietos ir regionų valdžios institucijų techniniams ir finansiniams pajėgumams plėtoti;

80. pabrėžia decentralizuoto bendradarbiavimo pridėtinę vertę, visų pirma šių iniciatyvų: decentralizuoto bendradarbiavimo konferencijų, kurių tikslas skatinti ES vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimą ir politinį dialogą, decentralizuoto bendradarbiavimo portalo ir decentralizuoto bendradarbiavimo biržos. Tai yra priemonės, kurias ateityje reikės stiprinti vykdant institucijų bendradarbiavimą Europos lygmeniu;

81. su pasitenkinimu pažymi, kad aktyvus daugelio tarptautinių organizacijų dalyvavimas konsultacijų dėl baltosios knygos dėl daugiapakopio valdymo ⁽³⁴⁾ procese parodė, koks jiems yra svarbus šis metodas Europos Sąjungos lygmeniu siekiant plėtoti jų veiklos regioninį aspektą ir kituose pasaulio regionuose kurti partnerystę, propaguojančią sektorių politikos papildomumą;

82. todėl, atsižvelgdamas į pripažintą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį taikant pasaulinės valdysenos mechanizmus, atkreipia dėmesį į:

- tendenciją, ypač vyraujančią tarp tarptautinių organizacijų, geriau atsižvelgti į globalizacijos teritorinį poveikį regionų ir vietos valdžios institucijoms ir kylančias diskusijas dėl bendros darnaus vystymosi ir sanglaudos politikos pasaulio mastu ⁽³⁵⁾,
- paradiplomatijos vietos ir regionų valdžios institucijų lygmeniu svarbą, visų pirma miestų diplomaciją ir tą, kurią vykdo teisėkūros galia turintys regionai,

⁽³²⁾ Komisijos pasiūlymas dėl Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkės, COM(2011) 455 final.

⁽³³⁾ Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos žaliosios knygos „Integracinį augimą ir tvarų vystymąsi remianti ES vystymosi politika. ES vystymosi politikos poveikio didinimas“, CdR 408/2010 fin.

⁽³⁴⁾ Konsultacijų dėl Regionų komiteto baltosios knygos dėl daugiapakopio valdymo ataskaita, CdR 25/2010 fin.

⁽³⁵⁾ Žr. Pasaulio regionų asociacijų forumo (FOGAR) veiklą.

— dialogo ir dalijimosi patirtimi su kitais dideliais regionais, turinčiais savo rūmus subnacionalinių lygmeniu, pavyzdžiui, Vakarų Afrikos ekonominė ir pinigų sąjunga (VAEPS) ar MERCOSUR regioniniai rūmai, indėlių,

— esamas naujas bendradarbiavimo ir politinio dialogo formas, kurias Regionų komitetui ir regionų ir vietos valdžios institucijoms yra pasiūliusios tam tikros tarptautinės organizacijos (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO), Tarptautinė darbo organizacija (TDO), Jungtinių Tautų aplinkos programa (JTAP), JT vystymo programa ir UNHABITAT, UNESCO ar Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO) ir kt.)⁽³⁶⁾;

83. todėl daro išvadą, kad pasaulio bendruomenėje stiprėja decentralizacijos siekis ir regionų lygmens dalyvių įtaka; tokios tendencijos gali tik paskatinti šias organizacijas prisidėti prie globalizacijos valdymo mechanizmų ir taip formuoti naują daugiašališkumo modelį;

D. Tolesni daugiapakopio valdymo įgyvendinimo etapai

84. ėmėsi iniciatyvos parengti „Daugiapakopio valdymo rezultatų suvestinę“, kuri būtų rengiama kasmet ir padėtų įvertinti, kaip Europos Sąjungos politikos cikle atsižvelgiama į pagrindinius šio valdymo būdo principus ir mechanizmus, dėmesį sutelkiant į analizuojamos politikos ir strategijų teritorinį aspektą. Pirmajame šios suvestinės leidime turėtų būti nurodyta pasiekta pažanga ir Europos sprendimų priėmimo procese kilusios kliūtys, ypač priimant sprendimus pagal keturias 2010 m. Europos Sąjungos politinėje programoje nubrėžtas strategijas ir politiką: strategiją „Europa 2020“, Energetikos ir klimato kaitos priemonių paketą, Stokholmo programą ir Vystymosi politikos pavasario darbotvarkę⁽³⁷⁾;

⁽³⁶⁾ Regionų komitetas primena, kad „Rio+20“ vadovų susitikime buvo suteikti įgaliojimai Jungtinių Tautų aplinkos programai (JTAP) arba Tvaraus vystymosi tarybai sudaryti nuolatinį subnacionalinės ir vietos valdžios komitetą – tai būtų naujas organas, realiai atspindintis daugiapakopio valdymo modelį ir galintis pasiūlyti nuolatinį konsultavimosi ir bendradarbiavimo su viso pasaulio subnacionalinio lygmens vyriausybėmis ir vietos valdžios institucijomis mechanizmą. Geras pavyzdys šiuo požiūriu būtų Regionų komitetas. Taip pat svarbu tai, kad vadinamosiose JT Rio de Žaneiro konvencijose vis labiau pripažįstamas ypatingas subnacionalinių vyriausybių statusas, t. y. kad jos yra vyriausybės institucijos. Pavyzdžiui, Kankuno susitarime jos laikomos „vyriausybių suinteresuotaisiais subjektais“. Be to, daug žada Biologinės įvairovės konvenciją pasirašiusių šalių (COP 10) sprendimas X/22 „Veiksmų planas, skirtas subnacionalinėms vyriausybėms, miestams ir kitoms vietos valdžios institucijoms“. RK dar kartą pabrėžė, kad šalia nacionalinių vyriausybių ir JT organizacijų tvaraus vystymosi institucinėje sąrangoje turėtų atsirasti vietos ir subnacionalinės vyriausybės bei vietos valdžios institucijos. RK savo nuomonės projekte CdR 187/2011 rev. 1 „ES vietos ir regionų valdžios institucijų indėlis į JT 2012 m. tvaraus vystymosi konferenciją (Rio+20)“ apgailestauja, kad šiuolaikinėje tarptautinio valdymo struktūroje, nepaisant jų specifinio valdymo vaidmens ir jų atstovavimo JT organuose, jos dažnai atsiduria tame pačiame lygmenyje kaip pilietinė visuomenė, verslas ir kitos svarbios grupės.

⁽³⁷⁾ Pirmoji suvestinė paremta Europos viešojo administravimo instituto (EIPA) atliktu tyrimu.

85. Mano, kad rengiant šią pirmą rezultatų suvestinę reikia atsižvelgti į tai, kad:

— parengta metodika⁽³⁸⁾ parodo, kad daugiapakopio valdymo sistema įsitvirtina ES institucijų lygmenyje, kuriame informacija keičiamasi sklandžiai ir ji (dažniausiai) teikiama atvirai ir skaidriai per daugelį pakopų, konsultacijų mechanizmai iš esmės funkcionuoja gerai ir visais lygmenimis ir kt. Tačiau įvertinant papildomus daugiapakopio valdymo mechanizmus ir praktinius metodus buvo atskleista svarbių trūkumų. Visų pirma tai susiję su tuo, kokiais mechanizmais ir novatoriškais priemonėmis daugiapakopio valdymo reikalavimai įsitvirtina realioje politikoje;

— lyginamojoje suvestinėje aukščiausio įvertinimo sulaukė su strategijos „Europa 2020“ parengimu susijęs politinis procesas. Tai reiškia, kad buvo nustatyta, jog veikla šioje srityje labiau atitinka daugiapakopio valdymo rodiklius, kurie skirti įvertinti daugiapakopio valdymo kokybę. Prasčiausią įvertinimą gavo daugiapakopis valdymas, susijęs su 2010 m. Pavasario dokumentų rinkiniu dėl tūkstantmečio tikslų. Šiuo atveju suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo procesui trūko skaidrumo, todėl buvo sunku vertinti ir rezultatai buvo prasti. Apskritai visose keturiose politikos srityse esama daug galimybių geriau taikyti daugiapakopio valdymo principus;⁽³⁹⁾

⁽³⁸⁾ Apibrėžtos dvi antraštinės dalys, šešios konkrečios daugiapakopio valdymo praktikos kategorijos (I. Procedūros: Informavimas ir konsultavimasis; suinteresuotųjų subjektų įtraukimas ir reagavimas; II. Turinys: teritorinė / integruota / vietos politika; pažangaus reguliavimo mechanizmai ir novatoriškos įgyvendinimo ir partnerystės priemonės). Taip pat apibrėžta, kas gali būti laikoma daugiapakopio valdymo „gerąja praktika“ šiose šešiose srityse. Be to, parengiami rodikliai, kuriais nustatomas arba vertinamas tokios praktikos įgyvendinimas.

⁽³⁹⁾ Skirtingi „procedūrų“ ir „turinio“ kategorijų grupių rodikliai rodo, kad, išskyrus Pavasario dokumentų rinkinį, daugiapakopio valdymo praktika daug labiau išvystyta „procedūrų“ kategorijų grupėje (informavimas / konsultavimasis, suinteresuotųjų subjektų įtraukimas, reagavimas), palyginti su „turinio“ grupe (novatoriškos įgyvendinimo priemonės, pažangūs reguliavimo mechanizmai, teritorinis / integruotas požiūris). „Europa 2020“ ir klimato kaitos švelninimo ir energetikos tikslai siekia minimalią 3/6 rodiklio ribą „procedūrų“ grupėje. Tačiau suvestinė taip pat rodo, kad bendras teigiamas „Europa 2020“ rodiklis pasiekiamas iš esmės dėl santykinai didelio jos rodiklio daugiapakopio valdymo „procedūrinės“ praktikos grupėje.

Jeigu dėmėčiau išnagrinėtume tris kiekvienos kategorijos elementus, pamatytume, kad suvestinės diagramose matomus – išskyrus Pavasario dokumentų rinkinį – santykinai didesnius „procedūrų“ kategorijų grupės rodiklius, palyginti su „turinio“ grupe, galima paaiškinti tuo, kad (labai) aukšti yra „informavimo / konsultavimosi“ rodikliai ir kad tam tikra prasme tik patenkinami yra „suinteresuotųjų subjektų įtraukimo“ rodikliai. Tačiau, apskritai, „reagavimo“ rodikliai yra santykinai žemi. Antroje „ES politikos turinio“ kategorijoje tik „Europa“ galėtų gauti patenkinamą rodiklį, atsižvelgiant į „pažangaus reguliavimo mechanizmą“ ir „novatoriškas įgyvendinimo priemonės“. Tas pats taikytina klimato kaitos švelninimo ir energetikos tikslams ir Pavasario dokumentų rinkiniui, jeigu atsižvelgtume į „teritorinį / integruotą požiūrį“. Visų kitų praktinių sričių rodikliai yra santykinai žemi.

86. mano, kad norint sustiprinti Regionų komiteto vykdomą stebėseną, daugiapakopio valdymo principų taikymą būtų galima išsamiau aptarti kitoje konferencijoje subsidarumo klausimu, kurioje būtų galima išanalizuoti pirmosios rezultatų suvestinės atskleistas tendencijas ir jų poveikį Europos sprendimų priėmimo procesui;

87. per artimiausius mėnesius parengs **Europos Sąjungos daugiapakopio valdymo chartiją**, kuria turėtų būti užtikrintas aktyvesnis vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas įtvirtinant Europos demokratiją. Įtraukiu ir dalyvaujamojo metodu grindžiamas šios chartijos rengimo procesas paskatins jame dalyvauti vietos ir regionų išrinktuosius atstovus.

2012 m. vasario 16 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

2012 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 310 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	840 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT